

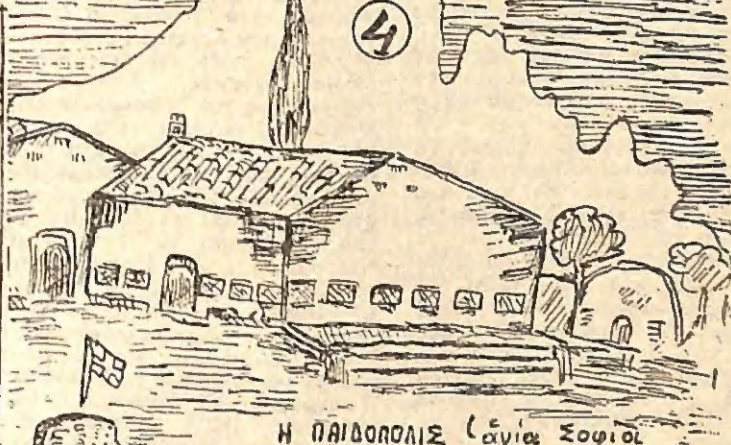
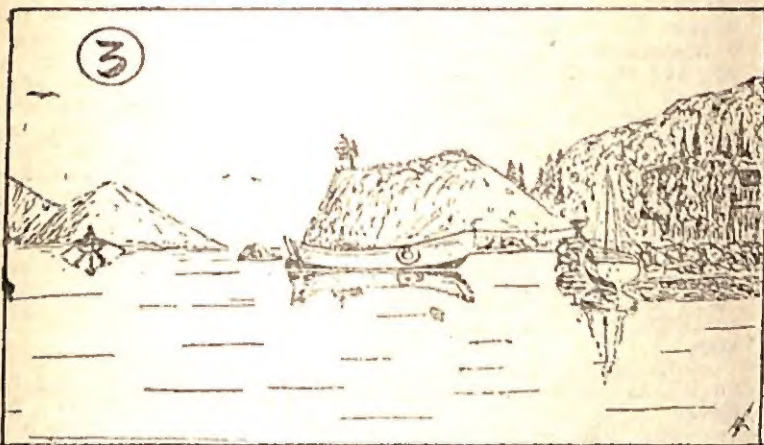
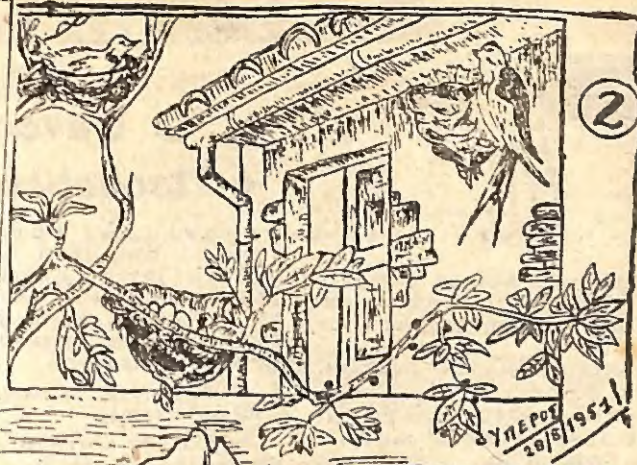
Τὸ σπῖτι τοῦ Πατρὸς

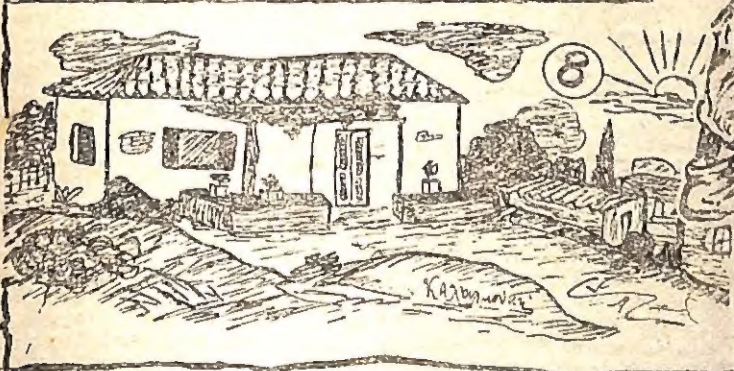
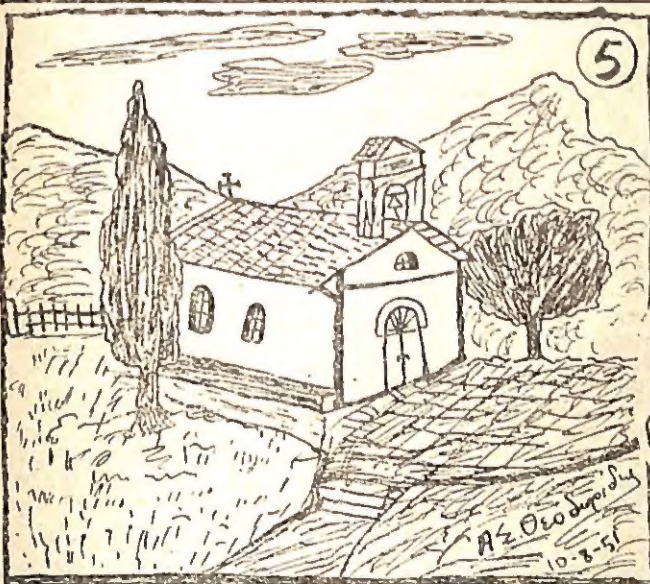

Χρήστος Δημητριάδης

Η ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ (Άγια Σοφία)
— ΝΙΚΟΣ Κ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

1) «Εξωκλήσι» σκίτσο Σπυρ. Γ. Σκαφίδα. (Παιδόπολις «Άγ. Σοφίας» Άγρια Βόλου).— 2) «Οι τρεις φωλιές» σκίτσο Υπερού. — 3) «Ο μά-
λος» («Άλκυστις»).— 4) «Η παιδόπολις Άγ. Σοφία». (Σκίτσο Νικ. Κ.
Γιαννούλη).— 5) «Η εκκλησία μας» Άνδρ. Σ. Θεοδορίδη (Γυμνάσιο

Δράμας).— 6) Σπορά («Άλεξ. Σπυράκη»).— 7) Το Γοτάκι μου («Άλ-
κύν»).— 8) Το πατρικό μου σπίτι. (Κ. Α. Χαλμούκης).— 9) Χωρια-
τόπουλο. (Σκίτσο Δημ. Ίω. Τσίγκαλου. Γυμνάσιο Βάλτης).

Ὁ Θάνατος μαθαίνει τί εἶναι
ὁ Προϋπολογισμός τοῦ Κράτους

— Παπού, ρώτησε ὁ Θάνατος
τὸν παπού του. Θυμᾶσαι κά-
ποτε μοῦ μοῦ ἐξήγησες τί εἶναι
οἱ φόροι;

—Ναὶ παιδί μου, θυμᾶμαι,
εἶπε ὁ παπούς.

— Καὶ θυμᾶσαι ποῦ μοῦ εἶ-
πες ὅτι τὰ κατόλαβα καλά:

— Κατεργάρε, είπε ο παπούς. Έσύ κάτι κρύβεις στο μυαλό σου. Κάτι θέλεις να μάκάνης να σου εξηγήσω πάλι, και φοβάσαι μη σου πώ πως δέν φτάνει ακόμη τὸ μυαλό σου γιὰ νὰ μπῆς στὸ νόημα ὅπως πρέπει.

— Έτσι ακριβώς είναι! Τὸ μάντεψες πάλι! Θαύμασε ὁ Θά- νος. Νά, σήμερα, ἤθελα νὰ μοῦ ἐξηγήσης τί εἶναι ὁ Προϋπολο- γισμὸς τοῦ Κράτους.

— Νά στο ἐξηγήσω Θάνο-
μου. Είναι κάτι πού πρέπει νά
το ξέρουν ἀκόμη καί οἱ μικροί
πολίτες. Ἀπό τό ὄνομά του δά,
φαίνεται τί εἶναι: ἕνας ὑπα-
λόγισμος πού γίνεται
ἀπό πρὶν γιὰ τό τί ἔσοδα
καί τί εἰσπράξεις θά ἔχη τό
Κράτος!

— Ἀ! εἶπε ὁ Θάνος. Κοιτά-
λαβα!

— «Εὖω βλέπεις, ἀκόμη καὶ οἱ ἀπλοὶ νοικοκυραῖοι κάνουν ἔ-
να πρόχειρο προϋπολογισμό, ὅ-
ταν ἔχουν μυαλό. Νά, δὲν ἀκού-
σες τὸν πατέρα σου τί ἔλεγε, «Ὁ
σοδεῖα τοῦ σταριοῦ ἦταν πολ-
λὴ καλὴ ἐφέτος, ἔλεγε. Τὸ στά-
ρι ἔχει τιμὴ. Ἄν τὸ πούλησῃς
στὴν τιμὴ πού λογαριάζω, λέω
νὰ στρώσω μὲ τοιμέντο τὸ στά-
βλο. Κι' ἂν κάνουν πολὺ λάδι, θ'
ἀγοράσω ἓνα πιεστήριο γιὰ τὰ
τσιπούρα. Ὁ πατέρας σου, εἴ-
ναι βέβαια ἕνας ἀγρότης. Δὲν
μπορεῖ νὰ κάνῃ σίγουρα προϋ-
πολογισμό. Εἶναι πολλὰ «ἄν»
στὴ ζωὴ τοῦ ἀγρότη. Ἐνὰς ὑ-
πάλληλος ὅμως, πού ξερεῖ πό-
σα παίρνει τὸ μῆνα, μπορεῖ πιὸ
σίγουρα νὰ κάνῃ τὸν προϋπολο-
γισμό του. Νὰ λογαρίασῃ δη-
λαδή πόσα ἔχει νὰ παίρνει, κι'
ἔπειτα νὰ πῇ: τόσα θὰ δίνουμε
γιὰ νοίκι, τόσα γιὰ φαί, τόσα
γιὰ τὸ σχολεῖο τῶν παιδιῶν,
τόσα θὰ βάλουμε στὴ πάντα γιὰ
τὰ ἑκτάκτα, μὴν τύχει καμμιὰ
ἀρρώστια.

ῥωσταια. Κι' ἔτσι κανονίζει τὰ ἑξοδὰ του. Τὸ Κράτος ὅθινο μου, κάνει τὸ ἴδιο. Τὸ Κράτος ὅμως δὲν εἶναι ἓνας ἄνθρωπος. Ὁ ἄνθρωπος, μπορεῖ νὰ πῇ, κι' ἔξω: νὰ βγάλῃ πλοῖ λίγα ἀπ' ὅτι λογαριάζει, νὰ ἑξοδέσῃ πλοῖ πολλὰ ἀπ' ὅτι νομίζει. Στὸ Κράτος, αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται. Πρέπει νὰ τὰ λογαριάσῃ ὅλα, ἀπὸ πρῖν, στὴν ἐντέλεια! Καὶ νὰ πῇ ἀπὸ τὸν προηγούμενον χρόνο: τοῦ χρόνου θὰ εἰσπράξω τόσα. Σίγουρα! Καὶ τοῦ χρόνου θὰ πληρώσω τόσα! Μῆτε δραχμὴ παραπάνω. Αὐτὸς ὁ λογαριασμὸς ποὺ κάνει τὸ Κράτος ἓνα χρόνο πρῖν γιὰ τὸν ἐπόμενον χρόνο, εἶναι ὁ Προϋ-

πολογισμὸς τοῦ Κρά-
τους. "Ετσι ξέρεи ποῦ βρί-
σκεται! Γιατὶ τὸ Κράτος, δια-
χειρίζεται πάρα πολλὰ χρήμα-
τα, καὶ πρέπει νὰ τὰ μοιράσῃ
ἐκεῖ ποῦ πρέπει, γνῶστικά καὶ
μὲ μεγάλη προσοχή.

— Καὶ ποὺς κάνει αὐτὴ τὴ δουλειὰ παπού;

— Θά σοῦ ἐξηγήσω, γιὰ τὰ καταλάβης τί τέλεια γίνεται! Ὑπάρχει μιὰ ὑπηρεσία τοῦ Κράτους στὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν ποὺ λέγεται Γενικὸ Λογιστήριο. Ἀπὸ κεῖ ξεκινάει ὁ Προϋπολογισμός. Στὸ Γενικὸ Λογιστήριο, τὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν, στέλνει ἕνα χαρτί καὶ λέει: τοῦ χρόνου, ἀπὸ τίς ἐφορίες μου, θὰ εἰσπράξω τόσα ἀπὸ ἀμεσοῦς καὶ ἔμμεσοῦς φόρους. (Γιατί οἱ ἐφορίες ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο οἰκονομικῶν). Ἄ! Ὡραία! Λέει τὸ Γενικὸ Λογιστήριο. Ὡστε τὰ ἐξόδα, οἱ εἰσπράξεις, τοῦ χρόνου, θὰ εἶναι τόσες δροχμές. Γιὰ νὰ δοῦμε τώρα καὶ τὰ ἐξόδα! Τί χρειάζονται τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα; Τὰ διάφορα ἄλλα Ὑπουργεῖα, ἔχουν μικρὲς εἰσπράξεις, ἀλλὰ πολλὰ ἐξόδα. Καὶ τὸ καθένα στέλνει στὸ Γενικὸ Λογιστήριο τὸν λογαριασμό του. Ἐμένα, λέει τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν, μοῦ χρειάζονται τόσα χρήματα γιὰ νὰ ντύσω τοὺς στρατιώτες, νὰ τοὺς ὀπλίσω, νὰ τοὺς γυμνάσω, νὰ τοὺς δώσω συστίτο. Κι' ἀκόμη πρέπει ν' ἀγοράσω κανόνια, τάνκς, ὀβίδες, ἀντιαρματικά. Ἐγώ, λέει τὸ Ὑπουργεῖο Ναυτικῶν, θέλω τόσα γιὰ νὰ ντυπῇσιν καὶνούργια καράβια, νὰ γυμνάσω καὶ νὰ ὀπλίσω τοὺς ναῦτες, νὰ ἐπισκευάσω τὰ πλοῖα μου, ν' ἀγοράσω κάρβουνο, πετρέλαιο, καὶ μύρια ἄλλα. Ἐγώ, λέει τὸ Ὑπουργεῖο Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Παιδείας, θέλω τόσα, γιὰ νὰ κτίσω καὶνούργιες ἐκκλησίες καὶ σχολεῖα νὰ διορθώσω τὰ παλιά, νὰ πληρώσω τοὺς δασκάλους, ν' ἀγοράσω σχολικά ὄργανα. Ἐγώ, λέει τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Δικαιοσύνης, θέλω τόσα γιὰ τίς φυλακὲς, τὰ δικαστήρια, τὰ ἀναμορφωτήρια: κλπ.

— Πώ, πώ τί μπελᾶς! Τί ἔ-
ξοδα! εἶπε παραζαλισμένος ὁ
Θάνος.

—“Ἐσσι θάνατον μου, τὸ κάθε ὑπουργεῖον, ποῦ ἐκτός ἀπ’ αὐτὰ τὸν σου εἶπα, εἶναι ἀκόμη σίας, τῶν Γεωργίας, τῆς Ἑργασίας, τῶν Δημοσίων Ἑργων, τῶν Εὐρωπαϊκῶν, τοῦ Συντονισμοῦ, στέλνει καὶ ζητᾷ ὠριμένα χρήματα.

Καὶ τὸ καθένα, ἔχει τὸν προ-
 ὑπολογισμό του, τὰ ἐξοδά του,
 πού καθίσει καὶ τὰ λαγάριασε
 προσεχτικὰ, μὲ οικονομία, γιὰ-
 τί ἔξερει πῶς τὰ χρήματα πού
 εἰσπράττει τὸ Κράτος εἶναι λι-
 γοστά. Ὅλα ἔχουν τοὺς υπά-
 λλους τους, πὰν θέλουν μισθό.

Τὰ κτίριά τους, τις υπηρεσίες τους. Τὸ Λογιστήριο τοῦ κάθε Ὑπουργείου ἀλλῶστε (ποῦ αὐτὸ λογαριάζει τὰ ἔξοδα) εἶναι μιὰ υπηρεσία ποὺ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ Γενικὸ Λογιστήριο.

Στὸ Γενικὸ Λογιστήριον λοιπὸν φτιάχνουν τὸν Προϋπολογισμό. Γράφουν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά τὰ ἔξοδα — ὅτι εἰσπράττει τὸ Κράτος ἀπὸ φόρους, κτ' ἀπὸ τὴν ἄλλην, τὰ ἔξοδα πού εἶναι ὅτι ζητοῦν κτ' ὅτι πρέπει νὰ πάρουν τὰ Ὑπουργεῖα. Ὅταν ὁ Προϋπολογισμὸς εἶναι ἐτοιμὸς τὸν παραδίδουν στὸν Ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔχει μεγάλον ἔργο νὰ κάνει. Θὰ μελετήσῃ ἕνα ἕνα τὰ ἔξοδα, τὰ λεπτὰ δηλαδὴ πού τοῦ ζητοῦν τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα, καὶ θὰ ξεχωρίσῃ ποῖα εἶναι ἀπαραίτητα καὶ ποῖα δὲν εἶναι. Τὸ κάθε Ὑπουργεῖο ξέρεи ὅτι ἕνα ὥρισμένο ποσὸν γιὰ τὰ ἀπαραίτητα ἔξοδά του, μιὰ φορὰ θὰ τὸ πάρῃ.

— Κι' ἂν τὰ ἔσοδα εἶναι λι-
γα καὶ δὲν φτάνουν; ρώτησε ὁ
Θάνατος.

— Χμ. Ἐδῶ εἶναι ὁ κομπός!
εἶπε ὁ παπούς.

Ὁ ἄνθρωπος, κανονίζει τὰ
ἐξοδά του, ἀναλόγως ἀπ' ὅτι
βγάξει. Τὸ Κράτος, δὲν μπορεῖ
νὰ κάνει τὸ ἴδιο! Δὲν μπορεῖ
νὰ διαλύσῃ τὴν χωροφυλακὴν
γιατὶ δὲν ἔχει νὰ τὴν πληρώσῃ,
ἢ νὰ κλείσῃ τὰ σχολεῖα. Ἄν
τὰ ἔσοδα δὲν φτάνουν, συλλο-
γίζεται ν' αὐξήσῃ τοὺς φόρους,
ἢ νὰ κἀν δάνειο. Μιά φορὰ τὰ
ἄπαράμιττα ἔσοδα τοῦ κάθε Ὑ-
πουργείου πρέπει νὰ γίνουν.
Ἔστω καὶ μὲ βαριὰς θυσιῶν
τῶν πολιτῶν, ποὺ γκρινιαzoύν
ὅτι οἱ φόροι εἶναι μεγάλοι! Δὲν
γίνεται ἄλλοιως! Τὰ ἔσοδα ὅ-
μως ποὺ δὲν εἶναι ἀπολύτως ἄ-
πραϊτήτητα, περικόβονται, γι'
αὐτὸ νὰ εἴσαι βέβαιος!

—“Ὅπως περικόβη ἡ μητέρα
τὰ δικά μας ἔξοδα, ὅτι οἱ πατέρας
πὺν πὺν τῆς δίνει ὁ πατέρας
δὲν φθάνουν ὡς τὸ τέλος τοῦ
θανάτου.

— Γέλασε; Κι' όμως έτσι άπάνω κάτω γίνεται. Ο πατέρας σας δεν μπορεί να σας άρπηση χωρίς ψωμί, ή άγρανάμμα-ψηση χωρίς είναι τ' άπαραίτη-τους έξοδα. Τό καινούριοι παλ-τά όμως, δεν είναι άποραήτι-τα. Καί περικόβεται! Ξενύχτι-τα, έγνοια πού δίνει ο Προύπο-κι, έγνοια στους ύπουργούς, λογισμός στην Κυβέρνηση!

— Μὰ δὲν τὸν φτιάνει ὁ Υ-
πουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τὸν
Προϋπολογισμό παπού;
Τὸν φτιάνει, γιατί εἶναι

— Τὸν φτάνει, ἴσως, ὁ πῶς κατάλληλος. Αὐτὸς ξέρει ὁ πῶς «οἰκονομικὰ» τοῦ Κράτους. (Αὐτὴ ἄλλωςτε εἶναι καὶ ἡ δουλεία του), κι' αὐτὸς μπορεῖ νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ πῇ ποῦ θὰ βρεθοῦν ἄλλα χρήματα. Φόροι; Καὶ τί εἶδους φόροι; Δάνειο; Καὶ

τί δάνειο; Αὐτὰ κάνει ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Ἀλλὰ ὅλη ἡ Κυβέρνησις εἶναι υπεύθυνη γιὰ τὸν Προϋπολογισμό τοῦ Κράτους. Ὅλοι οἱ ὕπουργοι. Γιὰ ἓνα τόσο σοβαρὸ ζήτημα, πρέπει νὰ συμφωνοῦν ὅλοι εἰς ὑπευθύνῳ κυβερνήτες καὶ γιὰ αὐτὸ τὸν συζητοῦν ὅλοι μαζί τὸν Προϋπολογισμό ὅταν τὸν ἐτοιμάσῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

— Βέβαια και είναι σοφό, Ἀποφασίζω, εἶπε ὁ Θάναος. Ἄν τὸν ἐρχο-
καθὼς κατάλαβα ἀν τὸν ἐρχο-
μενο χρόνο θὰ πάρῃ περισσό-
τερα π. χ. τὸ τὰδε ὑπουργεῖο
ἢ λιγώτερα. Ἄν συμφέρει στὸ
Κράτος ἐκεῖνο τὸ χρόνο νὰ τι-
σῃ λιγώτερα σχολεῖται καὶ νὰ
ναυπηγήσῃ περισσότερα πλοῖα.
— Ἀκριβῶς. Κι' ἀκόμη ἀν ὁ
πάρχουν λεπτὰ γιὰ ν' αὐξήσουν
τὸ μισθὸ τῶν Δημοσίων ὑπαλ-
λήλων.

— Είναι καθώς καταλαβαι-
νω παπου από τὰ πιά δυσκόλο
ἔργα τῆς Κυβέρνησης ὁ Προϋ-
πολογισμός. Κι ὅταν ὁ ὑπουρ-
γοὶ συμφωνήσουν καὶ τὸν φτιά-
ξουν, τὸ γίνεται παπου;
Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομι-
κῶν, τὸν παρουσιάζει στὴ Βου-
λή, γιὰ νὰ πῇ αὐτὴ ἂν τὸν ἐγ-
κρίνῃ.

— Ὡστε δὲν τελείωσαν τὰ
βάσανα τοῦ Προϋπολογισμοῦ!
Καθόλου! Σύμφωνα με τὸ

— Καθολού: Σύνταγμα μας, μέσα στους δυο πρώτους μήνες από την ημεέρα που άρχισε να συνεδριάζει η Βουλή, πρέπει να παρουσιαστεί «προς έγκρισιν» ο Προϋπολογισμός του έπομένου έτους. Πρώτα όμως, μία είδηση: έπιτροπή από Βουλευτές που καταλαμβάνει από τέτοια, μία «κοινοβουλευτική έπιτροπή» όπως λέγεται, τον μελετάει κι αυτή καλά καλά. Σύμφωνα με αυτή το Σύνταγμα μας, ο Προϋπολογισμός ύστερ, απ' όλα αυτά συζητείται και ψηφίζεται δηλαδή έγκρίνεται από όλoκληρή τη Βουλή, κομμάτι κομμάτι επί τέσσαρες ξεχωριστές συνεδριάσεις. — από τέλος, καθώς

— "Όπου στο τέλος, καθώς καταλαβαίνω, ή Βουλή λείπει την τελευταία λέξη! είπε ό Θάνος.

— Ἀκριδῶς! Ἡ Ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ λένε τὴν τελευταία λέξη! Ἔτσι τὰ χρήματα τοῦ Κράτους, ἔξεραι πολὺ καλὰ ὁ λαὸς πού ξοδεύονται καὶ πού πᾶνε!

Πάνε! Ἄφου ἐγκριθῇ λοιπόν ὁ
Προϋπολογισμός, καὶ ψηφιστῇ
ἀπὸ τῆς Βουλῆς, γίνεταί ὁ Νόμος
τοῦ Κράτους, καὶ δημοσιεύεταί
στὶς ἐφημερίδες. Ἀπὸ ἐκεῖ
τὴ στιγμή, κανένας πιά ὅχι
ποὺ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ
ξοδέψῃ παραπάνω γιὰ τὸ ὅτι
πουνεῖ τοῦ τὸν νόμο.
Ὅτι γράφει γι' αὐτὸν ὅτι

Ἡ φιλοσοφία τῶν προγόνων μας

Ἡ Σπαρτιάτικη σοφία

1) Εἰ δὲ δίκαιοι πάντες γένοιτο, μηδὲν ἀνδρείας δεηθήσεσθαι.

2) Οὐ κρὴ θαυμάζειν εἰ χεῖρω τὰ μετὰ ταῦτα τῶν προτέρων, ἀλλ' εἰ που βελτίω καὶ παραπλήσια γένοιτο.

3) Τί δέ; κωλύσαι ἂν δύναίτο Ἀντίπατρος μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ Σπάρτης;

4) Τί γὰρ ἄλλο ἢ ὑμᾶς μὲν σώζεσθαι ἐμὲ δὲ μαχόμενον ἀποθανεῖν;

5) Προδούσης με τῆς ἀσπίδος.

6) Ἄσσοι δηλῶμαι πράξω κατὰ πόλεμον ἢ τεθναζοῦμαι.

7) Εὖγε ὦ χοραγέ, ἐξεύρες πῶς καὶ αὕτη ἡ χώρα ἀτιμὸς οὖσα ἔντιμος γένηται.

8) Ἀνδρόγυνε, τί δ' ἂν πάθοιμεν δεινὸν θάνατον καταφρονήσαντες;

1) Εἰ δὲ δίκαιοι πάντες γένοιτο, μηδὲν ἀνδρείας δεηθήσεσθαι.

Δηλαδή:

Ἐάν ὅλοι γίνωμεν δίκαιοι δὲν θὰ χρειάζεται πιά ἡ δύναμις (ἡ ἀνδρεία). Λόγια τοῦ Ἀγισίλου τοῦ μεγάλου Βασιλιά τῆς Σπάρτης.

Κάποτε ρώτησαν τὸν Ἀγισίλου ποιά ἀπὸ τίς δυὸ ἀρετὲς εἶναι προτιμώτερη. Ἡ δικαιοσύνη ἢ ἡ ἀνδρεία.

«Οὐδὲν ὄφελος ἀνδρείας εἶναι μὴ παρούσης δικαιοσύνης».

Δηλαδή: Εἶναι ἀχρηστὴ ἡ ἀνδρεία (ὅπο τὴν εὐνοίαν τῆς ἰσχύος, τῆς δυνάμεως) ἐάν λείπῃ ἡ δικαιοσύνη.

Ἐάν δὲ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γίνουν δίκαιοι δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀνδρείας.

2) Οὐ κρὴ θαυμάζειν εἰ χεῖρω τὰ μετὰ ταῦτα τῶν προτέρων, ἀλλ' εἰ που βελτίω καὶ παραπλήσια γένοιτο.

Δηλαδή:

Δὲν πρέπει νὰ ἀποροῦμεν ἐάν τὰ κατόπιν γίνονται χειρότερα, ἀλλὰ τὸ ἀντίθετο ἐάν γίνονται καλλίτερα ἢ ἐάν μένουν παρόμοια.

Ὁ Ἅγις, γιὸς τοῦ Ἀρχιδάμου, βασιλιάς τῆς Σπάρτης — ἦταν σύγχρονος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου — εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ὅταν ἕνας γέρος Σπαρτιάτης γκρίνιαζε πὺ ἔδλεπε τὰ παλιὰ ἡθῆ καὶ ἔθιμα νὰ ἐκλείπουν σιγά-σιγά ἀπὸ τὴν Σπάρτη καὶ στὴ θέσιν τους νὰ μπαίνουν νέες «ὀλέθριες» συνήθειες. Ὁταν δὲ εἶδε τὸν Ἅγι πὺ κι' αὐτὸς ἦταν γέρος πιά, τοῦ εἶπε πῶς ὅλα ἔχουν ἀνατραπῇ στὴ Σπάρτη.

Καὶ ὁ Ἅγις ἀστειευόμενος τοῦ εἶπε:

Ἐάν αὐτὸ πὺ λὲς εἶναι ἀλήθεια, τότε ἡ ἀνατροπὴ αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι φυσιολογικὴ. Γιατὶ κι' ἐγὼ ὅταν ἦμουν μικρὸς ἄκουα ἀπὸ τὸν πατέρα μου νὰ λὲῃ ὅτι τὰ πάντα εἰς τὴν Σπάρτην εἶχαν ἀνατραπῇ καὶ ὅτι καὶ ὁ πατέρας τοῦ πατέρα του τὰ ἴδια τοῦ εἶλεγε ὅταν καὶ αὐτὸς ἦταν μικρὸ παιδί.

«Ὡστε δὲν πρέπει νὰ ἀποροῦμεν κατέληξε ὁ Ἅγις ἐάν τὰ κατόπιν γίνονται χειρότερα, ἀλλὰ ἐάν ἀντιθέτως γί-

νώνται καλλίτερα καὶ ἂν μένουν παρόμοια.

3) Τί δέ; κωλύσαι ἂν δύναίτο Ἀντίπατρος μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ Σπάρτης;

Δηλαδή: Πῶς θὰ μπορέσῃ ὁ Ἀντίπατρος νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ νὰ πεθάνουμε πολεμώντας γιὰ τὴ Σπάρτη.

Λόγια τοῦ Σπαρτιάτου Ἀστυκρατίδα.

Ὁταν ὁ Ἅγις νικήθηκε ἀπὸ τὸν Ἀντίπατρο, τὸ στρατηγὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου κοντὰ στὴ Μεγαλόπολι, ρώτησε κάποιος τὸν Ἀστυκρατίδα.

— Τί θὰ κάμετε τώρα σεῖς οἱ Σπαρτιάτες; Δὲν θὰ μῆτε κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῶν Μακεδόνων;

— Καὶ πῶς θὰ μᾶς ἐμποδίσῃ ὁ Ἀντίπατρος εἶπε περήφανα ὁ Ἀστυκρατίδας νὰ πεθάνουμε πολεμώντας γιὰ τὴ Σπάρτη;

4) Τί γὰρ ἄλλο ἢ ὑμᾶς μὲν σώζεσθαι ἐμὲ δὲ μαχόμενον ἀποθανεῖν;

Διότι τί ἄλλο μᾶς μένει, παρὰ ἐσεῖς νὰ προσπαθῆτε νὰ σωθῆτε ἐγὼ δὲ νὰ πεθάνω μαχόμενος;

Ὁ Βιάς στρατηγὸς τῶν Σπαρτιῶν ἔπρεσε σὲ ἐνέδρα πὺ τοῦ εἶχε στήσει ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Ἰφικράτης.

Τὸ σῶμα τοῦ Βιά εἶχε περικυκλωθῇ καὶ οἱ στρατιῶτες του τὸν ρώτησαν τί θὰ κάμουν:

— Τί ἄλλο τοὺς ἀπάντησε. Ἐσεῖς νὰ προσπαθῆτε νὰ τὸ σκάσετε, ἐγὼ δὲ νὰ πεθάνω μαχόμενος.

5) Προδούσης με τῆς ἀσπίδος.

Δηλαδή: «Μὲ πρόδωσε ἡ ἀσπίδα μου».

Αὐτὰ εἶναι λόγια τοῦ Βρασίδα. Ὁταν γὰρ κάποια μάχη πληγώθηκε ἀπὸ δόρυ πὺ τρύπησε τὴν ἀσπίδα του ὁ Βρασίδας τράβηξε τὸ δόρυ ἀπὸ τὴν πληγὴ του καὶ μὲ αὐτὸ σκότωσε ἐκείνον πὺ τὸν πληγῶσε.

Ὁταν δὲ τὸν ρώτησαν πῶς πληγώθηκε εἶπε:

— Μὲ πρόδωσε ἡ ἀσπίδα μου.

6) Ἄσσοι δηλῶμαι πράξω κατὰ πόλεμον ἢ τεθναζοῦμαι.

Δηλαδή: Ὅσα σὰς ὑποσχέθηκαν θὰ τὰ ἐκτελέσω κατὰ τὸν πόλεμον ἢ θὰ πεθάνω.

Ἐγραψε αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Βρασίδας στοὺς ἐφόρους, ὅταν ἔφευγε ἀπὸ τῆς Σπάρτης γιὰ νὰ πολεμήσῃ.

7) Εὖγε ὦ χοραγέ, ἐξεύρες πῶς καὶ αὕτη ἡ χώρα ἀτιμὸς οὖσα ἔντιμος γένηται.

Δηλαδή: Μπράβο χοραγέ. Βρήκες τὸν τρόπο νὰ κάμῃς τιμητικὴ καὶ τὴν περιφρονήμην αὕτη θέσι.

Αὐτὰ τὰ λόγια τὰ εἶπε ὁ Σπαρτιάτης Δαμωνίδας ὅταν ὁ ἀρμόδιος χοραγὸς τὸν ἔβαλε στὴν τελευταία θέσι.

— Ὡ χοραγέ, τοῦ εἶπε, βρήκες τὸν τρόπο νὰ τιμήσῃς τὴν περιφρονήμην αὕτη θέσι.

8) Ἀνδρόγυνε, τί δ' ἂν πάθοιμεν δεινὸν θάνατον καταφρονήσαντες;

Δηλαδή: Τί κακὸ μπορούμε νὰ πάθουμε, βρὲ ἄνδρ', ὅταν περιφρονήσουμε τὸ θάνατο.

Εἶναι λόγια τοῦ Σπαρτιάτη Δαμνίδα. Ὁταν μῆκε ὁ Φίλιππος στὴν Πελοπόννησο καὶ τοῦ εἶπε κάποιος πῶς οἱ Σπαρτιάτες κινδυνεύουν νὰ πάθουν πολλὰ κακὰ ἀπὸ τοὺς Μακεδόνες, αὐτὸς θύμωσε καὶ τοῦ εἶπε:

«Πῶς μπορούμε νὰ πάθουμε κακὸ ὅταν δὲν λογαριάζουμε τὸ θάνατο;».

Προϋπολογισμός. Οὔτε νὰ τὸ ἐξοδέψῃ γιὰ ἄλλο πράγμα. Ὁ μὲν ὁ ἔλεγχος δὲν τελειώνει ἐδῶ.

— Τί, ἔχει κι' ἄλλα;

— Ἀμέ; Ὁταν ὁ Ὑπουργὸς σκοπεύει νὰ διορίσῃ κάποιον στὸ ὑπουργεῖο του — ὅπως τοῦ δίνει δικαίωμα ὁ Προϋπολογισμός, ἢ νὰ κἀν ἕνα ὅποιο ἄπο τὸ ἐξοδεῖ ἂν εἶναι σύμφωνο μὲ τὸν Προϋπολογισμό, καὶ λέει «Ἐν τάξει!». Καὶ τότε ὁ πογράφει ὁ Ὑπουργὸς τοῦ διορισμοῦ ἢ τὴν δαπάνη. Δὲν εἶναι αὐτὸ ὅμως μόνον!

— Κι' ἄλλος ἔλεγχος παύ;

— Κι' ἄλλος! Ὅποια δὴποτε πληρωμὴ πρόκειται νὰ κἀν τὸ κάθε Ὑπουργεῖο, — γιὰ μισθὸ, ἢ γιὰ ἄλλο ἐξοδὸ — στέλνει τὸ ἑντάλμα πρῖν, στὸ Ἐλεγκτικὸ Συνέδριο!

— Τί εἶναι αὐτὸ πάλι παύ;

— Αὐτὸ εἶναι ἕνα εἶδος ἀνώτερο δικαστήριον! Δουλεῖα του εἶναι νὰ μελετᾷ τὰ ἐντάλματα πληρωμῆς τοῦ κάθε Ὑπουργείου, νὰ βλέπῃ ἂν ὑπάρχῃ γι' αὐτὰ «κονδύλια» στὸν Προϋπολογισμό, καὶ νὰ ἐγκρίνῃ τὴν πληρωμὴ. Τότε μονάχα βγαίνουν τὰ χρήματα τοῦ Κράτους ἀπὸ τὸ χρηματοκιβώτιό του!

Τὸ Ἐλεγκτικὸ Συνέδριο, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ, κανονίζει ὅλες τῖς συντάξεις (ἐκτὸς ἀπὸ τῖς στρατιωτικὰς) καὶ κρίνει ἂν σωστὰ φορολόγησαν τὸν κάθε πολίτη πὺ διαμαρτύρεται ὅτι ἡ φορεῖα τοῦ ζητᾷ πολλά...

— Βλέπω παπὺ ὅτι τὸ Κράτος τάχει ὅλα κανονισμένα ἔτσι, ὥστε τὰ χρήματά του νὰ ἐξοδεύονται μὲ πολλὴ σκέψη, νοικοκυρεμένα.

— Ναὶ θάνο μου! Γιατὶ τὰ χρήματα τοῦ Κράτους, εἶναι τὰ χρήματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὰ ἔδωσε στὸ Κράτος ὡς φόρο, ἢ ὡς χαρτόσημο, ἢ μὲ ἄλλο τρόπο. Καὶ πρέπει νὰ ἐξερῇ ὁ κάθε πολίτης, πῶς δὲν ἐξοδεύονται στὴν τύχη, πάνε ἐκεῖ πὺ πρὲ-

πει! Κι' ὅτι τὸ κάθε ἐξοδὸ, τὸ μελέτησαν καὶ τὸ ἔχουν ἐγκρίνει πολλοὶ ἄνθρωποι, ὅτι πέρασε ἀπὸ πολλὰ μάτια! Αὐτὸ σημαίνει δημοκρατικὸ πολίτευμα θάνο μου, καὶ γι' αὐτὸ μπορούμε ἐμεῖς νὰ πούμε μὲ σιγουριά ὅτι τὸ κράτος μας δὲν κάνει τίποτε πὺ νὰ μὴν τὸ ξέρουν καὶ νὰ μὴν τὸ ἔχουν ἐγκρίνει ἡ πολίτες του μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους πὺ ἐλεύθερα διόλεξαν τοὺς βουλευτές.

— Καταλαβαίνω τώρα ἀκόμη καλλίτερα παπὺ γιατί πρέπει τόσο νὰ προσέξουν οἱ πολίτες, μεθαύριον στὶς ἔκλογες, πὺ θὰ διαλέξουν τοὺς ἀντιπροσώπους τους, εἶπε ὁ θάνατος.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΧΑΝΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΑΝΤΕΡΣΕΝ

ἩΞΕΡΕ Σ' ὅλα νὰ δίνη ζωή. Ἡ ΚΑΛΛΙ

45

Τα παιδικά χρόνια

ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Πριν ακόμη ο ήλιος ροδίση στον ούρανό ξεκίνησα για το χωριό μου που είναι χτισμένο πάνω σε έναν λοφο σταλισμένο με δένδρα και όπου τρέχουν γαργαρά νερά. Οι χωρικοί πηγαιναν στα χωράφια τους για να θερίσουν. Οι βοσκοί με τα γιοστρόβιστα τους σκαρφάλωναν στις βουνόπλαγιες και τα κατσίκια ετρεχαν χαρούμενα εδώ και κεί... Και να σε λίγο αρχίζει να ροδίση στον ούρανό η αύγη και ο ήλιος να σκορπά τις άκτινες του παντού. Και εγώ ραβδί χαρούμενος για να φτάσω στο χωριό μου πιά γρήγορα. Περπατώντας σταματάω σε μια κρύα βρύση να ξεκουραστώ λιγάκι και να πω λίγο κρύο νερό. Ιά αθόνα διαπλά μου κελυθαδούσε τα συνεπλήρωναν την πρωινή συναυλία με τ' άλλα πουλιά, και δόξαζαν τον Πλάστη. 'Εν τῷ μεταξύ ο ήλιος είχε υψωθεί πολύ και γώ συνέχισα την πορεία μου για να φτάσω στο χωριό μου.

K. Γ. Ν.
Χωριό Κοσμάτι Γρεδεών

ΟΤΑΝ ...

"Όταν ο κόσμος καίγονταν
ἀπ' την ἀνταρσία
ἐμείς μὲς' στην Παιδόπολη
βρήκαμε ἡσυχία.

"Όταν στον κόσμο ἀπλώνονταν
ὁ τρόμος πέρα ως πέρα
τότε μὲς' στην Παιδόπολη
ἦταν γλυκεῖα ἡμέρα.

"Όταν τὸ ὄπλο τοῦ ἐχθροῦ
νὰ σφάζει ἀναζητοῦσε
τότε ἡ γλυκεῖα Παιδόπολη
παρηγοριὰ σκορπούσε.

"Όταν τὸν κόσμο πλάκωσε
μεγάλη συμφορὰ
ἐμείς μὲς' την Παιδόπολη
βρήκαμε ζεστασιά.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΛΑΦΑΣ
ἐκ Ρεπετίστης Παγωνίου
Μαθητὴς Α' Γυμνασίου Βόλου

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΟΥ

Βασίλισσά μας ξακουστή
στον κόσμο πέρα ως πέρα
ἐσένα μόνο ἐφώτισε
τὸ πνεῦμα τοῦ Πατέρα.

Κι' ἔρριξες γύρω μὴν ματιὰ
στὰ δυστυχὰ τὰ χρόνια
σώζοντας τόσα ὄρφανὰ
μὲσα ἀπ' τὴν καταφρόνια.

Τὰ ξένα κράτη σὰς κοιτοῦν
καὶ ὅλα σὰς ζηλεύουν
τὸ θαυμαστὸ τὸ ἔργο σὰς
νάρθουν νὰ ἰδοῦν γυρεύουν.

Βασίλισσά μας ξακουστή
στον κόσμο πέρα ως πέρα
'Εσένα θε νὰ ἔχουμε
παντοτεινὰ μητέρα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΟΣ
ἐκ Κρανιάς 'Ελασσόνας, ὄρφανός πατρός
Μαθητὴς Στ' Γυμν. Βόλου

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΟ ΟΡΑΜΑ

(Χαρισμένο στην "Οασή της 'Ερήμου")

Ο ήλιος, παμβοσιλεύς, στολίζει με μύρια ποικιλόχρωμα διαμάντια τη δικαλωτή ραχούλα, άρχισε ν' ανεβαίνει τον αιώσιο δρόμο του στο γαλάζιο ατλάσι.

Στη δύση, πίσω από μια σκοτεινή κορυφή, ο Αύγερινός, ἀκολουθούμενος από ένα ἀστεροσκοπείο από την παρουσία του, άχτιροδέρνει να κρατηθεί στη γαλάζια εδώνη.

Ροδοδομένη ἀναλαμπή σηματοδύει τὸν ἐρχομὸ τοῦ Φοῖβου καὶ ἡ αὐγὴ χαμογελά. Τὰ μικρὰ λουλούδια κάνουν τὸ πρῶνὸ τους λουτρό μέσα

στά κρύσταλλα τῆς δροσιάς γιὰ νὰ υποδεχτοῦν τὸν ξανθὸ γιό τοῦ Ἀπόλλωνα. Γαλαξία ὀμίχλη ἀνεβαίνει ἀπ' τὴν ποταμία καὶ λίγα-λίγο τὸ φῶς γλυστρά ἀπὸ τὶς ἀπεναντι βουνόκορφες, σὰν λυγμένο χρυσάφι, κατὰ πρὸς τὸ χωριό.

Ξαπλωμένος μέσα σ' ἕνα κατάλευκο κρῖνο — μὴ ξεχνάτε οὐτὶ εἰμαι "Υπερὸς — κοντὰ στὴ γαργαρή βρύσacula τοῦ κήπου μου ἐνοίωσα μεγάλη ἀπολαύση. Οἱ εὐωδίες ὁλων τῶν ροδῶν τοῦ κήπου μ' ἐμεθοῦσαν.

Ἐνα ελαφρὸ ἀεράκι — πού ἔκανε νὰ κουνηθῇ ἀποτομα τὸ λευκὸ κρῖνο — μ' ἔγυρσε στὸν εαυτὸ μου. Ἀλλοιμονο! Τὸ ἀεράκι αὐτὸ δὲν ἔφερε μαζί του τὴ μυρωδιά τῶν ροδῶν, τὶς νότες τοῦ πρῶνου ὕμνου τῶν πουλιῶν... «Ἐλα ὑπνάρα, σῆκα». Εἶναι ἡ μητέρα μου ποὶ τραβᾷ τὸ πάλπωμα ἀπὸ πανω μου. «Ἐλα δε βλέπεις πὺς γίνθηκε μεσημερὶ; Ἀληθεῖα, εἰσαι πολὺ ὑπνάρας. Ἐλα τώρα, γιὰτὶ κλαίς;». «Γιὰτὶ... γιὰτὶ... μὲ... ζῦπνησες». Δὲν θέλω νὰ πῶ τὸ ὄνειρο γιὰτὶ νομίζω ὅτι θὰ κᾶνω... ἱερουσία.

Πῶς; Στὴ μενούλα ν' ἀρνηθῶ τίποτα; Ἀ, ὄχι... ποτε. Πέφτω στὴν ἀγκαλιά της — δὲν εἶναι πιά ζεστὴ ἀπὸ τὸ ἀσπρο κρῖνο μου, ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου; — καὶ τῆς λέω ὅσα εἶδα, ὅσα ἀκούσα.

«Πουλάκι μου, μὲ λέγει, «τοῦ κήπου τ' ὄνειρο σ' ἐσπρώξε κοντὰ του. Ἐϋπνιος τὸν νοσταλγὰς καὶ κοιμισμένος πῆγες καὶ τὸν βρήκες. Μὰ μὴ λυπασαί! κοντεύει ὁ καιρὸς ποὺ θὰ πᾶς καὶ ἔϋπνιος».

«Ναι, μενούλα... κοντεύει ὁ καιρὸς ποὺ θὰ πᾶμε στὴν πατρίδα, στὸν ἀγαπημένο μου κήπο... Νὰ φύγωμε ἀπ' αὐτὰ τὰ ξένα μέρη. Βαρὲθηκα πιά ἐδῶ στὰ ξένα. Νὰ πᾶμε στὴν πατρίδα!... Θέε μου ποσο νοσταλγῶ ἐκείνη τὴ στιγμή!...».

Ἀσυναίσθητα ἀνέβηκαν στὰ χεῖλν μου οἱ στίχοι τοῦ Μαθίλη: «Πατρίδα σὰν τὸν ἥλιο σου, ἥλιος ἄλλου δὲν λάμπει!...».

ΥΠΕΡΟΣ

ΑΝΑΜΕΣ' ΑΝΟΙΞΗ ΚΑΙ ΘΕΡΟΣ

'Ανάμεσ' ἀνοιξη καὶ θέρος
θάρρῶ, Χριστέ μου, νὰ σε βρῶ.
τώρα π' ἀνθίζει κάθε μέρος
κι' ἡ μαύρη Γῆ μοιάζει οὐράνω.

Τ' ἀμπέλι 'Εσένα μὲ θυμίζει
μὲ τὸ σαμπὶ τὸ τραγανό.
Σ' ὅτι ἀνθεῖ, σ' ὅτι καρπίζει
Ξένα θυμάμαι τὸν τρανό.

'Ανάμεσ' ἀνοιξη καὶ θέρο
ἀνθίζει ἡ δόλια μου ἡ ψυχὴ
μὲς' σὲ μιὰν ἀνοιξὴ τὸ ξέρο
ποῦ δὲν εἶν' ἄλλη, παρὰ Σὺ.

Εἶσαι δροσιὰ, εἶσαι λουλούδι
σὰν μοσχόδωγμα ὀρθρινό,
εἶς' ἀνοιξιὰτικο τραγούδι
κάποιο δροσιστὸ πρῶνόν.

ΙΩΑΝΝΗΣ Β. ΓΚΙΩΝΗΣ
Γυμνάσιο Πύλου, Τάξεως Ε'

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ Ν. ΣΚΟΠΟΥ

Πολλές είναι οἱ βάρβαρες καὶ καταστρεπτικές πράξεις τῶν Βουλγάρων ποὺ ἔκαναν στὸ διάβα τους στὸν Νομὸ Σέρρων καὶ ἰδιαίτερα στὴν πρωτεύουσα, στὶς Σέρρες, καὶ στὴν κομπολή τοῦ Ν. Σκοποῦ.

Ναί! Βάρβαρο ἦταν! Δεκαοχτὼ παλληκάρια, κορμὰ νεανικά, στάθηκαν ἀντὶ τὸν βάρβαρο πῶλο! Τ' ἄλλο καὶ δέχτηκαν τὸ μαῦρο. Ἐνα πῖστο ἀπ' τὴν κομπολή τοῦ Ἡρώου καὶ βαρὸ βόλι! Ὅλη ἡ κομπολή τοῦ Ἡρώου καὶ σὰν νέες γυναῖκες καὶ μητέρες τοῦ Ν. Σκοποῦ.

Ἄλλο, ἦταν ἡ καταστροφὴ τοῦ Ν. Σκοποῦ. Τὸ χειρότερο ὅμως, ἀπ' τὰ αἰμοδῶρα τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ ἔλα τὸ αἰμοδῶρα τοῦ χειρότερου ὅμως, ἀπ' τὰ αἰμοδῶρα τοῦ Δημοτικοῦ ἔργου τοῦ, ἦταν ἡ καταστροφὴ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

Σὰν νὰ μὴν ἔφτανε ἡ σκληριὰ ποὺ τοῦ ἔδωσαν, νὰ εἶναι δημοκράτια τους καὶ τόσα ἄλλα, στήριό τους, ἀτυμωμία τους καὶ τόσα ἄλλα,

μὰ θέλησαν (ὄχι φανερά ἀλλὰ κρυφά) καὶ νὰ τὸ κάψουν.

Ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα δημοτικὰ σχολεῖα τοῦ Νομοῦ Σέρρων. Ἦτο πολὺ μεγάλο καὶ εἶχε 15 αἰθουσες. Ἦ αὐτὴ τοῦ ἦταν τόσο εὐρύχωρη ὥστε ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ σὰν γυμναστήριο.

Ναί... ἦταν!... Μὰ δὲν εἶναι!...

***

Εἶναι χειμῶνας τοῦ 1943.

Οἱ βάρβαροι καταλαβαίνουν πὺς ἦρθε ἡ ὥρα νὰ φύγουν γιὰτὶ ὁ αἶρας τῆς πατρίδας μας ἀρχίζει νὰ μυρίζῃ λευτεριά. Οἱ βάρβαροι νικούνται παντοῦ...

Καὶ τώρα τὸν τελευταῖο χρόνον τῆς παραμονῆς τους, ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι, σὰν λυσσασμένα σκυλιὰ γυρνοῦν μέσα στὴν κομπολή καὶ ρημάζουν τὰ πάντα.

Ἔτσι μαζί μὲ τ' ἄλλα κακά, ἀποφάσισαν νὰ κάψουν τὸ σχολεῖο, γιὰ νὰ στερήσουν ἀπ' τὰ Ἑλληνοπούλα τὴ μόρφωση. Καὶ νὰ πῶς ἔγινε τὸ φοβερὸ ἐγκλημα:

Μιὰ μέρα ὁ Βούλγαρος διοικητὴς καθὼν κοντὰ στὴ θερμάστρα τοῦ γραφείου του καὶ συζητοῦσε μαζί μὲ τοὺς ἄλλους πὺς θὰ κατέφερναν νὰ καταστρέψουν τὸ ὄρατο αὐτὸ ἑλληνικὸν διδασκῆριον. Τὸ πονηρὸ δαιμόνιόν των ἐδάκτο τὴν ἀπόφαση νὰ κάψουν τὸ ὄρατο μας διδασκῆριον. Ἀμέσως τότε διατάξε ἕνα δούλο του νὰ γεμίσῃ καλὰ τὴ θερμάστρα συνέχεια γιὰτὶ τὰ κρῖνα. Δὲν ἄργησε πολὺ καὶ οἱ κατακλῆχαι σωλῆνες τῆς θερμάστρας μετὰδωσαν τὴν φωτιὰ σὲ κάτι χαρτιά ποὺ ἐπιτήδες εἶχαν βάλει κοντὰ.

Οἱ Βούλγαροι ὅμως γιὰ νὰ μὴν ἀποδεχθῇ αὐτοὶ ἦταν οἱ αἰτίοι τῆς φωτιᾶς ἔστησαν καὶ ζήτησαν ἀπὸ τὶς Σέρρες ἀντίτες.

Ἦταν ὅμως ἀργά... Πᾶνε χρόνια ποὺ ἔρχισε τὸ ξαναχτίσιμο τοῦ ὄρατοῦ μας σχολείου. Ἀλλὰ ὅσο ὄρατο κι' ἂν γίνῃ δὲ θὰ εἶναι τὸ παλιὸ ἀγαπημένο μας σχολεῖο.

ΛΑΚΗΣ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
Ν. Σκοπὸς

ΒΡΗΚΑ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑ

"Όλο ἐλπίδες, ὄνειρα καὶ πόθους
ξεκίνησα κάποια αὐτὴ,
νὰ βρῶ χαρὰ καὶ εὐτυχία
σὲ κάποια ξένη γῆ

Στὸ δρόμο μου συνάντησα φοβέρες,
μύθους, χαλάζια, κεραυνούς,
Ἦρθαν γιὰ μένα πικρὲς ἡμέρες,
γεμάτες θλίψη καὶ στεναγμούς.

Βοριάδες ἄγριοι, λιοπύρι, δίψα
ἔσπασαν πάνω μου μ' ὀρμή,
κι' ἤθελαν νὰ κουρελιάσουν
τὴν χρυσὴ τῆς καρδιάς μου στολή.

Μὰ ἦταν οἱ πόθοι μου τρανοί,
κι' ἡ ἐλπίδα ριζωμένη ἦταν βαθειὰ
κι' ἔμενε ἡ ψυχὴ μὲ τὴν ἴδια μορφή,
καὶ πέταγε ἡ ἐλπίδα μὲ τὰ ἴδια φτερά.

Μὲ πόνο, λαχτάρα καὶ καμνοῦς
ζητοῦσε νὰ βρῇ τὴν εὐτυχία
μακριὰ, κάτω ἀπὸ ξένους οὐρανοὺς
μακριὰ κι' ἀπ' τῶν ἀνθρώπων τὴν κακία

Καὶ βρήκε πραγματικὰ ἡ ψυχὴ μου
ἐκεῖνον ποὺ ζητοῦσε
κι' ἔφτασε κάποια γλυκεῖα αὐγὴ
στὸ λιμανάκι ποὺ κυβερνοῦσε ὁ Χριστὸς.

Τέλειωσαν τὰ βάσανα κι' οἱ κόποι
κι' ἐκπληρώθηκαν οἱ πόθοι,
γιὰτὶ ἐκεῖ ποὺ κυβερνεῖται ὁ Χριστὸς
βρήκα τῆς εὐτυχίας ποὺ ἤθελα τὸ φῶς.

ΒΟΥΛΑ Ν. ΚΡΙΝΟΥ
Αἴγιον

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΠΩΣ ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΛΕΚΕΔΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ

Πίσσα, κατράμι: Βρέχετε το λεκιασμένο μέρος με καθαρό οινόπνευμα, και το τρίβετε ελαφρά. Έξισου αποτελεσματικό είναι το νέφτι. Πλύντε το κατόπι με ζεστό νερό και σαπούνι, και ξεπλύντε το καλά.

Αν δεν έχετε πρόχειρο οινόπνευμα ή νέφτι, χρησιμοποιήστε χυμό λεμονιού, φτάνει να μην πειράζεται το χρώμα του υφάσματος.

Πράσινο σκουριάς: Αν τύχει να λερωθούμε καθαρίζοντας ένα μπρούτζινο αντικείμενο, ο πράσινος λεκές βγαίνει εύκολα με βενζίνη.

Ρετσίνι: Κάνουμε ότι και για την πίσσα. Βουρτζίζουμε να φύγει το ρετσίνι, ξύνουμε, και πλένουμε το λεκέ με καθαρό οινόπνευμα ή νέφτι.

Οξέα (φυτικά). Δηλαδή ξύδι, χυμοί από φρούτα: Τα λευκά υφάσματα, τα πλένουμε με νερό ζεστό, όπου χύνουμε λίγο υδροχλωρικό οξύ (σπίρτο του αλατιού).

Τα χρωματιστά, τα τρίβουμε με διάλυση άμμωνιάς (χλιαρό νερό 2 μέρη, άμμωνία 1).

Οξέα (χημικά): Αν λεκιάσθουν τα ρούχα από οξέα (υδροχλωρικό, διτρίολι κλπ.). Βρέχετε άμέσως την κη-

Πρώτος τρόπος.

Αναμίξτε καλά 15 δράμια σκόνη γνάθεος (είναι η γνήση σκόνη που καθαρίζουμε τις σόμπες), 5 δράμια σαπούνι ψιλοκομμένο, και το χυμό δύο μεγάλων κρεμυδιών.

Αφού τα ζυμώσετε καλά αυτά και σχηματίσετε μια αρκετά πυκνή αλοιφή, θα βάλετε ένα παχύ στρώμα πάνω στο λεκέ. Θα το αφήσετε είκοσιτέσσερες ώρες. Θα πλύνετε ύστερα το υφάσμα, και θα δητε αν ο λεκές υπάρχει ακόμη. Αν υπάρχει, θα κάνετε το ίδιο δυο και τρεις φορές, ως να εξαφανιστεί εντελώς.

Αν το κιτρίνισμα δεν είναι βαθύ, βρέξτε το με διάλυση βόρακος άμέσως, ξεπλύντε το και σιδερώστε το υγρό.

Συνήθως ο λεκές εξαφανίζεται.

Τσάι: Οι λεκέδες από το τσάι φεύγουν αν τρίψετε το λεκιασμένο μέρος σε μια διάλυση βόρακος (1 1/2 κουταλάκι του γλυκού βόρακος σ' ένα φλυτζάνι νερό).

Ξεπλύντε το σε ζεματιστό νερό κι' απλώστε το στον ήλιο.

Η τρίψτε το με χυμό λεμονιού, κι' απλώστε το στον ήλιο, φροντίζοντας να μείνει ο λεκές υγρός αρκετές ώρες με αδιάκοπο βρέξιμο με χυμό λεμονιού, ενώ θα είναι απλωμένο το υφάσμα στον ήλιο.

Υγρασία: Για να καθαρίσετε τις κηλίδες υγρασίας από τ' ασπρόρουχα, ανακατεύετε 10 δράμια αμυλόκολλα (βισσέτ), 5 δράμια αλάτι και το ζουμί δυο λεμονιών. Απλώστε αυτό το μίγμα πάνω στους λεκέδες κι' από τις δυο μεριές, κι' αφήστε το ρούχο να στεγνώσει στον αέρα.

Ξεπλύνετε το με καθαρό χλιαρό νερό.

Οι λεκέδες θα έχουν εξαφανιστή.

Φρούτα: Στα «οξέα» είπαμε τι πρέπει να κάνουμε αν λερωθή το ρούχο με χυμό φρούτων. Υπάρχει όμως κι' άλλος τρόπος.

Ρίχνουμε λίγο γλυκερίνη στο μέρος που είναι ο λεκές, και τον αφήνουμε μια ώρα. Υστερα περιχύνουμε τον λεκέ με ζεματιστό νερό, και πλένουμε το ρούχο αν πλένεται.

Αυτοί είναι οι πιο απλοί τρόποι να καθαρίσετε τους λεκέδες που διαρκώς γίνονται στα ρούχα.

Και τώρα... καλό κουράγιο, και καλή επιτυχία!

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Σήμερα θα σας δώσω μερικές πρακτικές συμβουλές για τα σεντόνια, τις μαξιλαροθήκες, τις πετσέτες της κουζίνας, κλπ.

Μην περιμένετε να λερωθούν πολύ τα σεντόνια, ή μαξιλαροθήκες, οι πετσέτες κλπ. για να τα μπουγαδιάσετε. Τα

όχι καθαρά ρούχα, καθαρίζουν δύσκολα, θέλουν πολύ τρίψιμο και λυώνουν.

—Τα ραφίσματα και τα μπαλώματα πρέπει να γίνονται πριν πάνε τα ρούχα στη μπουγάδα.

—Από τα παλιά σεντόνια, φτιάστε υποσέντονα, που είναι τόσο πρακτικά για τους άρρώστους.

—Ράβετε στη μέση της πετσέτας της κουζίνας και στις τέσσαρες μεριές από ένα κρεμαστόρι (κορδέλλα). Έτσι δεν θα χρειάζεται να γυρίζετε την πετσέτα στα χέρια και απ' όλες τις μεριές, ως να βρήτε την κρεμάστρα.

—Έχετε στην κουζίνα άφθονες παλιές εφημερίδες και χαρτιά. Έτσι δεν λερώνετε τις πετσέτες για να σκουπίζετε κατσαρόλες, κ.λ.π.

—Μάθετε τα παιδιά όταν πλένονται, να ξεπλένονται με άφθονο νερό. Έτσι οι πετσέτες (προπαντός των χεριών) δεν λερώνονται εύκολα.

—Συνήθιστε τα παιδιά να μην πηγαίνουν στο κρεβάτι πριν πλυθούν καλά. Το βραδυνο πλύσιμο εξασφαλίζει την καθαριότητα των σεντονιών.

—Για τα παιδιά, είναι απαραίτητα άφθονα ποδόπανα, για να σκουπίζουν τα πόδια τους που είναι διαρκώς γεμάτα χώματα, αφού τα πλύνουν. Αυτά τα φτιάχνετε από παλιά σεντόνια.

—Μπαλώνετε άμέσως και το παρωμένο σκίσιμο.

—Μην φυλάτε ποτέ σεντόνια, πετσέτες, κλπ. που δεν είναι εντελώς στεγνά. Το υφάσμα σαπίζει.

—Τα στρώματα διατηρούνται πεντακάθαρα, αν κάτω από το κάτω σεντόνι, απλώσετε ένα πολύ μικρότερο — όσο και το στρώμα — που το φτιάχνετε από παλιά σεντόνια.

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Ντομάτες γεμιστές με ρίζι.

Δεν υπάρχει νοικοκυρά που να μην ξέρει να φτιάχνει το τόσο νόστιμο αυτό καλοκαιριάτικο φαί. Επειδή όμως όλες η νοικοκυρές δεν ξέρουν τις σωστές αναλογίες, κι' επειδή ένα νόστιμο φαί όταν γίνεται όπως πρέπει είναι ακόμη νοστιμότερο, σας δίνω εδώ μερικές οδηγίες που αν τις ακολουθήσετε κατά γράμμα, θα με θυμηθείτε!

Διαλέμε ντομάτες όχι πολύ μεγάλες κι' ούτε πολύ γινομένες. Τις ανοίγουμε μ' ένα κοφτερό μαχαίρακι, βγάζουμε την ψύχρα τους, τους ρίχνουμε αλατοπίπερο και λίγο ζάχαρη και τις αφήνουμε. Έχουμε κατόπι 100 δράμια κρεμμύδια, 100 δράμια ρύζι, και 100 δράμια λάδι.

Κόβουμε τα κρεμμύδια φιλά και τα καθουρίζουμε με το λά-

δι ως να ξανθίνουν. Έπειτα κόβουμε φιλά την ψύχα από τις ντομάτες, και την ρίχνουμε κι' αυτήν στην κατσαρόλα.

Το ντοματόζουμο, το περνάμε από τρυπητό για να φύγουν οι σπόροι.

Αφού μαραθή καλά η ψύχα της ντομάτας, ρίχνουμε το ντοματόζουμο, λίγο νερό, καθώς και το ρύζι που το είχαμε αφήσει προηγουμένως στο νερό να μουσκέψει. Και προσθέτουμε αλάτι, πιπέρι και ψιλοκομμένο μαϊντανό.

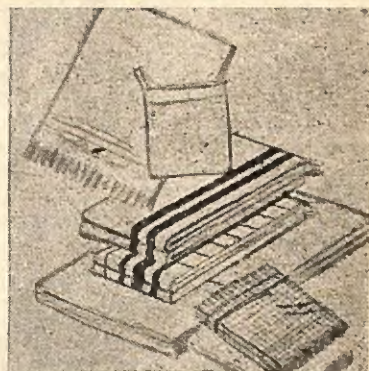
Τ' ανακατεύουμε όλα στην κατσαρόλα σε σιγανή φωτιά ως να μισοψηθεί το ρύζι και ν' απορροφήσει όλο το νερό, κι' ύστερα γεμίζουμε άμέσως τις ντομάτες, χωρίς να πιέζουμε τη γέμιση, και προσέχοντας να μην τις παραγεμίσουμε για να μη σκάσουν.

Τις βάζουμε στο ταψί, τις αλείφουμε μ' ένα φτερό με λάδι, και τις στέλνουμε να ψηθούν σε φούρνο μέτριο.

Μελιτζάνες γεμιστές

Ανοίγουμε τις μελιτζάνες από το ένα μέρος, και τις αδειάζουμε από τους σπόρους τους, προσέχοντας ν' αφήσουμε την ψύχα.

Αν είναι λίγο πικρές, τις αλατίζουμε και τις αφήνουμε να στραγγίσουν, κι' ύστερα τις πλένουμε καλά. Αν δεν είναι πι-

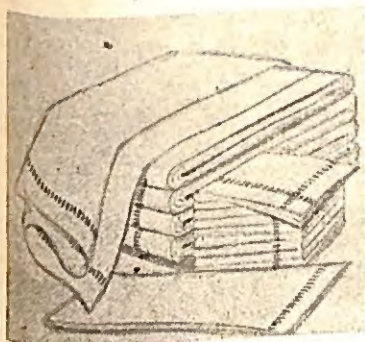

κρές αυτό δεν χρειάζεται. Έτοιμάζουμε την γέμιση με το ρύζι, όπως και για τις ντομάτες, και προσθέτουμε λίγο ντομάτα φρέσκη, και τις γεμίζουμε χωρίς να τις πιέζουμε πολύ.

Τις τηγανίζουμε λίγο, και τις βάζουμε σε φαρδύα κατσαρόλα. Τις περιχύνουμε με το λάδι του τηγανίσματος (που προσέχουμε να μη μαυρίσει) λίγο νερό, (τόσο όσο να μισοσκεπαστούν) και λίγη ντομάτα φρέσκη ψιλοκομμένη. Σκεπάζουμε την κατσαρόλα, και τις αφήνουμε να σιγοψηθούν σε σιγανή φωτιά.

Αν θέλουμε να τις στείλουμε στο φούρνο, πρέπει να τις περιλούσουμε με ντομάτα σάλτσα ή με νερό, γιατί η μελιτζάνα δεν έχουν νερό να χύσουν καθώς οι ντομάτες, και το ρύζι μένει άψητο.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝΑ

λίδα με άμμωνία. Αν προφτάσετε και γίνει αυτό άμέσως, τότε το υφάσμα δεν θα χαλάσει, ούτε θ' αλλάξει το χρώμα του.

Σκουριά: Στα λευκά υφάσματα.

Με οξάλικό οξύ (ζεστό) δηλαδή βαρεκίνα, ή υδροχλωρικό οξύ σε αραιή διάλυση.

Λιμάρτε κατόπι λίγο καλαϊ (κασσίτερο) και τρίβετε μ' αυτό τη σκουριά που φεύγει.

Στα χρωματιστά: Με διάλυση από νιτρικό οξύ.

Από λεπτά υφάσματα (δαντέλες). Αγοράστε από το φαρμακείο λίγο ρίξα ρομπάρμπαρα. Βράστε την σ' ένα φλυτζάνι νερό, ως να μείνει το μισό νερό. Βράστε το λερωμένο μέρος ένα τέταρτο της ώρας σ' αυτή τη διάλυση. Το υφάσμα καθαρίζει έξοχα.

Σιδερον κιτρίνισμα: Αν το ρούχο κιτρίνισε στο σιδέρωμα, να τί θα κάνετε:

160v.

Τῶν στρατιωτῶν οἱ φωνές ἀνακατῶν

νονταν με τὸ σάλαγο τῶν ἀμαξιῶν ποί, φορτωμένα καὶ τραντανιότα, κατακυλούσαν στὸν ἄσπρο δρόμο, πλάγι στοὺς καθαλάρηδες καὶ τοὺς πεζοὺς, σηκώνοντας σύννεφο τῆ σκόνῃ. Καὶ ἂν ξεκολλοῦσε κ' ἔμενε πίσω κανένα κομμάτι τῆς ζωτανῆς αὐτῆς γραμμῆς, ἢ ἂν καινὸς ἀμαξιῶν ρόδα σκάλωνε σὲ καμιά τροχιά, ἔτρεχε ὡς ἐκεῖ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς καί, μὲ βρισιές καὶ σπρωξίς, ἢ καὶ μὲ τὸ ξύλο ἀκόμα, γρήγορα ἔβαζε στὴ γραμμὴ ἄντρες καὶ ζῶα, καὶ ἢ πορεία, μιά στιγμὴ διακομμένη, ξανάρχιζε πρὸ βιαστικῆ παρὰ πρὶν.

Κρυμμένος μὲς στὰ δέντρα, σ' ἕνα δασωμένο λόφο, στὸ μέρος ποὺ ὁ δρόμος χωρίζουνταν ἀπὸ τὸ ποτάμι κι ἔστρεφε ἀνεβαίνοντας κατὰ τὸν Πρίλαπο, στέκονταν ὁ Μιχαήλ.

Τὰ σκονισμένα του ρούχα καὶ ποδήματα μαρτυροῦσαν τὸ μακρὸ δρόμο ποὺ εἶχε κάνει. Μὰ τὸ ἡλιοκαμένο του πρόσωπο, ἔλαμπε ἀπὸ χαρὰ μυστικῇ. σὰ νὰ μὴν ἔβριθε τὴν κούραση τοῦ κορμιοῦ του... Ὁ Κωνσταντῖνος ἦταν τώρα ἕνα πλάγι...

Παρακάτω, στὰ χόρτα, πλάγι στὸ δρόμο κάθονταν ἡ Βουθῇ, μὲ τὸ σαγόνι ἀκουμπισμένο στὸ χέρι της, καὶ ἀδιάφορα κοίταζε τοὺς στρατιῶτες ποὺ περνοῦσαν. Ποῦ καὶ ποῦ τὴν ἀναγνώριζε ἕνας καὶ τῆς φώναζε κανένα χωρατὸ ἢ τῆς ἔριχνε κανένα δόλο. Μὰ ἡ Βουθῇ ἐξακολουθούσε νὰ τοὺς κοιτάζει ἀγέλαστη καὶ ἀκατάδεχτη, καὶ οἱ ὀβολοὶ ἔμεναν ἀσύναχοι στὸ χῶμα ὅπου εἶχαν πέσει.

Πέρασαν καὶ οἱ τελευταῖοι, καὶ ἀκόμα τοὺς κοιτάζε ἡ Βουθῇ, ποὺ ἀπομακρύνονταν καὶ μικραίνουν, καὶ χάνονταν, ὅπου ἔοθονταν ὁλότελα, ἀφήνοντας πίσω τους ἕνα λαφρὸ σύννεφο σὰν καπνὸ, ποὺ ἄσπριζε στὸ σκοτάδι καὶ λίγο - λίγο διαλύνονταν. Χάθηκε κι αὐτὸ καὶ δὲν ἔμεινε πιά τίποτα.

Τότε ἡ Βουθῇ σταύρωσε τὰ χέρια της στὰ διπλωμένα της γόνατα, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι στὰ μπράτσια της, κι ἔμεινε ἀσάλευτη σὰν ἀποσταμένη.

Ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ λόφο, ὁ Μιχαήλ τὴν εἶχε δεῖ, καί, ἀκίνητος καὶ αὐτὸς, περιέμενε μὲ κάποια περιέργεια νὰ δεῖ τί θὰ κάνει ἡ Βουθῇ καὶ ποῦ θὰ πάγει.

Μὰ πέρασε ἡ ὥρα, νύχτωσε ὁλότελα, τὸ φεγγαρί ἀρχισε νὰ προβαίνει ἀπὸ τὸ ἀντικρινὸ βουνό, οἱ πρῶτες του ἀχτίδες φώτισαν τὸν πράσινο λόφο, ἔφθασαν ὡς τὸ ἔρημο κορίτσι περτυλιγοντάς το κι αὐτὸ στὸ ἄσπρο του φῶς, καὶ ἡ Βουθῇ δὲν κούνησε.

Τότε, σιγὰ - σιγὰ, κατέθηκε ὁ Μιχαήλ, πέρασε μπροστὰ της καὶ γύρισε κατὰ τὸ ποτάμι νὰ φύγει.

Μὰ ἕνας ἀναστεναγμὸς τὸν σταμάτησε. Ἡ Βουθῇ ἔκλαιγε.

Ἐκλαίγε σιγαλὰ - σιγαλὰ, κι ἕνα ἀναφιλητὸ φούσκωνε ποὺ καὶ ποῦ τὸ στήθος της, σὰν ποὺ ἀναστενάζουν τὰ παιδάκια, ἀφοῦ κλάψουν πολὺ καὶ κουραστοῦν καὶ ἀποκόμουν.

Ὁ Μιχαήλ λυπήθηκε τὴ μοναξιά της, τὴν ἔρημίαν της.

Πλησίασε, καί, σιγὰ γιὰ νὰ μὴν τὴν τρομάξει, ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὦμο της.

Ἡ Βουθῇ σήκωσε τὸ κεφάλι, καὶ τὸν κοίταξε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ δάκρυα ποὺ θάλωναν τὰ μάτια της, μὰ οὔτε τρόμαξε οὔτε σηκώθηκε.

— Τί ἔχεις; ρώτησε βουλγάρικα ὁ Μιχαήλ,

Μὲ τὸ κεφάλι ἢ κόρη ἔκανε νόημα ἀρνητικόν.

— Δὲ θέλεις νὰ μοῦ πεῖς; εἶπε πάλι ὁ Μιχαήλ.

Καὶ τὸ κορίτσι πάλι ἔκανε νόημα «ὄχι».

Ἐξαφνα ἄπλωσε τὸ χέρι της κατὰ τὴ δύση.

— Οἱ στρατιῶτες; ρώτησε ὁ Μιχαήλ. Ξέρεις ποῦ πάνε;... Στὸν Πρίλαπο;

— Ναι, ἔκανε ἐκείνη.

— Τοὺς εἶδες; Ναι; Ἦταν ὅλοι;... Ὁ Ἰδατζής; Ὁ Δραζάν; Καὶ ἄλλοι; Ὁ Νικουλιτσάς; Ὁ Βλαδισλάβ;

Σ' ὅλα τὰ ἐνόματα ἡ Βουθῇ ἀποκρίνουνταν «ναὺ». Ὁ Μιχαήλ κάθησε στὸ χόρτο κοντὰ της καὶ ἡ κόρη δὲν ἔκανε νὰ φύγει.

— Γιατί δὲν τοὺς ἀκολούθησες; ρώτησε ὁ Μιχαήλ.

Ἡ Βουθῇ σταύρωσε τὰ χέρια της στὸ γόνατό της καὶ τὸν κοίταξε διατακτικά. Καὶ πάλι μὲ τὸ κεφάλι ἔκανε νόημα ἀρνητικόν.

— Δὲν εἶσαι μαζί τους; Ὁχι; Μὰ γιατί λοιπὸν σοῦ ἔδωσαν χρήματα;

Μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ποδιοῦ της τοῦ ἔδειξε πῶς ἔμεναν οἱ ὀβολοὶ ἐκεῖ ποὺ εἶχαν πέσει. Ὑστερα γύρισε, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι της στὸ χέρι καὶ τὸν ἀγκώνα στὸ γόνατό της, καὶ βυθίστηκε πάλι στοὺς στοχασμούς της σὰ νὰ εἶχε ξεχάσει τὸν Μιχαήλ ποὺ τὴν κοίταζε καθισμένος πλάγι της.

Τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἔπεφτε τώρα στὸ πρόσωπό της καὶ τὸ ἔδειχνε πρὸ ἄσπρο ἀκόμα, σὰ μαρμαρένιο ἀνάμεσα στὰ κατὰμαυρα μαλλιά ποὺ ἔπεφταν ἐλεύθερα στοὺς ὤμους της.

Ἐξαφνα μιά ἐνθύμηση πέρασε σὰν ἀστραπὴ στὸ μυαλὸ τοῦ Μιχαήλ, τόσο ξαφνική, τόσο ζωτανῇ, ποὺ σκέπασε τὰ φαντά μου μὲ τὰ χέρια του.

— Παναγία μου! μουρμούρισε ἑλληνικά.

Ὅλες οἱ σκηνές τῆς σφαγῆς τῆς Ἀδριανούπολης πέρασαν σὲ μιά στιγμὴ ἀπὸ τὸ νοῦ του. Θυμήθηκε τὸ σπῆτι τοῦ Κατεπάνω κι ἕνα παιδικὸ πρόσωπο σ' ἕνα ἀπὸ τὰ παράθυρα. Εἶδε τὴ λιτανεία ὅπου περπατοῦσε κι αὐτὸς πηγαίνοντας στὴν ἐκκλησία, τὶς στολισμένες ἀρχόντισσες, τὸν Κατεπάνω μὲ ὅλα του τὰ διαμαντικά. Καὶ ὕστερα τὸ αἷμα, τὸ αἷμα ποὺ ἔτρεχε ποτάμι, τὴ μητέρα τοῦ Κωνσταντίνου σφοδρῶς ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, καὶ ὅλα τὰ φρικτὰ ἐπακόλουθα.

— Παναγία μου... μουρμούρισε πάλι.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ θυμήθηκε τὴ Βουθῇ καὶ τρόμαξε γιὰ τὸ λόγο ποὺ τοῦ εἶχε ξεφύγει ἑλληνικά! Σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τὴν κοίταξε.

Ἡ Βουθῇ δὲν εἶχε ἀλλάξει τὴ στάση της, μόνο τὸ βλέμμα της ἦταν καρφωμένο στὸ πρόσωπό του, μαῦρο, βαθύ, χωρίς τέλος.

— Μὴ μὲ κοιτάξεις ἔτσι! εἶπε ἀπότομα ὁ Μιχαήλ μιλώντας της βουλγάρικα. Δὲν ξέρω γιατί, μὰ μοῦ θυμίστηκε πράματα φρικτὰ ποὺ θέλω νὰ ξεχάσω!

Σηκώθηκε καὶ στάθηκε μπροστὰ της. — Ποῦ θὰ πᾶς; ρώτησε. Ποῦ εἶναι τὸ σπῆτι σου; Θὰ σὲ πάγω ὡς ἐκεῖ... δὲν κάνει νὰ μένεις μόνη ἐδῶ τέτοια ὥρα.

Μὰ ἡ Βουθῇ ἀργοκίνησε τὸ κεφάλι καὶ δὲ σάλεψε ἀπὸ τὴ θέση της.

— Δὲν μπορείς νὰ μέινεις ἐδῶ, εἶπε στενοχωρημένος ὁ Μιχαήλ.

Κι ἐπειδὴ τὸ κορίτσι ἔκανε νόημα πῶς μπορούσε:

— Θὰ σὲ φᾶνε οἱ λύκοι! πρόσθεσε.

Ἡ Βουθῇ ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο της ἕνα δίκωπο μαχαίρι καὶ τοῦ τὸ ἔδειξε.

Μὲ τὸ κίνημα ποὺ ἔκανε, ἀνοῖξε τὸ ποκαμισάκι της, καὶ ὁ Μιχαήλ εἶδε κάτι ποὺ ἔλαμψε κρεμασμένο στὸ λαιμὸ της.

Ἦταν πολύτιμος μαργαριταρένιος σταυρός.

— Τί ἔχεις στὸ λαιμὸ σου; ρώτησε. Δείξε μοῦ το!

Μὰ ξαφνισμένη ἔκλεισε ἡ Βουθῇ τὸ ρούχο της καὶ πετάχθηκε στὰ πόδια της, ἔτοιμη νὰ ἐκώπει.

Ὁ Μιχαήλ τὴ βάσταξε ἀπὸ τὸ χέρι.

Πέρασαν καὶ οἱ τελευταῖοι...

— Μὴ φεύγεις ἔτσι, παρακάλεσε, μὴ μὲ φοβάσαι. Κακὸ δὲ θὰ σοῦ κάνω, οὔτε θὰ σοῦ πῶ νὰ μοῦ δεῖξης τίποτα ποὺ δὲ θέλεις. Πές μου μόνο ποῦ πηγαίνεις. Θέλω νὰ σὲ συνοδεύσω ὡς ἐκεῖ, καὶ τότε θὰ σ' ἀφήσω.

Ἡ Βουθῇ τὸν κοίταξε μιά στιγμὴ καὶ τὰ μάτια της γέμισαν δάκρυα. Ἐκανε νόημα πῶς δέχονταν καὶ γύρισε κατὰ τὸ ποτάμι μαζί του.

— Τί; εἶπε σαστισμένος ὁ Μιχαήλ, Ἀπὸ κεῖ πᾶς καὶ σύ; Κάθεσαι κεῖ;... Ἐγὼ κανένα χωριό; Ὁχι;... Μὰ λοιπὸν ποῦ κάθεσαι;

Ἡ κόρη ἔκανε μὲ τὸ χέρι μιά πλατιά κίνηση ποὺ ἔδειξε ὅλο τὸ δάσος ποὺ σκέπαζε τὸ βουνό.

Τὸν ὁδήγησε στὸ ποτάμι, ἔβγαλε τὰ ποδήματά της, τοῦ ἔκανε νόημα νὰ κάνει καὶ κεῖνος τὸ ἴδιο, καὶ μπήκε στὸ νερό. Ὁ Μιχαήλ τὴν ἀκολούθησε. Ἦταν μιά ρηχοτοπιὰ σ' αὐτὸ τὸ μέρος καὶ πέρασαν εὐκόλα ἀντίκρυ.

— Εἶσαι ἀπὸ τούτα τὰ μέρη; ρώτησε ὁ Μιχαήλ. Ὁχι;... Καὶ ὅμως τὰ ξέρεις καλά. Οἱ δικοί σου κάθονται δῶ:

Ἡ Βουθῇ ἔκανε νόημα «ὄχι».

— Μένεις μόνη λοιπὸν;... Ὁχι πάντα; Σὰ μένεις ἐδῶ, εἶσαι μόνη; Οἱ δικοί σου εἶναι ἄλλοι; Αὐτὸ θέλεις νὰ πεῖς; ρώτησε ὁ Μιχαήλ ἀκολουθώντας τὰ νοήματά της.

Παραξενεύθηκε νὰ δεῖ πῶς τὸν πῆγαινε ἀπὸ τὰ γνωστὰ του μονοπάτια.

Ἐξαφνα ἡ Βουθῇ σταμάτησε καὶ τοῦ ἔδειξε ἀνάμεσα στὴν πυκνοδεντριά ἕνα καλυβάκι καμωμένο ἀπὸ κλαδιά. Καὶ ὁ Μιχαήλ ἀναγνώρισε τὸ δικό του καλυβάκι ὅπου εἶχε συναντήσει τὸν Νικήτα τὴ μέρα ποὺ κυνηγοῦσαν τὸν Ἰδατζή.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τὸ γλυκὸ κρασί.

Μόνον ἀπὸ σταφύλια θερμῆς περιοχῆς ποὺ ὑπερνωρίζουν μπορεῖ νὰ γίνῃ γλυκὸ κρασί.

Διαλέμε στ' ἀμπέλια τὰ πιὸ γερά σταφύλια, τὰ κόβουμε ἐλαφρὰ ὥστε μόλις νὰ κρέμονται ἀπὸ τὸ κλίμα καὶ τ' ἀφήνουμε νὰ σταφιδιάσουν.

Ὁ μούστος τους, πρέπει νὰ δείχνῃ 18 βαθμούς Βμμέ.

Τὸ βράσιμο τοῦ μούστου τῶν γλυκῶν κρασιῶν γίνεται πολὺ ἀργά. Τελειώνει δέ, ὅταν τὸ βωμὲ δείχνῃ 3-4 βαθμούς.

Καὶ σ' αὐτὰ πρέπει νὰ διατηροῦμε θερμοκρασίαν 28-30 βαθμῶν. Ὅταν τὸ μουστόμετρο δείχνῃ 3-4 βαθμούς, ταπώνουμε τὸ βαρέλι, τὸ ἀφήνουμε μερικὲς μέρες νὰ κατασταλάξῃ καὶ κάνουμε τὴν πρώτη μετάγγιση. Καλὸ εἶναι νὰ προσθέσουμε καὶ λίγο καθαρὸ οἰνόπνευμα, μισθὸ ὡς μιὰ ὀκτὰ γιὰ 100 ὀκάδες κρασί. Τὸ κρασί αὐτὸ ποὺ γίνεται καλύτερο ὅσο παλιώνει, τὸ φυλάμε πάντα σὲ μικρὰ βαρέλια.

Κάνουμε γλυκὸ κρασί καὶ μὲ ἀδύνατο μούστο, ἀρκεῖ νὰ προσθέσουμε πετιμέζι ὥς νὰ φθάσῃ τὸν 18 βαθμῶν. Ἡ ξερὰ σταφίδα, 3 ὀκάδες σὲ 100 ὀκ. μούστο, γιὰ κάθε βαθμὸ ποὺ θέλουμε ν' αὐξήσωμε.

Τσιπουρίτης ἢ μαγγανίτης.

Ἀπὸ τὰ τσίπουρα βγαίνει κρασί ἐλαφρό, ἀλλὰ εὐχάριστο στὴ γεύση. Παίρνουμε τὰ τσίπουρα ἀπὸ τὸ πατητήρι, τὰ ρίχνουμε στὴν κάδῃ καὶ ρίχνουμε νερό. Ὅχι πολὺ, ὥς νὰ δείξῃ τὸ μουστόμετρο 9-10 βαθμούς καὶ ρίχνουμε καὶ λίγη σταφίδα ἂν θέλουμε νὰ τὸν δυναμώσουμε. Ἀφήνουμε κατόπιν τὰ τσίπουρα καὶ νερὸ νὰ βράσουν, νὰ ζυμωθοῦν δηλαδὴ μαζί.

Τὸ βράσιμο τοῦ τσιπουρίτη γίνεται πολὺ γρήγορα. Ὑστερα κάνουμε ὅτι καὶ γιὰ τ' ἄλλα κρασιά, μετάγγιση δηλαδὴ καὶ ἀπογέμισμα τῶν βαρελιῶν.

Μεταγγιση.

Τὰ παρακάτω γίνονται σὲ ὅλα τὰ κρασιά, μαύρα ἢ ἄσπρα, ρετσίνατα ἢ ἀρετσίνατα.

Ὅταν τελειώσῃ ἡ ζύμωση, τὸ κρασί καθαρίζεται. Κατακάθεται δηλαδὴ στὸν πάτο τοῦ βαρελιοῦ ἡ λάσπη. Αὐτὸ γίνεται περίφημα ὅταν φυσᾷ βοριάς.

Ἡ λάσπη, τὴν ἀνοίξῃ χαλαεῖ τὸ κρασί, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ μεταφέρουμε ἀμέσως σὲ ἄλλο βαρέλι, καθαρὸ. Ἐχομε γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἓνα βαρέλι πεντακάθαρο.

Τραβάμε τὸ καθαρὸ κρασί ἀπὸ τὸ πρῶτο βαρέλι, καὶ τὸ χύνουμε στὸ καθαρὸ (μὲ σωλῆνα, κάδους, κλπ.). Τὸ θολὸ κρασί τοῦ πρῶτου βαρελιοῦ, τὸ χύνουμε σὲ ἄλλο βαρέλι. Ἀνοίγουμε δεύτερο βαρέλι, ἀπογοιμίζουμε τὸ καθαρὸ βαρέλι μὲ καθαρὸ κρασί, καὶ τὸ ταπώνουμε. Πλένουμε καλὰ τὸ πρῶτο βαρέλι ποὺ ἄδειασε ἀπὸ τὴν λάσπη, τὸ στεγνώνουμε, τὸ θειαφίζουμε, εἶναι κι' αὐτὸ ἑτοιμὸ νὰ δεχθῇ καθαρὸ κρασί. Ἐστὶ γεμίζουμε ὅσα βαρέλια ἔχομε μὲ καθαρὸ κρασί πλένοντάς τα τὸ ἓνα πῆμω ἀπὸ τ' ἄλλο, ἐνῶ ἡ θολούρα μένει σὲ ἄλλο βαρέλι, νὰ καθαρίσῃ κι' αὐτὴ, κι' ἡ λάσπη πετιέται.

Αὐτὴ ἡ δουλειὰ πρέπει νὰ γίνεται μόνον ὅταν φυσᾷ βοριάς, στὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου ἢ τὴν ἀρχὴν τοῦ Γενάρη.

Τὸ ρετσίνατὸ τὸ μεταγγίζουμε πρὶν καθαρίσῃ ἐντελῶς, γιὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν δοσερὴν του γεύση.

Στὸ νέο βαρέλι, βάζουμε τὸ παλιὸ ρετσίνα, ἀφοῦ ὅμως τὸ πλύνουμε καλὰ μὲ τσίβιν, ἀφοῦ ὅμως τὸν δεύτερο χρόνον, μεταγγίζουμε καὶ πάλιν τὸ ρετσίνατὸ, καὶ πετάμε τὸ ρετσίνα τοῦ.

Στ' ἀρετσίνατα, κάνουμε δεύτερη μετάγγιση τὸν Ἀπρίλη καὶ τρίτη τὸν Σεπτέμβριον τὸν πρῶτον χρόνον. Τὸν δεύτερον χρόνον δυὸ μεταγγίσεις καὶ τὸν τρίτον μία.

Ἀπογέμισμα τῶν βαρελιῶν.

Τὸ κρασί φυραίνει στὰ βαρέλια, γιὰτὶ ἐξατμίζεται ἀπὸ τὸ ξύλο. Ἄν λοιπὸν δὲν φροντίσωμε ν' ἀπογοιμίσωμε μὲ κρασί τὰ βαρέλια ποὺ κατέθηκε, τὸ κρασί θὰ ξυνήσῃ.

Τ' ἀπογέμισμα γίνεται ὁ καλοκαίρι, γιὰτὶ τότε κι' ἡ φύρα εἶναι μεγαλύτερη. Τὰ βαρέλια ὅμως πρέπει νὰ εἶναι καλὰ ταπωμένα καὶ καθαρὰ.

Εἶναι λάθος νὰ φοβοῦνται νὰ ξεταπώσουν τὰ βαρέλια γιὰτὶ τάχα θὰ κοπῇ ἡ πέτσα, (τὸ ἄσπρο σκέπασμα ποὺ σχηματίζεται πάνω στὸ κρασί). Αὐτὴ ἡ πέτσα δὲν εἶναι ὑγεία τοῦ κρασιοῦ ὅπως νομίζουν, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον, μιὰ ἀρρώστεια ἐλαφρὰ.

μέν, ἀλλὰ ποὺ μπορεῖ νὰ κάνῃ τὸ κρασί νὰ ξυνήσῃ.

Ἄν ἔχομε ἓνα μόνον βαρέλι κρασί, καὶ δὲν εἶναι τρόπος νὰ τ' ἀπογοιμίσωμε, ρίχνουμε λίγο λάδι ἐλάϊας ποὺ τὸ φυλάει, ἢ χνομε λίγο θειάφι, γιὰτὶ οἱ ἀτμοὶ τοῦ γκαίμε τὸν ἀδειαῖον ὥρην τοῦ βαρελιοῦ κι' ἐμποδίζουν τὸ κρασί ν' ἀρρωστήσῃ.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ πούμε λίγα λόγια γιὰ τὴν σουλτανίνα, τὴν ξανθὴ βασιλίσα τῶν σταφυλιῶν, ποὺ εἶναι γνωστὴ σὲ ὅλον τὸν κόσμον.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Στὰ χωράφια.

Τὸν Αὐγουστο τελειώνει τὸ ἀλώνισμα καὶ τὸ μάζεμα ἀπὸ τὰ πρῶτα γεννήματα κι' ἀρχίζει ἀπὸ τὰ ὄσπρια, τοῦ καλαμποκιῦ δηλαδὴ, τῶν φασιολίων, τοῦ σουσαμιοῦ, κτλ.

Ὑστερ' ἀπὸ τὴν πρώτη βροχὴ γίνεται τὸ πρῶτον ὄργωμα γιὰ νὰ σπείρωμε τὸν Σεπτέμβριον.

Πρὶν ἀπὸ τὸ ὄργωμα, ἐτοιμάζουμε ὥστοσο τὸ χωράφι.

Τὸ καθαρίζουμε ἀπὸ τὴν πέτρεν καὶ τ' ἀγριόχορτα κι' ἀπλώνουμε τὴν χωνεμένη κοπριά.

Στὰ ποτιστικὰ χωράφια, σπέρνουμε κριθὰρι γιὰ πρῶτη νομὴ.

Στὸν λαχανόκηπον.

Ὅσοι θέλουν νὰ κάνουν λαχανόκηπον, τὴν ἑτοιμάζουμε τὸ χωμά. Χαράζουμε τοὺς δρόμους, τὰ τετράγωνα, τὴν πρῶτην, στρεμματίζουμε κι' ἀγοράζουμε σπόρους.

Στοὺς παλιούς λαχανόκηπους σπέρνεται τὰ καρτότα γιὰ τὴν ἀνοίξῃ, τὰ γογγύκια, τὸ κάρδαμο, ὁ μαϊντανός, τὰ γογγύλια καὶ τὰ μαρούλια.

Μεταφυτεύονται τὰ πρόσσα καὶ τὰ σέλινια.

Στὰ δέντρα.

Ἀφοῦ βρέξῃ, σκάβουμε τοὺς λάκκους δέντρων, ποὺ θὰ φυτευθοῦν δέντρα. Τὰ ὀπωροφόρα ποτίζονται, σκαλίζονται καὶ μπολιάζονται ὅπως ἐξηγήσαμε στὰ προηγούμενα.

Μαζεύουμε τὴν ἐλιάς ποὺ πέφτουν καὶ τὴν παρακάνουμε ἢ τὴν δίνουμε στὰ γουρουνία γιὰ νὰ μὴ βγοῦν σκουλίκια.

Στὸ ἀμπέλι.

Ἐξηγήσαμε στὸ πρῶτον μέρος πῶς γίνεται ὁ τρύγος καὶ τὸ κρασί.

Τὸ ρετσίνατὸ καὶ τὸ ἀρετσίνατο κρασί.

Αὐτὸς ὁ μήνας καὶ ὁ ἄλλος, εἶναι ἀφιερωμένοι στὸ ἀμπέλι καὶ στὰ σταφύλια, καὶ φυσικὰ καὶ τὸ κρασί, γι' αὐτὸ ἐξακολουθῶ νὰ σὰς μιλάω γιὰ τὸν τρύγο.

Ἡ πρώτη φροντίδα τοῦ καλοῦ ἀμπελουργοῦ στὸν τρύγο, εἶναι νὰ χωρίσῃ ὅσα σταφύλια εἶναι χαλασμένα ἢ λασπωμένα ἢ ἄρρωστα καὶ νὰ τὰ πατήσῃ χωριστά. Τὸ μούστο τους θὰ τὸν βάλῃ σὲ ἄλλο βαρέλι γιὰτὶ ἂν τὸν ἀνακατέψῃ μὲ τὸν γερὸν σταφυλιῶν, εἶναι φόβος νὰ χαλάσῃ τὸ κρασί.

Τὸν ἄλλο μούστο, ἂν θέλῃ νὰ κάνῃ κοκκινέλι, τὸν ἀφήνῃ στὸν κάδο μὲ τὰ τσίπουρα δυὸ-τρὲς μέρες, κι' ἔπειτα τὸν τραβάει καὶ τὸν βάζει στὰ βαρέλια ὅπου θ' ἀποτελειώσῃ τὸ βράσιμο. Ἄν πάλι θέλῃ ἄσπρο κρασί, τὸν μούστο τὸν βάζει κατ' εὐθείαν στὰ βαρέλια. Στῖβει τὰ τσίπουρα μὲ τὸ πιεστήριον καὶ μοιράζει τὸν τσιπουρίτη σὲ ὅλα τὰ βαρέλια γιὰτὶ εἶναι ἄπαρσις τοῦ κρασίου, χρειάζεται στὸ κρασί. Τότε διορθῶναι καὶ τὸν μούστο ὅπως ἐξηγήσαμε στὸ προηγούμενον.

Ἄν θέλῃ νὰ κάνῃ ρετσίνατὸ, ρίχνει ἀμέσως τὸ ρετσίνα, 1½-2 ὀκάδες σὲ 100 ὀκάδες μούστο. Ὅχι περισσότερο, γιὰτὶ πικρίζει τὸ κρασί. Τὸ ρετσίνα πρὶν τὸ χύσωμε στὰ βαρέλια τὸ λυώνουμε σὲ λίγο μούστο.

Στ' ἄσπρα κρασιά, χρειάζεται πολὺ τὸ μεταπιεσμοφίτ, σὲ ἀναλογία 3, ἢ 4, ἢ 5 δράμια γιὰ 100 ὀκ. μούστο.

Χρειάζεται κι' ἀνάλογο ξυνὸ (τριγικὸ) ἂν ὁ μούστος εἶναι πάνω ἀπὸ 13 βαθμούς, γιὰ νὰ μὴν κόβῃ τὸ κρασί.

Τὸ βράσιμο (ἢ ζύμωση) στὰ ἄσπρα κρασιά κρατᾷ πολὺ, μπορεῖ καὶ 40 μέρες. Γιὰ νὰ κάνωμε νὰ τελειώσῃ πρὶν γρήγορα πρέπει νὰ κανονίσωμε νὰ ἔχῃ ἡ ἀ-

ποθήκη 20-22 βαθμούς θερμοκρασία, κι' ὁ μούστος 28-30. Ἄν κατέβῃ τοῦ κρασίου στὰ 25, τὸ κρασί θὰ μείνῃ γλυκὸ καὶ θὰ χαλάσῃ.

Ἄν εἶναι παραπάνω ἀπὸ 30, ἀερίζουμε τραβώντας λίγο μούστο.

Στὴν ἀρχὴ τοῦ ὁ μούστος εἶναι στὴ μεγάλη βράση του, ἀφήνουμε τὰ βαρέλια ξετάπωτα 10-15 μέρες. Ἐπειτα βάζουμε ἐλαφρὰ τὴν τάπη, καὶ τέλος τὰ ταπώνουμε καλὰ ἀπογοιμίζοντάς τα.

ΜΙΑ ΔΙΚΑΙΗ ΚΡΙΣΗ

ΕΝΑ σπιτάκι με λίγες κάμαρες ήταν όλη η περιουσία της χήρας. Η αυλίτσα μουσκοβολούσε απ' τὰ μυριστικά κι' ο

μικρός του κήπος έθρεφε λάχανα και τριανταφυλλίες.

Παλεύοντας, μέσα κι' έξω απ' τὸ σπιτάκι της, ἡ χήρα, ἡ Θεανώ, τὰ κατάφερνε νὰ συντηρήσῃ τὰ δυὸ κοριτσάκια της. Δόξαζε τὸ Θεὸ καὶ δὲν ἤθελε τίποτε ἄλλο.

Κυλοῦσαν οἱ μέρες, κυλοῦσαν οἱ μῆνες καί, πάνω στὸ χρόνο, ἦρθαν μηχανικοὶ στὸ γειτονικὸ οἰκόπεδο καὶ τὸ χώσαν κι' ἀνοιξαν θεμέλια. "Ἦρθε κι' ὁ παπᾶς κι' ἔκαμε ἀγίασμό κι' οἱ μαστόροι ἔβαλαν τὸ πρῶτο ἀγκωνάρι.

Θὰ χτιζόταν ἓνα ἀρχοντόσπιτο. Διασκεδάζαν τὰ παιδιά με τὴ φασαρία, τίς πέτρες, τὰ χρώματα, τοὺς ἀσθέστες, τὴ λάσπη. Ἀνησυχούσε ἡ μητέρα πού ἔβλεπε τὸ γιαννὶ νὰ ψηλώνῃ καὶ νὰ τοὺς κλείνῃ τὸ φῶς. "Ἐνα πρωὶ ἀποκόπησε νὰ τὸ πῇ στοὺς μαστόρους.

— Παραψηλώνει τὸ χτίριο σας; θὰ μᾶς κρύψῃ τὸν ἥλιο.

— Ἐχομε σχέδιο, εἶπαν οἱ μαστόροι δὲ χτίζουμε στὰ τυφλά. Καὶ τὸ σχέδιο, λέει, νὰ τὸ σηκώσουμε δυὸ φορές ἄλλο τόσο.

— Μὰ τὸ Βυζάντιο ἔχει νόμους, πού λένε πῶς δὲ μπορεῖ ἓνα νέο γιαννὶ ν' ἀχρηστέψῃ τὸ σπίτι τοῦ γείτονα, εἶπε ἡ χήρα.

— Ρῶτα τὸν πρωτομάστορα πού τοὺς ξέρει τοὺς νόμους. Κι' εἶπε ὁ πρωτομάστορας:

— Τοὺς νόμους τοὺς φτιάχνουν οἱ ἄρχοντες, κι' ὅταν θέλουνε, τοὺς χαλᾶνε. Ξέρεις γιὰ ποῖον χτίζω τοῦτο τὸ σπίτι. Γιὰ ἓναν πού δὲ φοβάται τοὺς νόμους.

— Ὁ καλὸς ἄρχοντας, κι' ἂν δὲν τοὺς φοβάται τοὺς σέβεται, εἶπε ἡ Θεανώ. Ὁ Ρήγας μας, ὁ Θεόφιλος, εἶναι δικαίος. Θὰ πάω νὰ τοῦ προσπέσω.

Γέλασε ὁ πρωτομάστορας μ' ἓνα γέλιο παράξενο:

— Μάθε λοιπὸν πῶς αὐτὸ τὸ παλάτι πού χτίζουμε, εἶναι τ' ἀδερφοῦ τῆς Βασιλίσσας Θεοδώρας, τοῦ Πετρωνᾶ. Πήγαινε καὶ κατάγγειλέ τον.

Μὰ ἡ μητέρα πού εἶχε τὸ δικίον της καὶ πίστευε στὸν καλὸ, Βασιλιά, πήγε καὶ πρόσπεσε καὶ τοῦ εἶπε με κλάμα τὴν ἱστορία... «Χλώμιασαν τὰ τριαντάφυλλα, τὰ μυριστικά μαραθῆκαν... δὲν ἦταν πιά κόκκινα, σὰν τὰ γεράνια, τὰ μάγουλα τῶν παιδιῶν της. Στὸν κήπο δὲ φύτρωναν λάχανα κι' οἱ τοῖχοι ἔσταζαν μούχλα. Ὁ ἥλιος δὲν ἔμπαινε πιά στὸ σπιτάκι της κι' ὁ ἀέρας ἦταν βαρὺς».

Κι' εἶπε ὁ Βασιλιάς πῶς ὁ ἄρχοντας θὰ τῆς πλήρωνε τὴν τιμὴ τοῦ σπιτιοῦ με τὸ παραπάνω, νὰ χτίσῃ σπιτάκι καλύτερο. Θὰ τοῦ τῶλεγε ὁ ἴδιος, κι' ἂν δὲ δεχόταν, θὰ πρόσταζε νὰ γκρεμίσουν τὸ σπίτι τοῦ ὧς ἐκεῖ πού ὀρίζουν οἱ νόμοι.

Καὶ φώναξε ὕστερα τὸν πρωτοσπαθάριον τῆς φρουρᾶς του, τὸν Πετρωνᾶ, καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀκουσε, ἀδερφέ μου, ὅσο ψηλότερα στέκεται ἓνας ἄρχοντας, τόσο περισσότερο πρέπει νὰ σέβεται τὴ νομοθεσίαν τοῦ κράτους. Τὸ ἑατοχᾶς, Πετρωνᾶ, κι' ἔθαρέθηκα νὰ μοῦ κάνουν παράπονα. Σοῦ τὸ λέω γιὰ τελευταία φορά: "Ὅ,τι κάνεις, ἀγγίζει καὶ ἐμᾶς" τὴν Αὐγούστα πού εἶσαι ἀδερφός της κι' ἐμένα τὸν ἴδιο. Ὁ κόσμος λέει πῶς με τὰ θάρρη μας κάνεις τὸ κακὸ καὶ πετᾶς με τὰ φτερά μας.

— Μὲ διαβάλλουν, Τρισαύγουστε, εἶπε ὁ Πετρωνᾶς.

— Τὸ ξέρω κι' αὐτὸ. Ὅσο πῖδ' ψηλὸ τὸ δέντρο, τόσο πῖδ' ἄγρια δέρνεται ἀπ' τὸν ἄνεμο. Τίς κορφές φοβερίζουν τ' ἀστροπελέκια. Μὰ, ξέρεις τί λέει ὁ λαός, Πετρωνᾶ;

— Ὁ καθάριος οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲ φοβάται.

— Θὰ πληρώσω γιὰ τ' ἄδικο ποῦκανα, εἶπε ὁ ἄρχοντας.

— Νὰ πληρώσῃς, ἂν θές νὰ κρατήσῃς τὸ νέο σου σπίτι. Καὶ μάθε το, Πετρωνᾶ. Ἡ δικαιοσύνη, γιὰ τὸν καλὸ, Βασιλιά, στέκεται πῖδ' πάνω κι' ἀπ' τὴ συγγένεια κι' ἀπὸ τὴ φιλία.

***

Ὁ Πετρωνᾶς βγῆκε μ' ἀγανάκτηση ἀπ' τὸ παλάτι. Ἦταν ἄνθρωπος ἄδικος, πεισματάρης, τσιγκούνης καὶ φαντασιμένος. Θύμωσε λοιπὸν με τὴ χήρα, πού τὸν κατάγγειλε στὸ Θεόφιλο.

κι' εἶπε με τὸ νοῦ του: «Θὰ τῆς πάρω τὸ σπίτι, νὰ τὸ γκρεμίσω, νὰ μεγαλώσω τὸν κήπο μου καὶ δὲ θὰ τῆς δώσω μοιόλεπτο».

Καὶ τὸ κατάφερε με τίς φοβέρες. Ἰὸ μέγαρο ποῦχτιζε πήγαινε ὅλο τ' ἀψήλου. Οἱ πύργοι, τοῦ σαϊτέσαν τὸν οὐρανὸ. Τὸ σπιτάκι τῆς χήρας ἔμοιαζε τώρα με φυλακή: Δίχως ἥλι κι' ἀέρα, ὕγρὸ, κατασκότεινο!

— Δὲ μπορῶ πιά νὰ ζήσω δὴ πέρα, θὰ φύγω, εἶπε στὸ πρωτομάστορα. Πῆς στὸν ἀφέντη σου πῶς ὁ Ρήγας μοῦ ἔταξε νὰ πληρωθῶ τὴν ἀξία τοῦ σπιτιοῦ γιὰ νὰ χτίσω ἄλλο. Θὰ τοῦ ξανακάνω παράπονα.

— Ἀν κοτᾶς ξαναπήγαινε στὸ παλάτι, εἶπε ὁ πρωτομάστορας. Οἱ φρουροὶ ἔχουν προσαγῇ νὰ σὲ πιάσουν καὶ νὰ σὲ κλείσουν σὲ φυλακή, με τὰ δυὸ παιδιά σου. Καὶ τότε θὰ δῆς τί ἀέρα καὶ ἥλιο πού θάχουν στὴ νέα τους κατοικία. Σοῦ τῶπα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πού με ρώτησες: Μὲ τοὺς ἄρχοντες μὴν τὰ βάζεις. Τὸ καλὸ πού σοῦ θέλω μάλιστα, πάρε τὰ παιδιά σου καὶ φύγε ἀπὸ δῶ, ὅσο γρηγορώτερα μπορεῖς. "Ἀνοιξες λογαριασμό μ' ἔναν πῖδ' δυνατό σου.

Κι' ἔτσι ἔκαμε ἡ δύστυχῃ Θεανώ. Πῆρε τὰ παιδιά της καὶ πήγε σὲ μιὰ συγγένισα σ' ἄλλῃ γειτονιά. Νὰ τρῶη τοῦλάχιστο τὴ μπουκιά τὸ ψωμὶ δίχως τρόμο.

Ὁ Πετρωνᾶς ἔχασε τὰ ἴχνη της. Ὁ Θεόφιλος πού νὰ φαντασθῇ πῶς ὁ Πετρωνᾶς εἶχε παρακούσει τὴν προσαγῇ του! Ὅταν τὸν ρώτησε εἶπε πῶς πληρώσε τὴν τιμὴ πού τοῦ ζήτησαν κι' ἡ γυναίκα τ' ἀφῆκε τὸ σπίτι.

Μὰ ὁ λαός, πού τὰ μάθαινε ὅλα, πῆρε τὴν ἱστορία τῆς Θεανῶς καὶ τὴν ἔκαμε τραγούδι. Καὶ νὰ πῶς ἔφτασε μιὰ μέρα στ' αὐτιά τοῦ Αὐγούστου.

***

Ὁ Ἰππὸδρόμος ἦταν στὶς δόξες του. Στολισμένος με λάρθαρα καὶ μυρτιές καὶ βέργια. Μὲ βελούδα στρωμένα τὰ βάθρα γιὰ τοὺς ἄρχοντες, πορφυρόστρωτο τὸ βασιλικὸ θεωρεῖο, τὸ «Κάθισμα», ὅπως τῶλεγαν τότε.

Γιορτὴ μεγάλη! Ἀγῶνες, ἱπποδρομίες, ἀρματοδρομίες, παλαίματα ἀνάμεσα σὲ θηρία κι' ἀνθρώπους. Καὶ στὰ διαλείμματα, γιὰ νὰ πέφτῃ ἡ θερμοκρασία τοῦ στίβου, νὰ μαλακώνουν τὰ πάθη κι' οἱ φανατισμοί, οἱ Βένετοι κι' οἱ Πράσινοι, οἱ φατρίες, πού κανονίζανε τοὺς ἀγῶνες, ἔβγαιναν νοῦμερα, μίμους κι' ἀστεῖες σκηνές.

Μέσα στὸν Ἰππὸδρομο ὁ λαός ἦταν στὶς δόξες του. Ἐκεῖ ἦταν τὸ σπίτι του, τὸ βασιλεῖο του. Ὁ Ἰππὸδρόμος κι' οἱ ἀγῶνες του ἦταν τὸ δῶρο τῆς βασιλεύουσας στὸ λαὸ τῆς. Ἐκεῖ εἶχε δικαίωμα νὰ μιλή, ἐλεύθερα, νὰ κατηγορῇ ὅσους ἦταν ἄδικοι καὶ σκληροί, νὰ κοιτάζῃ τοὺς ἄρχοντες θαρρετὰ στὰ

—Οἱ φρουροὶ ἔχουν προσαγῇ νὰ σὲ πιάσουν.

μάτια, νά μιλή με τὸ Βασιλιά του γιὰ τὴν καλὴ ἢ κακὴ τους διοίκηση.

Ὁ Θεόφιλος μετὰ τὴ Θεοδώρα, καθισμένοι στὸ θεωρεῖο τους, τέντωναν τ' αὐτὶ τους ν' ἀκούσουν τὸν κάθε ψίθυρο. Νὰ μάθουν ἂν εἶχε παράπονο ὁ λαὸς τους γιὰ χαροῦν τὴν ἀγάπη του, στίς θερμές του ζητωκραυγές.

Κοντὰ τους στεκόταν, ἀνάμεσα στοὺς πατρίκιους, πρῶτος καὶ καλλίτερος, ὁ πρωτοσπαθάριος τῆς φρουράς, χρυσοστόλιος, χρυσοσπειριωνάτος, περήφανος κάτω ἀπ' τὸν ἱστικὸ τῆς ἀδερφῆς του, ὁ Πετρωνᾶς. Σὲ κάθε κραυγὴ τοῦ λαοῦ ἔτρεμε ἡ καρδιά του. Δὲν εἶχε συμπάθειες γιατί εἶχε κάμει πολλές ἀδικίες. Μὰ σήμερα εἶχει ἄλλοι σειοῖ.

—Ὁ Πραιπόζιτος, Αὐγουστε, φώναζε ὁ λαός, εἶναι ἀδικος καὶ κακός. Ἀλλάξέ τον.

—Ἀθάσταχοι εἶναι οἱ φόροι, ἀκριθιὲ ἡ ζωὴ, δὲν ἀντέχουμε ἄλλο.

Κι' ὁ αὐτοκράτορας ἔβαζε τὸ μαντάτορα νὰ φωνάξῃ πῶς ἀκούσε τὰ παράπονα τοῦ λαοῦ του καὶ θάκανε τὸ καλλίτερο. Ἡ γιορτὴ συνεχίστηκε τότε μετέωρα.

Νά, ἡ Γιγάντισσα ἀπὸ τὴν Κιλικία! Τί νούμερο κωμικὸ! Γυναίκα ἀλήθεια! Δυόμισι μέτρα ψηλὴ, ἕνα μπόι θεόρατο.

—Ἐ, κατέβα κάτω, κυρά μου, τῆς φώναζε ὁ κόσμος.

—Ἄλλοι ρωτοῦσαν.

—Τί καιρὸ κάνει αὐτοῦ πού εἶσαι; Βρέχει; Χιονίζει;

Κι' ἐκείνη πού ἦταν ἐξυπνὴ ἀπαντοῦσε μετέωρα.

—Ὑστερα βγήκε καὶ στάθηκε δίπλα τῆς ἑνὸς ἰάνος. Ἀπὸ τὴν χιὸ ἦταν καὶ κρατοῦσε δοξάρι μικρούτσικο σὰν ἕνα μισὸ δαχτυλίδι κι' ἡ σαίτα του ἦταν μιὰ βελόνα. Σημάδεψε τὴν γιγάντισσα κι' αὐτὴ ζάρωσε τάχα μου ἀπὸ φόβο. Κι' ὅταν ξεψύχισε τὸ τρικύμισμα τοῦ γέλιου πού μεταδόθηκε στὸ λαό, ὁ ἰάνος γύρισε στὸ Θεόφιλο καὶ τοῦ εἶπε:

—Τὸ μπόι μου καὶ τὴ δύναμή μου νὰ κάμουν, Τρισαύγουστε, οἱ ἐχθροὶ σου.

Ἡ γιορτὴ σίμωνε στὸ τέλος τῆς, ὅταν βγήκαν οἱ μῦμοι Παλαίτσοι μετὰ παρδαλὲς φορεσιές μετὰ τὴν ὄψη πασαλειμμένης αὐθιᾶς.

Δυὸ ξεχωρίζουν καὶ προχωροῦνε κατὰ τὸ Κάθισμα.

Ὁ ἕνας τραβᾷ ἕνα καρότσι πού ἔχει ἐπάνω ἕνα σπιτάκι κουκλιώτικο. Στέκεται ἀντίκρου στὸν ἄλλο κι' ἀρχίζει ἀνάμεσά τους αὐτὸς ὁ διάλογος:

—Τί ναι αὐτὸ πού τραβάς;

—Δὲν τὸ βλέπεις; Ἕνα σπιτάκι.

—Καὶ τί τὸ θές;

—Σὲ σένα τὸ φέρνω.

—Σὲ μένα; Καὶ τί νὰ τὸ κάμω;

—Φάτο!

—Τί εἶπες;

—Φάτο, σοῦ λέω.

—Ποιός; Τὸ σπιτάκι; Ἀδύνατο!

—Φάτο, βλάκα!

—Τρελλάθηκες; Τρώγεται ὁ ἀσθεύτης; Κι' οἱ πέτρες;

—Ὅλα τρώγονται ἡλίθιε. Φάτο, σοῦ λέω.

Κάνει χιλιούς δυὸ μορφασμούς, ὁ ἄλλος πιάνει στὰ χέρια του τὸ σπιτάκι, τὸ φέρνει στὸ στόμα του, προσπαθεῖ τάχα νὰ τὸ φά.

—Ὁ λαὸς λιγώνει ἀπὸ τὰ γέλια.

—Ἀδύνατο, λέει στὸ τέλος. Εἶναι μεγάλο. Τὸ στόμα μου δὲν τὸ χωρεῖ.

Καὶ τότε ὁ πρῶτος τοῦ λέει μετὰ περιφρόνηση.

—Κρίμα σ' ἐσένα! Ἄμ' ὁ πρωτοσπαθάριος Πετρωνᾶς, κακομοίρη μου, κατάπιε μετὰ μιὰ χαψιά τὸ σπιτάκι τῆς χήρας, ἕνα σπῆτι πραγματικό. Κι' ἐοὺ δὲν εἶσαι ἀξίος νὰ φᾶς ἕνα τόσο δά παιχνιδάκι;

Ὁ λαὸς πού γελοῦσε μετὰ τὴν καρδιά του, κοκκάωσε ὅταν ἀκούσε τ' ὄνομα τοῦ πρωτοσπαθαρίου Πετρωνᾶ. Ἡ Αὐγουστα εἶνε χλωμή. Μόνο ὁ Θεόφιλος στάθηκε ἥρεμος.

Κάλεσε τὸ μαντάτορα καὶ μурμουρίσε κάτι στ' αὐτὸ του.

Κι' ὁ μαντάτορας πῆγε στὴν ἄκρη τοῦ θεωρείου καὶ, σκύβοντας, εἶπε στὸ λαό.

—Ὁ Θεόδοτος Αὐγουστος ἔχει στὸν χέρι τὸ σπῆτρο καὶ στ' ἄλλο τὴν ζυγαριὰ τῆς δικαιοσύνης. Ἀλλοίμονο σ' ὅποιον ἀδικεῖ τὸ λαό! Ὅσο πιὸ ψηλὰ στέκεται, τόσο μεγαλύτερο θάνατο τὸ πέσιμό του.

Κι' ὁ λαὸς διαλύθηκε εὐχαριστημένος.

* * *

Ὅταν ὁ Θεόφιλος βγήκε ἀπ' τὸν Ἱππόδρομο, πρόσεξε πῶς ὁ Πετρωνᾶς δὲ βρισκόταν στὴ συνοδεία του. Θάχε περάσει μέσα στὸ παλάτι ἀπ' τὴ μυστικὴ εἰσοδο, πίσω ἀπὸ τὸ «Κάθισμα».

Ναί, ἀπὸ κεῖ ἔφυγε ὁ Πετρωνᾶς γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὰ γιουχαίσματα τοῦ λαοῦ καὶ τὸ βλέμμα τοῦ Βασιλιά του. Μὰ, δὲν ἔμεινε μέσα στὸ παλάτι. Ἐτρεξε νὰ βάλῃ σὲ πρᾶξη τὸ σχέδιό του. Ἦταν πονηρός· δὲν ἔφηνε εὐκολὰ κάτω τὰ ὄπλα. Πάντα εὑρίσκει τρόπο νὰ ξεγλυστράῃ σὰ χέλι. Ἐπρεπε, μετὰ κάθε θυοῖα, νὰ βρῇ τὴ χήρα, νὰ τῆς δώσῃ τὴν ἀποζημίωση κι' ὕστερα νὰ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ πῇ στὸ Θεόφιλο πῶς τοῦ εἶχε πουλήσῃ τὸ σπῆτι ἀπὸ καιρὸ καὶ πῶς τὰ λόγια τοῦ μῖμου ἐκεῖ στὸν Ἱππόδρομο ἦταν ψέμματά. Κι' ἂν ἀρνιόταν, ἀλλοίμονό της.

Μέρες ἔψαχναν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Πετρωνᾶ μὰ δὲ βρῆκαν τὴ χήρα. Ἡ συγγένισσα, πού τὴν εἶχε στὸ σπῆτι της, τοὺς ἐγγέλασε μ' ἕνα ψέμμα: Πῶς ἡ ξαδέρφη τῆς εἶχε πάει ταξιδί. Σὰν τῷμαθε ὁ Πετρωνᾶς, πῆρε θάρρος καὶ πῆγε στὸ Βασιλεῖα.

— Αὐγουστε, εἶπε, ζητᾷ νὰ τιμωρηθοῦν αὐτοὶ πού με

— Ποιὰ εἶσαι καὶ τί ζητᾷς;

πρόσβαλαν στὸν Ἱππόδρομο. Τὸ σπῆτι τῆς χήρας τ' ἀγόρασα νόμιμα μετὰ τὴν ἀδεία τῆς δικῆς σου. Τῆς πλήρωσα μάλιστα στὸ τριπλάσιο τὴν ἀξία του καὶ μ' ἐκεῖνα τὰ χρήματα πῆγε στὸν Πόντο, στὸν ἀδερφὸ τοῦ ἀντρός της.

Καὶ παρουσίασε ψευδομάρτυρες πού βεβαίωσαν τὰ λόγια του.

—Ὑποσχέθηκα στὸ λαό μου νὰ κρίνω αὐτὴ τὴν ὑπόθεση, εἶπε ὁ αὐτοκράτορας. Ἄν τὰ λόγια σου εἶναι σωστά, στείλει ἀπὸ φέρης ἐδῶ τὴ γυναίκα. Κι' ἀπὸ τὸν Πόντο κι' ἀκόμα μακρύτερα. Μόνο τότε θὰ τιμωρῶ τοὺς μῖμους καὶ θὰ σοῦ δώσω ἱκανοποίηση, Πετρωνᾶ. Μὰ, ὡς ὅτου γίνῃ αὐτό, εἶσαι ὑπόδικος στὴ συνειδήσή μου.

Δέχτηκε ὁ Πετρωνᾶς. Τί ἄλλο μπορούσε νὰ κάμῃ; Ὁ καιρὸς εἶναι πάντα πολὺτιμος σύμμαχος, συλλογίστηκε.

Ναί, μὰ γιὰ τοὺς ἀδίκους εἶναι περισσότερο ἐχθρὸς παρὰ φίλος. Γιατὶ πάντα στὸ τέλος λάμπει ἡ ἀλήθεια. Ἡ δικαιοσύνη, λέει ὁ λαός, προχωρεῖ συχνά, κούτσα κούτσα, μὰ στὸ τέλος φτάνει τὸ στόχο της. Ἐτοίμηνε καὶ σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση.

Κάποια μέρα, γύριζε ὁ αὐτοκράτορας ἀπὸ τὸ κυνήγι καὶ πέρασε ἀπ' τὴν γειτονιά, ὅπου ζοῦσε τώρα ἡ φτωχὴ Θεανῶ μετὰ τὰ δυὸ παιδιὰ της.

Τὰ βούκινα ἔβγαλαν στοὺς δρόμους τὸν κόσμο, νὰ δῇ καὶ νὰ χαίρει τὸ Βασιλεῖα, πού τόσο ἀγαποῦσε. Στάθηκαν καὶ νὰ χαζεύουν μετὰ τοὺς κυνηγούς καὶ τοὺς γερακάρηδες κι' οἱ γυναῖκες ἔδειχναν στὰ παιδιὰ τους τὸ λαοφιλετὸ Ρήγα. Ἀνάμεσά τους τοὺς ἦταν κι' ἡ χήρα πού ἄρπαξε μιὰ στιγμή τὰ δυὸ κοριτσάκια της καὶ, προτοῦ προφτάσῃ κανεὶς νὰ τὴν ἐμποδίσῃ, ἔπεσε μπροστὰ στὸ φαρὶ τοῦ Αὐγουστοῦ γονατιστὴ. Μετὰ κόπο συγκράτησε ὁ Θεόφιλος τ' ἄλογο νὰ μὴν τὴν πατήσῃ.

— Λυπήσου με, Δίκαιε Βασιλεῖα, φώναξε μ' ὅση δύναμη εἶχε... Λυπήσου τὰ δυὸ ὄρφανά μου. Πέζεψε ἀπ' τ' ἄλογο καὶ τὴ σήκωσε ὁ ἴδιος.

— Ποιὰ εἶσαι καὶ τί ζητᾷς;

— Μ' ἀδικοῦν, Ἰσαπόστολε, κάμει κρίση!

— Ποιός σ' ἀδικεῖ;

— Ἕνας ἄρχοντας Μ' ἄρπαξε τὸ σπῆτι μου, βρίσκομαι στὸ

Γύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

Ι ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Με την έναρξη της νέας σεζόν αρχίζουν και οι προπονήσεις της προεθνικής μας ποδοσφαιρικής ομάδας. Η 'Ελληνική εθνική ομάδα ποδοσφαίρου άδωσε κατά την έφετεινή αιζόν 4 αγώνες. Για το Μεσοεικό κύπελλο θα αντιμετωπίσει στην Αίγυπτο την 'Εθνική Ιταλίας (2) και την 'Εθνική Ιγύπτου. Στις 4 'Οκτωβρίου ά αγωνισθή στη Μασσαλία έ την Β' Γαλλίας.

Για τόν καταρτισμό της 'Εθνικής μας ομάδας έχουν κληθεί και προπονούνται υπό την επίβλεψη του παλαίμαχου διευνη μας 'Αντώνη Μηγιάνη, οι έης 30 παίκτες. Τερματοφύλακες: Πεντζαρόπουλος, Βελλιάης, Καραπατής. 'Οπισθοφύλακες: Ρωσίδης, Μουράτης, Πααυιδός, Κουρτζίδης, Παράχος. Μέσοι: Πούλης, Ιωάννου, ιμάρος, Λινοζυλάκης, Μουρατίνης, Κοτρίδης, Παπαθεοδώρου. 'υνηγοί: 'Εμμανουηλίδης, Βάουλας, Ααρίδας, Μπέμπης, Ιαπαγεωργίου, Ι. Παπαντωίου, Λεκατσάς, Φυλακτός, Α. Ιαπαντωνίου, Καμάρας, Δρόος, Νεστορίδης, Πατάκας, Ιαλυδόπουλος.

Α Α' ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

Στά Α' Παναθήναια έλαβαν έρος έκτος από τούς 'Ελληνες πρωταθλητές και άθληται ές 'Ιταλίας, τού Βελγίου, της ερμανίας, της Τουρκίας, της 'λβετίας, της 'Ολλανδίας και της 'Ισλανδίας.

Οι αγώνες διήρκεσαν τρείς έρες και τούς παρακολούθησαν ιλιάδες φιλάθλων.

Τά πλήρη αποτελέσματα των αγωνισμάτων έχουν ως κολούθως:

Δρόμος 110 μ. μετ'

Ο υπ' αριθ. 1 'Ελληνας τερματοφύλας (Ν. Παντζαρόπουλος), σε μιάν 'πρωτότυπη φάση τραυματισμού του στόν αγώνα 'Ελλάδας - 'Ιταλίας.

έμποδίων: Κλάουζεν ('Ισλανδ.) 15''4, Μπερνάρ ('Ελβετ.) 15''4, Καμπαδέλλης 15''5, Πετροπουλάκης 16''6, Σμυρνιώτης 16''6.

Δρόμος 800 μ. Κλέβε (Γερμ.) 1'54''7. (Νέα επίδοση Σταδίου. Παλαιά 1'54''8 τού Γκαστόν Ρεϊφ.), Κοτσάκ (Τουρκ.) 1'55'', Μπόσμανς (Βέλγ.) 1'56''2, Γκιόκερ (Τουρκ.) 1'56''7, Δεπαστάς (Πανιών.) 1'58''6, Κανελλίδης (Π.Α.Ο.) 1'59''1.

Σφαιροβολία: Γιαταγάνας 15 μ. 18.5, Προφέτι ('Ιταλ.) 14 μ. 86, Βροντίσης 13 μ. 46, Κλάουζεν ('Ισλανδ.) 13 μ. 20.

Αλμα επί κοντώ: Σέυρερ ('Ελβετ.) 4 μ. 20, (νέο διεθνές ρεκόρ τού Σταδίου. Παλαιό Σιγιόν Γαλ. 4 μ. 15), Μπαλάφας 3 μ. 90, Ευσταθιάδης 3 μ. 90, Θάνας 3 μ. 70, Σακελλαρίδης 3 μ. 60, Μπερνάρ ('Ελβ.) 3 μ. 50.

Δρόμος 10.000 μ. Τζοσκούλ (Τουρκ.) 33''06.7. 'Ο Μαυραπόστολος ώδηγησεν την κούρσα μέχρι τά 4.700 μ. όπου απέκωρσε ένοχληθείς από τόν στομάχι του.

Δρόμος 100 μ. Πετράκης 10''8, Τσολάκης 11''2.

Αλμα εις μήκος: Κηπουρός 6 μ. 94, Παπαδόπουλος 6 μ. 74, Κλάουζεν ('Ισλ.) 6 μ. 74, Δημητριάδης 6 μ. 52, Σέυρερ ('Ελβετ.) 6 μ. 50.

Δρόμος 400 μ. Κλέβε (Γερμ.) 49''2, Σίλλης 50''9, Δεπαστάς 51''9.

Δισκοβολία: Τόζι ('Ιταλ.) 51 μ. 18, Σύλλας 47 μ. 61, Γιαταγάνας 45 μ. 52, Προφέτι ('Ιταλ.) 41 μ. 68, Χρόνης 40 μ. 40, Μιγάδης 39 μ. 35.

Αλμα εις ύψος: Λάμπρου 1,85, Παναγιωτόπουλος 1,80, Πολίτης 1,75.

Δρόμος 3.000 μ. μετά φυσικών έμποδίων: Κοτσάκ (Τουρκ.) 9'35''2, Μηλιδώνης 9'43'', 'Αδαμόπουλος 9'58''9.

Σφυροβολία: Παπαγεωργίου 44 μ. 74, Καμπαφλής 41 μ. 58, Γεωργούλης 38 μ. 68.

Δρόμος 400 μ. μετ' έμποδίων: 'Ατζάρμπαϊ (Τουρκ.) 54''3, Κοσμάς 55''8, Σμυρνιώτης 57''7.

Δρόμος 200 μ. Πετράκης 22''3, Σύλλης 22''8, Κόρμαλης 22''9.

Δρόμος 1.500 μ. Κοτσάκ (Τουρκ.) 3'57''7, Γκιόκερ (Τουρκ.) 4'2''8, Κανελλίδης 4'8''8, 'Αδαμόπουλος 4'13''3.

Δρόμος 5.000 μ. 'Ονέλ (Τουρκ.) 15'20''1, Μαυραπόστολος 15'27''7, Μελιδώνης 15'44''2, Τεύς (Βελ.) 16'05.

Ακοντισμός: Καλλιμάνης 64.20.5, Ματεούτσι ('Ιταλ.) 64.11.5, Παπαγεωργίου 57.37.

Αλμα τριπλούν: Μιχαήλ 13,80, Ντόντας 13,51, 'Αδαμόπουλος 13,25.

Μαραθώνις δρόμος: Χόγκρεφε (Γερμ.) 2 ώρες 45'40'', Δερδένης 3 ώρες 04'40'', Βέμπερ (Αυστρία) 3 ώρες 07'20'', Κεκαρίκος, Σάρρας, Σκλαβούνος.

Τά πρώτα έφετεινά Παναθήναια δέν έσημείωσαν άπόλυτη έπιτυχία. Κυρίως έστοίχισε

'Ο Στέφανος Πατεράκης, νικητής των δρόμων 100 και 200 μέτρων, άγωνιζόμενος στά Α' Παναθήναια.

πολύ ή μη διεξαγωγή της μονομαχίας εις τά 800 μ. μεταξύ τού Τούρκου 'Ονέλ και τού Μαυρουδής.

Πάντως γενικά σάν ιδέα ύπέρξε παρίφημη ούτή ή άναβίωση των Παναθηναίων, πού θα τελούνται τώρα κάθε χρόνο.

Ο ΔΙΑΠΛΟΥΣ ΤΗΣ ΜΑΓΧΗΣ

Είκοσι κολυμβηταί έλαβαν μέρος στόν έφετεινό κολυμβητικό διαπλου τού στενού της Μάγχε. Αύτοί ήσαν 5 'Αγγλοι, 3 Γάλλοι, 3 Αιγύπτιοι, 2 'Αργεντινοί, 2 Σουηδοί και άνα ένας 'Ελληνας, 'Ολλανδός, Περούβιανός και Δανός.

Νικητής άνεδείχθη ό Αιγύπτιος Χασάν με χρόνο 12 ώρες και 10'. Δεύτερος έτερμάτισε ό Γάλλος Λεμορβάν με διαφορά 3 λεπτών. 'Η πρώτη γυναίκα πού τερμάτισε ήταν ή Μπρέττα Φύσερ σε χρόνο 12 ώρες 34'.

Ό 'Ελληνας 'Ιάσων Ζηργάνος τερμάτισε 13ος σε χρόνο 13 1/2 ώρων. 'Ο Ζηργάνος διαπλέει για τρίτη φορά τόν στενό της Μάγχε.

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΑΦΑΛΩΝΑ: Για τόν κύπελλο της περιφέρειας ή ομάδα τού 'Αφάλωνος νίκησε την ομάδα της Μόριας με τέρματα 3—0. 'Η νικήτρια: Κανόλης, Κανταβίλτσέντας, Σγουρέλνας, Τσιμής, Φιάσκας, Γαλαλής, Τσένας, Μπακουλής, Ζουμπάς, Γιάννακας.

Ζ. ΜΑΝΤΟΣ

ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ: Τά παιδιά της Καστανιανής ίδρυσαν πριν από λίγο καιρό μιάν ποδοσφαιρική ομάδα και της έδωσαν τόν δοξασμένο όνομα «ΓΡΑΜΜΟΣ». Τόν «Γράμμο» άποτελούν οι έης μικροί ποδοσφαιρισταί: Δαρέλλης, Λάμπρου, Κολοκυθας, Σωτηρίου, Μησιακούλης, Κ. Κατσάρος, Μησικούλης, Μπίμπας, 'Αναγνωστόπουλος, Φακούρας, Μούσιος.

Σ. ΜΠΙΜΠΑΣ

ΚΩ: 'Η ισχυροτάτη ποδοσφαιρική ένδεκάδα της Κώ «'Ανταγόρας» σε φιλικό αγώνα έπεβλήθη με τέρματα 3—1 τού Α.Ο.Ν. Ρόδου.

Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: 'Η ποδοσφαιρική ομάδα της Παιδοπόλεως - Σχολής 'Αγίου 'Ανδρέα άνεδείχθη νικήτρια της ομάδας της «'Αεροπορίας» με τέρματα 3—1. 'Η νικήτρια: Δαδούδης, Γκουντάνας, Ραμόπουλος, Φλαμπουρόπουλος, Νίκου, Μαραμπουρόπουλος, Χατζηγιάννης, Σταματάκης, Χατζηγιάννης, Βελούδης, Βασιλείου, Σούλας.

Η. ΠΑΓΙΟΣ

ΒΥΡΩΝΕΙΑ: Μιάν δυναμική ποδοσφαιρική ένδεκάδα διαθέτει ή Βυρώνεια. Τά αποτελέσματα των μέχρι τούδε αγώνων της «Δόξης» είναι τά ακόλουθα: Δόξα - 'Αρης Μεγαλοχωρίου 2—1, 3—0, Δόξα - Λόχος Μηχανικού 2—2, Δόξα - Θερμοπηγή Σιδηροκάστρου 5—0. 'Η Δόξα άγωνίζεται με τούς 0. 'Η Δόξα νικητήρια: Βοξέλης παίκτες: 'Ατραμίδης, Βοξέλης, 'Αδραάμ, Πουλιουχίδης, Μουρατίδης, Παπαδόπουλος, Ναζηρίδης, Μυστακίδης, Κριμινιόπουλος, Χριστοδουλής.

Π. ΜΑΚΡΙΔΗΣ

ΦΥΛΑΚΤΟΝ: 'Ο «Παμφυλακτικός» πού είναι τόν ποδοσφαιρικό συγκρότημα τού χωριού πέτυχε μιάν ώραιάν νίκη επί της ομάδας των «'Ακτιμόνων» με τέρματα 4—2. Οι νικη-

Στην 'Εθνική Ποδοσφαίρου εκλήθη και ό Χ. Δρόσος τού «'Ολυμπιακού» για νά άγωνισθή στην έπίθεση. Στη φωτογραφία ό Δρόσος ενώ σουτάρει.

Μιά δίκαιη κρίση

(Συνέχεια από τη σελίδα 435)

δρόμο. Οι άλεπουδες, οι λύκοι, τα πετεινά τ' ουρανοῦ, τα τσακάλια, τα ρίδια έχουν μια τρύπα να υποῦν να κουρνιάσουν. Κι' ἐτεῦτα τὰ δύστυχα τάφησαν στοὺς πέντε ἀνέμους.

— Σὰ νὰ σὲ ξέρω, κυρά μου. Ποιὸν σαίτεῦν τὰ λόγια σου. Πές μου τ' ὄνομά του;

— Εἶναι ὁ Πετρωνᾶς.

— Ναί, θυμᾶμαι, εἶπε ὁ Θεόφιλος. Μὰ δὲν ἔχτισες ἄλλο σπίτι; Μήπως δὲν ἔφτασαν τὰ χρήματα ποὺ σοῦ εἶχε πληρώσει; Μοῦ εἶπε πὼς σοῦ δώδεκα τὰ τριπλάσια ἀπὸ ὅσα ἔκανε τὸ σπίτι.

— Δὲν πῆρα μονόλεφτο. Κι' οὔτε πούλησα τὸ σπίτι μου σὲ κανένα. Μοῦ τ' ἄρπαξε ὁ Πετρωνᾶς.

— Μὰ γιατί νὰ φύγης, νὰ τοῦ τ' ἀφήσης; Πὼς σοῦ τὸ πῆρε;

— Μὲ τίς φοβέρες; Ζούσαμε κάτω ἀπ' τοῦ τρόμου τὸν Ἰσκιο μέρα καὶ νύχτα.

— Καὶ πὼς δὲν ἦρθες νὰ μοῦ τὰ πῆς;

— Εἶχε δώσει διαταγὴ στοὺς φρουροὺς, ἂν μὲ δοῦν ἔξω ἀπ' τὸ παλάτι σου νὰ μὲ πιάσουν καὶ νὰ μὲ κλείσουν στὴ φυλακὴ μὲ τὰ δυὸ παιδιά μου.

Στάθηκε λίγο σιωπηλὸς ὁ Θεόφιλος. Γύρω τους εἶχε μαζευτῇ κόσμος. Στὴ ματιὰ τους ὁ Ρήγας διάβαζε τὴ συμπαθεία γιὰ τὴ δύστυχη ἐκείνη γυναῖκα.

— Ἀκοῦστε ὅλοι ἐσεῖς, εἶπε στὸ λαό. Ἀῦριο πρωτὶ σὰς καλὴ νὰ δῆτε τὴν κρίση μου ἔξω ἀπ' τὸ σπιτάκι τῆς χήρας. Μὰ ὡς ἐκείνη τὴν ὥρα, οὔτε μιλιὰ. Οὔτε εἰδατε, οὔτε ἀκούσατε τίποτε...

Κέντρισε τ' ἄλογο του καὶ χάθηκε σὰν ἀστραπή. Ὁ κόσμος μαζεύτηκε γύρω ἀπὸ τὴ χήρα.

— Εἶσαι τυχερή, τῆς εἶπε ἡ ξαδέρφη τῆς. Ὁ Θεόφιλος εἶναι δίκαιος Βασιλιάς. Δὲν ἀνέχεται τίς παρανομίες.

— Ἀῦριο λοιπὸν θάχουμε πανηγύρι με-

γάλο, εἶπε ἕνας ἄντρας. Ὁ Πετρωνᾶς θὰ πληρώσει γιὰ ὅλες τὶς ἀδικίες του.

— Σιωπῇ, εἶπε ἕνας ἄλλος. Ξεχάσατε τί μᾶς πρόταξε ὁ Βασιλιάς; Δὲν εἶδαμε τίποτε. Δὲν ἀκούσαμε τίποτε...

— Ὅχι, ὀχι, εἶπαν κι' οἱ ἄλλοι. Δὲν εἶδαμε τίποτε, δὲν ἀκούσαμε τίποτε.

— Αὐριο ὅμως, εἶπε ἡ ξαδέρφη τῆς Θεανῶς καὶ θ' ἀκούσουμε καὶ θὰ δοῦμε. Καὶ κίνησαν γιὰ τὰ σπίτια τους, ἀνυπόμονοι γιὰ τ' αὐριανὸ πανηγύρι.

***

Κι' εἶδε κι' ἀκουσε ἀπίστευτα πράματα ὁ λαός, ποὺ μαζεύτηκε ἀγάσασα ἔξω ἀπ' τὸ σπιτάκι τῆς χήρας, τὴν ἄλλη μέρα.

Οἱ σάλλιγγες σήμαναν κι' ἡ βασιλικὴ συνοδεία ξερόβαλε ἀπ' τὴ στοφὴ τοῦ δρόμου. Ἀνάμεσα στοὺς φρουροὺς κι' ὁ πρωτοσπαθάριος Πετρωνᾶς, ποῦ γινε κίτρινος σὰν φλουρί ὅταν εἶδε τὴ χήρα μὲ τὰ παιδιά τῆς μπροστὰ στὸ σπιτάκι.

Ἡ δίκαιη ἄρχισε. Ὁ Θεόφιλος κάλεσε τὴ χήρα νὰ πῇ τὰ παράπονά της. Ἐκεῖ, ἐπὶ τόπου, τοὺς διηγήθηκε ὅλη τὴν ἱστορίαν.

Κατήγορος ὅμως πρὸ αὐστηρὸς κι' ἀπὸ κείνη, ἦταν ὁ Αὔγουστος. Εἶπε στὸ λαὸ πὼς ὁ Πετρωνᾶς τὸν ἐξεγέλασε δυὸ φορές κι' ἐνῶ ὑποσχέθηκε ν' ἀποζημιώσῃ τὴ χήρα, τῆς πῆρε τὸ σπίτι καὶ τὴ φοβέριζε κιάλας πὼς θὰ τὴ βάλῃ στὴ φυλακὴ ἂν μιλῆσῃ.

Κι' ἤξερε ὁ κόσμος τὴν ἀδικίαν, τὴν τραγουδοῦσε ὁ λαὸς στὶς ταβέρνες, τὴν ἔκαναν θέατρο στὸν Ἱππόδρομο οἱ παλιάτσοι κι' οἱ μῦμοι, κι' ὁ Αὔγουστος ἦταν ἐξεγελασμένος καὶ ἐξενιαστος.

— Ἐλεος, Βασιλιά μου, τόλμυσε ὁ ἐνοχὸς νὰ φωνάξῃ. Θὰ χτίσω στὴ χήρα ἕνα καλύτερο σπίτι...

— Ἀκουσε τὴν κρίση μου, Πετρωνᾶ κι' ἐσεῖς ὁ πιστὸς μου λαός, εἶπε ὁ Βασιλιάς.

Ὁ πρωτοσπαθάριος — τὸν ἀκούσατε ὅλοι — πρωτεῖναι νὰ χτίσῃ ἕνα καλύτερο σπίτι στὴ χήρα π' ἀδίκησε. Μὰ γιατί νὰ

χασομερᾶμε; Ἀρκετὰ ἔμεινε ἡ δύστυχη δίχως στέγη. Τὸ μεγαλόπρεπο τοῦτο παλάτι, ποὺ χτίσῃ ὁ Πετρωνᾶς γιὰ λογαριασμοῦ του, εἶναι ἔτοιμο πιά. Τὸ δημεύει καὶ τὸ χαρίζω σ' αὐτὴ τὴ γυναῖκα. Μπερὶ νὰ γκεμίση καὶ τὸ δικό της, ποὺ εἶναι ἀκατοίκητο πιά, νὰ τὸ κάμῃ περὶ θόλι.

— Πολλὰ τὰ ἔτη σου, σοφὲ Σολομῶνα, φώναξε ὁ λαός.

— Δὲν τελειώσαμε ἀκόμη, εἶπε ὁ Θεόφιλος. Αὐτὴ εἶναι ἡ τιμωρία ποὺ ἐπὶβάλλω στὸν ἄρχοντα Πετρωνᾶ, γιὰ τὰ ἀδικία ποὺ ἔκαμε. Μὰ, γιὰ τὴν πασοκοή, τὴν ἀπάτη καὶ τὴν ἀσέβεια, ποῦ εἶδε στὸ Βασιλεῖο τοῦ ἡ ἀπόφασή μου, εἶναι μαστιγώση. Ἐδῶ, μπροστὰ στὰ μάτια σας, οἱ ραβδοῦχοι θὰ τὸν γυμνώσουν καὶ θὰ τοῦ μετρήσουν ἑκατὸ καμτσικιέ.

— Ἐλεος, Αὔγουστε, φώναξε ὁ Βάρδας, ὁ ἀδερφός τοῦ πρωτοσπαθαρίου Πετρωνᾶ, εἶναι συγγενὴς σου;

— Δὲ υποῶ νάχω συγγένεια Βάρδα, οὔτε ἐγὼ, οὔτε ἐσύ, μ' ἕναν κλέφτη καὶ ἀπατεῶνα.

— Μὰ εἶναι πρωτοσπαθάριος τῆς φρουρᾶς σου, Αὔγουστε.

Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ τὸν τιμωρήσῃς μὲ τὸ φριχτὸ κι' ἀτιμωτικὸ αὐτὸ τρόπο, σὸ νᾶταν δοῦλος δραπετῆς.

— Σ' αὐτὸ ἔχεις δίκιο, Βάρδα, εἶπε ὁ Θεόφιλος. Λοιπὸν, πρὶν μαστινωθῇ, ὁ τὸν καθαιρέσουμε ἀπὸ τ' ἀξίωμα καὶ τοὺς τίτλους του.

Γύρισε κι' ἔφυγε, ἐνῶ ὁ λαὸς τὸν ἐπευφημοῦσε καὶ τὸν ἐνόμαζε Δίκαιο. Ναί, εἶχε κάμει δικαιοσύνη γιὰ νὰ δῇ καὶ νὰ πάρῃ ὁ κόσμος παραδείγματα καὶ νὰ τρέμουν κι' οἱ ἄλλοι ἄρχοντες νὰ ἀποχρῶν ἀπ' τ' ἀδίκια ἔργα.

Μὰ, ἡ καρδιά του ἦταν βαρειά. Συλλογίζονταν τὴ στοργικὴ Θεοδώρα, ποὺ τόσο θὰ σπαρᾶζόταν, γιὰ τὸν ἀνάξιο αὐτὸν ἀδερφό. Βιαζόταν νὰ πάῃ κοντὰ τῆς νουραστοῦνε μαζί τὴν πίκρα.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡ

ταί: Μακρυλάκης, Κουντουράκης, Κουκουζίκας, Κοντσαλάκης, Κουταλάκης, Μητρουλάκης, Κεσουδάκης, Μαρτινάκης, Κοντσαλάκης II, Κουκουζίκας II, Καρακατσάνης.

Α. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ

ΜΟΥΖΑΚΙ: Ὁ Π. Ο. Μουζακίου νίκησε σὲ φιλικὸ ἀγῶνα τὸν «Καραϊσκάκη» Μαυροματίου μὲ 4—1. Ἡ νικήτρια: Ἀκριδός, Παπαποστόλου, Φιλίππου, Γούλας, Παπαδάκος, Κακκάβας, Παπακωνσταντίνου, Κρύος, Τσαγκρινός, Συμφέρης, Παπαγεωργίου.

Δ. ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΗΣ

ΚΟΖΑΝΗ: Τελευταίως ἡ Β' ομάδα τοῦ Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ Μαυρανάινου νίκησε μὲ τέρματα 2—0 τὴν ὁμάδα τοῦ Σπιτιοῦ Κιβωτοῦ. Στὴν Κιβωτὸ ἐπίσης πρὶν λίγο καιρὸ ἡ ὁμώνυμος ὁμάδα νικήθηκε ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχὴ τῆς Πεντάλοφου μὲ 2—0. Τὴν ἴδια μέρα ἔγιναν καὶ ἀγῶνες βόλεϋ-μπῶλ μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῶν Παιδιοπόλεων μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: Πεντάλοφος νικᾷ Κιβωτό, καὶ Πεντάλοφος νικᾷ Βατολάκον,

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ: Ἡ Α. Ε. Κ. νίκησε τὴ Δόξα μὲ 2—1. Οἱ νικηταί: Δρούλιας, Τζαμαλίκας, Κανελλάκης, Χριστόπουλος, Λάιος, Γεωργιάδης, Ἰωαννίδης, Δημοπούλος, Σωτηρόπουλος, Κανελλόπουλος, Τσεκούρας.

Δ. ΣΤΗΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΟΥΦΛΙ: Τὰ παιδιά ποὺ γύρισαν ἀπὸ τὴν Παιδόπολη Μυτιλήνης ἔδωσαν μιὰ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ποὺ τὴν ὠνόμασαν Α. Ε. Κ. Ἡ Α. Ε. Κ. νίκησε τὸν Π. Ο. Α. μὲ 2—0 καὶ ἦρθε ἰσόπαλη μὲ 2—2. Ἡ ὁμάδα: Ἀναγνώστου, Μούτλιας Τσιότας, Μπουρουλίτης, Τσιαντζής, Ζαφείρης, Νερατζούδης, Δαυλούδης, Λογαράς, Θεοφίλου.

Δ. ΔΟΥΛΟΥΔΗΣ

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Χ α ρ. Κ α π ο ν. Νεοχώριον Ὀλυμπίας: Ἀγαπῶν Κάπο, πῆρα τὸ ἄμορφο καὶ εὐγενικὸ σου γράμμα. Σ' ευχαριστῶ γιὰ ὅτι μοῦ γράφεις γιὰτί ἐστὶ μὲ βοηθῶς στὸ νὰ μπορῶ νὰ ἱκανοποιῶ ὅλους σας γιὰ ὅτι, σὰς ἐνδιαφέρει γύρω ἀπὸ τὸν ἀθλητισμό. Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν ἀποτελεσμάτων βλέπετε ὅτι σὲ ἱκανοποιῶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ φύλλο. Γιὰ τὸ πὼς παίζονται τὰ διάφορα ἀθλητικὰ παιγνίδια θὰ γράψω προσεχῶς. Ὅμως ἔχεις ἄδικο — κι' ἐδῶ ἡ γνώμη μου δὲν εἶναι ἐσφαλμένη —

ἐπάνω στὸ ζήτημα τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν μικροσφαιδίων. (Μὴν ξεχνᾶς ὅτι ὅλοι οἱ «φτασμένοι» σημερινοὶ ἀθληταὶ ἀπὸ κάτι τέτοιες μικροσφαιδίες ξεκίνησαν). Δὲν ὑπάρχει μεγάλτερη χαρὰ γιὰ τὸν μικρὸ ἀθλητὴ τοῦ μακροσφαίρου ὡς τῆς Ἑλλάδας μας, ἀπὸ τὸ νὰ βλέπῃ τ' ὄνομα του γραμμένο. Εἶναι μιὰ ἡθικὴ ἱκανοποίηση γι' αὐτὸν, καὶ μιὰ ἐνίσχυση γιὰ νὰ ἐντείνει τὴν προσπάθειά του νὰ γίνῃ καλύτερος ἀθλητῆς.

Γ. Παπαηλιόπου, Σέρρας: Σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ στέλνῃς ἀποτελέσματα τῶν ἀνεπισημάντων ὁμάδων τῆς περιφέρειᾶς σου. Γιὰ τὸ ἀποτελέσματα τῶν μεγάλων ἀγώνων λόγῳ τῆς καθυστέρησής τοῦ ταχυδρομίου καὶ τῆς χρονικῆς διαφορᾶς ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς ἀνταποκρίσεως καὶ τῆς δημοσιεύσεως χάνουν τὴν ἐπικαιρότητά τους.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ...

Τὰ παγκόσμια ρεκόρ καὶ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἄλματα εἶναι τὰ ἑξῆς: Ὑψος: Στήρ (Η.Π.Α.) 2 μ. 11, Παπανικολάου 1 μ. 89, Τριπλοῦν: Ντὰ Σίλβα (Βραζιλία) 16 μ. Παλαμῶν τῆς 15 μ. 03. Ἀπλοῦν: Ὀδυνες (Η.Π.Α.) 8 μ. 13, Λαμπράκης 7 μ. 13. Ἐπὶ κοντῷ: Οὐρμερ-ντάμ (Η.Π.Α.) 4 μ. 77, Εὐσταθιάδης 4 μ. 03.

Ἡ ἐθνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῆς Ἀγγλίας ἔδωσε τε-

λευταία μιὰ σειρά ἀγώνων στὴν Αὐστράλια. Ἡ Ἐθνικὴ τῆς Ἀγγλίας ἔδωσε 20 μᾶτς καὶ τὰ κέρδισε ὅλα: Πέτυχε 153 τέρματα καὶ δέχθηκε μόνο 14. Πρίπου 300.000 φίλαθλοι παρακολούθησαν τὰ μᾶτς κι' ἐπὶ ὡσαν 50.000 λίρες, δηλαδὴ 2.100.000.000 δραχμές!!!

Ἡ Ἱταλικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα Τορίνο ἔκανε προτιμῆς στὸν διεθνή μας χὰφ Κί στα Λινοξυλάκη γιὰ νὰ πάῃ στὴν Ἱταλία. Τὴν πρόταση αὐτὴ δὲν τὴν δέχθηκε ὁ Λινοξυλάκης, ποὺ ὡς γνωστὸν ἔφευξε ἀνωρίζεται μὲ τὴν ὁμάδα τῆς «Παναθηναϊκοῦ».

Οἱ πρώτες ἱπποδρομίες στὴν Ἑλλάδα ἔγιναν στὶς 2 Ἀπριλίου τοῦ 1920.

Στὴν Ὀλυμπιακὴ σκοταδρομεία 4 X 400 μ. τοῦ Βρολίνου (1936) οἱ Ἀμερικανοὶ νικήθηκαν ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς γιὰτί δὲν χρησιμοποίησαν γυφτετικὸς λόγους τοὺς περιφρούς νέγρους δρομεῖς τῶν Οὐίλλιαμς (Α' νικητὴ τῶν 40 μ.) καὶ Λοὶ Βόλλε (Γ' νικητὴ). Ὁ χρόνος τῆς Ἀγγλικῆς ὁμάδας ἦτο 3'9'' καὶ τῆς μερικανικῆς 3'11''.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Ντίκ, η τύχη του καραβιού και η δική μας, είναι πια μέσα στα χέρια σου, πτε. Μην τρομάξεις παιδί μου, μη δειλιάσεις... Ο καιρός είναι καλός, και θα δρής γοπο να μάς οδηγήσεις σε λιμάνι.

— Θα κάνω ότι μπορώ, σάς τ' όρκίζομαι, είπε ο Ντίκ. Κι' άς μην είμαι άξιος να τέτοιο έργο.

Η κυρία Ουέλντον κατάλαβε ότι ο Ντίκ είχε για την ώρα ανάγκη απ' όλην την ήθικη ενίσχυση που θα μπορούσε να ρυ δώσει για να αντιμετωπίσει το συνπιπτικό έργο που του είχε λάχει.

— Γι' αυτό τόν ρώτησε.

— Δέ μου λές Ντίκ, ξέρεις πού άκρι-
ως βρισκόμαστε;

— Αυτό εύτυχώς τó ξέρω. Δεν έχω
ώρα να συμβουλευθώ τόν χάρτη και τó
μερολόγιο καταστρώματος τού καπετά-
νου.

— Και μπορείτε να βάλης τó πλοίο στό
στό δρόμο;

— Φυσικά. Δεν έχω παρὰ να πλεύσω 'Α-
μερικανικά, και θα συναντήσω τήν 'Αμερικαν-
κή 'Ηπειρο.

— Οστόσο δεν είναι πια ανάγκη να
άμε στό Βαλποράϊζο, φαντάζομαι.

— Όχι κυρία Ουέλντον. Θα βά-
ουμε πλώρη για τήν κοντινότερη
Αμερικανική άκτή. 'Αν στό μεταξύ
υπαντήσουμε κανέναν καράβι, πράγ-
μα πού δεν είναι και τόσο άπίθανο,
ά είμαι πολύ εύτυχής να σάς πα-
αδώσω σ' έναν πλοίαρχο πιδό άξιο
πιδό μένα! Τό εύτυχημα είναι πώς
ρχίζει να φυσάη άνεμος βορειοδυ-
τικός, Μαίστρος. Είναι πολύ καλός
άνεμος αυτός για μάς πού θ' άρμε-
ίσουμε πρώτοι!

Ο Ντίκ Σάντ μιλούσε με τήν πε-
οίσηση τού ναυτικού πού αισθάνε-
αι ένα καλό, σίγουρο καράβι κάτω
πιδό τὰ πόδια του.

Ο δόκιμος μπήκε στόν καμπίνα
ου καπετάνιου, κι' έδειξε στόν κυ-
ρία Ουέλντον στό χάρτι πού άκρι-
ως βρισκόταν: Γεωγραφικό πλάτος
33° 35', και γεωγραφικό μήκος
64° 13'.

Η κυρία Ουέλντον έσκυψε στό χάρτη
αι κοίταξε τó σκούρο χρώμα πού έδειχνε
ή στεριά, πάνω στό γαλάζιο τού Ειρη-
κού άκεανού. Ήταν ή Νότιος 'Αμερική,
εράστια ήπειρος ανάμεσα στόν Ειρηνικό
αι τόν 'Ατλαντικό άκεανό, πού άρχιζε
πιδό τó άκρωτήριο Χόρν, κι' έφτανε στόν
ολομβία. Φαινόταν τόσο εύκολο στόν
άρτη να φτάσουν στό Νότιο 'Αμερική!
Ο Ντίκ Σάντ κάλεσε στό κατάστρωμα δ-
ο τó πλήρωμα. Τους νέγρους δηλαδή, και
όν έσδερφο Βενέδικτο.

— Φίλοι μου, τούς είπε, τώρα έσεί-
στε τó μοναδικό πλήρωμα τούτου τού
αραβιού. Μόνο με τήν βοήθειά σας μπο-
ά να μανουβράρω τὰ πανιά. Δεν είστε
ναυτικοί, έστε όμως γεροί και δυνατοί.
ά άκούτε με προσοχή τις οδηγίες μου,
ιατί μόνον έτσι θα μπορέσω να κυβερ-
ήσω τόν 'Προσκυνητή' ως τó πιδό κοντι-
ό λιμάνι, για να σωθούμε όλοι!

— Κύριε Ντίκ, άπάντησε ο γέρο Τόμ,
λοι μάς είμαστε στις προταγές σας.
Οτι μπορούμε να κάνουμε, θα τó κάνου-
με, και είμαστε βέβαιοι για τήν σωτηρία
μας, γιατί σάς θεωρούμε καλό και άξιο
καπετάνιο.

— Πολύ καλά τὰ λές Τόμ! είπε ή κυ-
ρία Ουέλντον.

— Δεν θα σηκώσω όλα τὰ πανιά, τούς
έξηγήσε ο Ντίκ, γιατί δεν ξέρω αν θα
μπορέσουμε να τὰ κατεβάσουμε άμέσως αν
χρειαστή. Θα πηγαίνω με σιγά, αλλά
πιδό σίγουρα. Θα έξηγήσω στόν καθένα
σας τί πρέπει να κάνει. 'Όσο για μένα, θα
κρατήσω τó τιμόνι όσο μπορώ, κι' ύστερα
κάποιος από σάς θα με αντικαταστήσει.
Θα σάς έξηγήσω πώς να κρατάτε τó κα-
ράβι στό δρόμο του με τήν πυξίδα. Δεν
είναι δύσκολο!

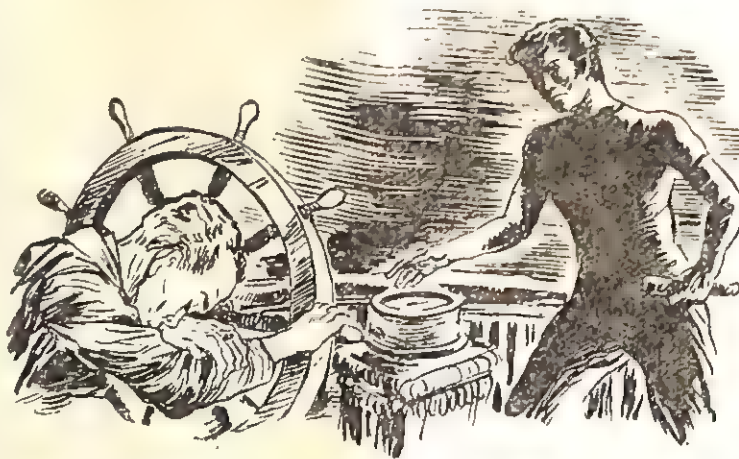
— Στις προταγές σας κύριε Ντίκ!
είπον κι' οι άλλοι νέγροι.

— Έσύ Τόμ θα καθίσης κοντά μου στό
τιμόνι, είπε ο Ντίκ, κι' όταν κουραστώ,
θα τó κρατήσεις εσύ.

— Κι' εγώ; Δεν θα με μάθης κι' έμένα
να κρατάω τó τιμόνι; ρώτησε ο μικρός
Τζάκ.

— Μα βέβαια πού θα μάθης κι' έσύ
να κρατάς τó τιμόνι! είπε ή κυρία Ουέλ-
ντον. Κι' όταν θα κυβερνάς τó καράβι θα
πηγαίνω με πρώτα!

— Εγώ θέλω να είμαι ο μούτσος τού
Ντίκ! είπε ο Τζάκ.

Τόν πήρε ύπνος και δεν είδε μια σκιά πού πλησίασε άδούρβα
κι' έβαλε κάτω απ' τήν πυξίδα ένα βαρύ πράγμα πού κρατούσε...

— Πολύ σωστά, είπε χαμογελώντας ο
Ντίκ. Τó καράβι χρειάζεται έναν μούτσο.

Ο μούτσος φέρνει γούρι!

— Κι' εγώ; ρώτησε ο Βενέδικτος.

— Θα κάνετε ότι κάνουν και οι άλλοι,
είπε ο Ντίκ. Και τώρα φίλοι μου έμπρός.
Θα σηκώσουμε τὰ πανιά!

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΜΕΡΕΣ

Για μια στιγμή, ο Ντίκ συλλογίστηκε
να γυρίσει στό Νέα Ζηλανδία. 'Αλλ' όπως
ο άέρας είχε αλλάξει, ήταν καλύτερα να
τραβήξει για τήν 'Αμερική.

Ο 'Α Προσκυνητής' ήταν γολετόδρικο.
Είχε δηλαδή δυό κατάρτια και τούς φλό-
κους του.

Τό ένα κατάρτι, τó κουρκέτο όπως τó
λένε οι ναυτικοί, είχε τετράγωνα πανιά.
Τό άλλο κατάρτι, τó μεγάλο κατάρτι
ή άρμπουρ, είχε λιγότερα πανιά, όχι τε-
τράγωνα, αλλά λατινικά.

Τὰ τετράγωνα πανιά, ήταν τέσσερα.
Κάτω κάτω τó πιδό μεγάλο: ή μαίστρα.
'Επειτα ή γάμπια, ή παποφίγγος και τέ-
λος ψηλά ψηλά ή κούντρας ή κοντραπαπα-
φίγγος.

Στό άλμπουρo ήταν ένα είδος μεγάλο
λατινί (τρίγωνο πανί δηλαδή) ή μπρι-
γκαντίνα, με πάνω ένα δεύτερο πονί, και
τέλος μπροστά, στό μπουμπρέσο και στό
μπαστούνι, τού φλόκου, ήταν ή τρεις φλό-
κοι: 'Ο φλόκος, ο κόντρα φλόκος κι' ή
τουρκετίνα.

Όταν φυσούσε άνεμος καλός, εκτός ά-
πό αυτά τὰ κανονικά πανιά, ο καπετά-
νιος μπορούσε ν' άνοίξη ανάμεσα στό
τουρκέτο και τó άλμπουρo (τὰ δυό κα-
τάρτια) κι' άλλα τριγωνικά πανιά, τὰ
«προϊστία» πού τὰ λένε οι ναύτες «Βε-
λαστράλια».

Οι φλόκοι, ή μπριγκαντίνα και τὰ βε-
λαστράλια, μανουβράρονται εύκολα, γιατί
δεν χρειάζεται ν' άνεβή κανείς στό ξάσ-
τια.

Ένώ από τήν άλλη μεριά ή μανούδρα
τών πανιών τού τουρκέτου άπαιτεί έμπει-
ρους ναυτικούς. Γιατί για τó κάθε τετρά-
γωνο πανί, οι ναύτες πρέπει ν' άνεβούν
για να τó λύσουν σε μεγάλο ύψος, και να
δουλεύουν με τó ένα χέρι ενώ κρατούνται
με τó άλλο. Έννοείται πώς όποιος δεν έ-
χει τήν συνήθεια, εύκολα ζαλίζεται και πέ-
φτει στόν θάλασσα.

Εύτυχώς ο άνεμος δεν ήταν δυ-
νατός. Για τήν ώρα τó καράβι έπρε-
πε να σηκώσει τήν μπριγκαντίνα, τήν
μαίστρα, τή γάμπια και τούς φλό-
κους. 'Αργότερα θα έβλεπε τί θα
γινόταν για τόν παπαφίγγο, τόν
κόντρα παπαφίγγο, τήν πένα (τό
πανί πάνω από τήν μπριγκαντίνα)
και τὰ βελαστράλια. Τὰ πιδό ψηλά
πανιά δηλαδή.

Ο Ντίκ, κρατώντας πάντα τó τι-
μόνι, έδινε στό έρασιτεχνικό πλή-
ρωμα τού οδηγίες πώς να τραβούνε
τὰ σκοινιά για ν' αναβαίνουν τὰ
πανιά, πώς να τὰ στερεώνουν, πώς
να δένουν κόμπο.

— Σιγά 'Ηρακλή! Σιγά! φώνα-
ζε. Θα ρίξης όλο τó κατάρτι! Πε-
ρίφνου Τόμ! 'Ετσι!

Όταν άνεβήκαν όλα τὰ χαμηλά
πανιά, έδωσε τó τιμόνι στόν Τόμ.
Τζάκ άνεβηκε ο ίδιος για να κανονίση
τήν πένα, τόν παπαφίγγο και τόν
κόντρα παπαφίγγο.

Ύστερα άρπάχθηκε από ένα σκοι-
νη περιφάνεια να φουσκώνη τó στήθος
αυτή για όλους.

Η κυρία Ουέλντον είχε τὰ μάτια γε-
μάτα δάκρυα.
— Ο θεός να σε φυλάη παιδί μου...
είπε. Τὰ κατάφερες θαυμάσια!
'Επειτα κουρασμένη από τις συγκινή-
σεις εκείνης τής ημέρας, πήρε τόν μικρό
Τζάκ και πήγε στόν καμπίνα της ν' άνα-
πνεύθ.

Τό πλήρωμα όμως τών μαύρων, καθόταν
γύρω από τόν Ντίκ, έτοιμο να άπακού-
ση και στό παραμικρό νεύμα του.

— 'Ε! Δεν ήταν και λίγο αυτό πού είχαν
καταφέρει! 'Εξαιτίας τους τó περήφανο
πλοίο, έσκιζε τήν θάλασσα σαν έτι...

Όστόσο εκείνη τήν πρώτη μέρα, δεν

χρειάστηκε να κάνουν άλλες μανούβρες. Συνήθως το βράδυ ο καπετάνιος αλαφρώνει κάπως τα πανιά, αλλά η θάλασσα ήταν τόσο ησυχά, που ο Ντίκ Σάντ δεν το θεώρησε αναγκαίο ν' αλλάξει τίποτε.

Το πλοίο ακολουθούσε ήσυχα τον δρόμο του, κι' όλοι ήταν ευχαριστημένοι, και πιο πολύ απ' όλους ο ξαδερφός Βενέδικτος που είχε ανακαλύψει στην καμπύνα του Νεγκόρο ένα περιεργό είδος κατσαριδας, και την μελετούσε τη μισή νύχτα... Ο Ντίκ Σάντ κοιμήθηκε πέντε έξη ώρες, και ξύπνησε ζωηρός και ξεκούραστος.

Ο άνεμος εξακολουθούσε να είναι βορειοδυτικός, κι' έτσι και πάλι δεν χρειάστηκε ν' αλλάξουν τίποτε στα πανιά.

Τα μόνα ναυτικά όργανα που ήξερε να μεταχειρίζεται ο Ντίκ Σάντ, ήταν το δρομόμετρο και η πυξίδα.

Το δρομόμετρο είναι ένα τρίγωνο όργανο που το ρίχνουν στη θάλασσα μ' ένα σκοινί, και μετράει την ταχύτητα που τρέχει το πλοίο.

Έτσι ο καπετάνιος ξέρει απάνω κάτω τί δρόμο έκανε την κάθε μέρα, και το σημειώνει στο ημερολόγιο.

Ο Ντίκ έριχνε το δρομόμετρο κάθε ώρα. Όσο για τις πυξίδες, είχαν δύο στο πλοίο.

Μιά ήταν στην καμπύνα του τιμονιέρη, μπροστά στο τιμόνι.

Η άλλη ήταν στην καμπύνα του πλοιάρχου, έτσι ώστε ο πλοίαρχος με μιά ματιά να ξέρει άμέσως αν ο τιμονιέρης κρατάει το πλοίο στο σωστό δρόμο.

Δυστυχώς αυτή η δεύτερα πυξίδα ξεβιδώθηκε από τη θέση της, κι' έσπασε.

Κανείς δεν μπορούσε να καταλάβει πώς συνέβηκε αυτό, αλλά πάντως ήταν τώρα υποχρεωμένοι να υπολογίζουν σε μιά μόνο πυξίδα.

Η πρώτες μέρες, πέρασαν χωρίς άπρόοπτα.

Ο άνεμος εξακολουθούσε να είναι καλός, και οι νέγροι που είναι από φυσικού τους εξαιρετικά εύκιντοι και επιτηδείοι, εξελίχθηκαν σε πρώτης τάξεως ναυτικούς. Δεν χαλιζόνταν καθόλου ν' ανέβαιναν ψηλά στα κατάρτια και να μανουβράρουν και τα πιο ψηλά πανιά.

Ο Τόμ που ήταν φυσικά ο λωστρόμος ήξερε να οδηγεί το καράβι με την πυξίδα, όπως κι' ο γιός του ο Βάτ.

Όσο για τον Νεγκόρο, δεν τους έδωσε πιά άφορμή να τ'αβάλουν μαζί του.

Ήταν αλήθεια πως ο Ήρακλής δεν τον έχανε από τα μάτια του, κι' ο Ντίκ ήταν άποφασισμένος στην παραμικρή άνωποταξία να τόν κλείσει στο άμπάρι ως το τέλος του ταξιδιού. Δεν τον είχαν άλλωστε και τόσο ανάγκη, γιατί η γριά Νάν με την βοήθεια των μαύρων, μπορούσε περίφημα να τόν αντικαταστήσει στην ανάγκη στην κουζίνα.

Ίσως αυτό να τόχε καταλάβει, γιατί καθόταν φρόνιμα.

Μιά νύχτα ώστόσο — η έκτη αφ' ότου είχε συμβεί το δυστύχημα — συνέβηκε κάτι που έμελλε να έχη τραγικές συνέπειες για την τύχη των επιβατών του «Προσκυνητή».

Ήταν μιά νύχτα ζεστή, γεμάτη ήλεκτρισμό.

Ο Ντίκ είχε καθίσει στο τιμόνι ως τις δύο μετά τα μεσάνυχτα, κι' ύστερα το παράδωσε στον γέρο Τόμ που ήταν η θάρδια του.

Ήταν η κούραση; Έφταιγε η ζέστη; Όπως και νάναι, ο Τόμ μιά ώριμμένη στιγμή, αίσθάνθηκε μιά άκοιμητική νάρκη να βαθαίνει τα μέλη του. Έκανε να τής αντίσταθεί, μα δεν τα κατάφερε. Σε λίγο τον πήρε ο ύπνος στο τιμόνι...

Τόν πήρε ο ύπνος, και έτσι δεν είδε μιά σκιά που πλησίασε άθόρυβα την πυξίδα, την ανάσπασε, κι' έβαλε από κάτω ένα βαρύ πράγμα που κρατούσε στο χέρι.

Η σκιά ήταν ο Νεγκόρο.

Κι' εκείνο το πράγμα που έβαλε κάτω από την πυξίδα, ήταν ένα κομμάτι σίδερο. Το σίδερο, έπηρέασε την πυξίδα. Δεν

έδειχνε πιά τόν βορά... Έδειχνε για βορά, βοριαντολικά...

Όταν ο Τόμ ύπνερ' από λίγα λεπτά ξύπνησε ντροπιασμένος, κοίταξε την πυξίδα που την φώτιζε ένα φανάρι, και διόρθωσε το δρόμο του καραβιού.

Κανένας δεν θα μπορούσε να φανταστεί πως το καράβι εξ αιτίας της λαυθασμένης πυξίδας, άρχισε ν' ακολουθή στραβό δρόμο που δεν το έβγαζε στην Αμερική.

ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Η εβδομάδα που ακολούθησε το δυστύχημα κύλισε χωρίς άπρόοπτα. Ήταν τώρα στο μέρος του Ειρηνικού όπου συνήθως περνούσαν πλοία, εκείνα που ήθελαν να περάσουν το άκρωτήριο Χόρν.

Προς μεγάλη όμως έκπληξη του Ντίκ, δεν συνάντησαν κανένα καράβι.

Αυτό ώστόσο μπορεί να ήταν κι' απλή σύμπτωση. Έτσι συλλογιζόταν ο Ντίκ.

Στην πραγματικότητα όμως, το καράβι είχε φύγει από το δρόμο του, και δεν πήγαινε στην Αμερική για δύο λόγους. Πρώτον γιατί το είχαν πάρει τα θαλάσσια ρεύματα που ο Ντίκ δεν τα ήξερε ακόμη, και δεύτερο (κυρίως) γιατί η πυξίδα δεν έδειχνε πιά τόν μαγνητικό πόλο.

Όσο δ'όπως το καράβι έσκιζε γοργοτάξιδο τα νερά, ο Ντίκ έλεγε στην κυρία Ουέλντον.

— Θα φτάσουμε γρήγορα στην Αμερική κυρία Ουέλντον. Μην άνησυχείτε. Κάποτε θα δούμε να ξεπροβάλλουν σ'όν όρίζοντα οι άκτές.

— Όχι παιδί μου, δεν άνησυχώ. Έχω πεποίηση σε σένα!

— Φυσικά κυρία Ουέλντον θα ήμουν πολύ πιο ήσυχος αν δεν είστε σεις κι' ο Τζάκ μέσα στο πλοίο.

— Αν δεν είμαστε εμείς, κι' αν δεν ήταν κι' οι νέγροι, Ντίκ παιδί μου, μέσα στον «Προσκυνητή» θα ήσουν μόνον έσύ κι' ο Νεγκόρο. Και τότε τί θάκανες;

— Πρώτα απ' όλα θα φρόντιζα να κάνω τόν Νεγκόρο άκίνδυνο να βλάψη. Κι' ύστερα θα όδηγούσα το καράβι στην κοντινότερη άκτή.

— Όλομόνοχος; — Όλομόνοχος! Με τη βοήθεια του θεού.

Αυτά τ' άποφασιστικά λόγια που έδειχναν τόν σταθερό κι' ατρόμητο χαρακτήρα του παιδιού, έδιναν κουράγιο στην κυρία Ουέλντον.

Όστόσο κατά τις 20 Φεβρουαρίου, ο καιρός άρχισε να χαλάει.

Πρώτα έπιασε ένα άνεμόδροχο κι' ύστερα το δρομόμετρο άρχισε να κατεβαίνει έπικίνδυνα.

Ήταν φανερό ότι δεν θ' άργούσε να ξεσπάση η καταιγίδα. Πως θα τ'α κατάφερνε ο μικρός πλοίαρχος με το έρσιτεχνικό πληρωμά του;

Συλλογιζόθηκε να μαζέψη τόν κοντραπαφίγγο, την πένα και τόν κοντραφλόκο, όσο ήταν ακόμη καλοκαιρία.

Αυτές τις μανούβρες τις έκανε όλομόνοχος.

Ύστερα όμως για να μαζέψη τόν παπαφίγγο, ανέβηκε στα ξάρτια με δυο νέγρους που τόν βοήθησαν σαν έμπειροι ναυτικοί. Ύστερα επεχείρησαν να μαζέψουν τη γάμπια.

Αυτή η μανούβρα ήταν δύσκολη, και η τρικυμία τους έπιασε πριν προφτάσουν να την τελειώσουν.

Η γάμπια δεν ήταν διπλή όπως είναι στα μοντέρνα ιστιοφόρα (μπασογάμπια κι' άπάνω γάμπια) πράγμα που εύκολώνει τη μανούβρα. Κι' έτσι για να μανουβράρουν τη γάμπια τους, έπρεπε πατώντας πάνω στον πασσαδόβουρο, το σκοινί που είναι κάτω από το δίξυρο, να μαζέφουν ένα τερά-

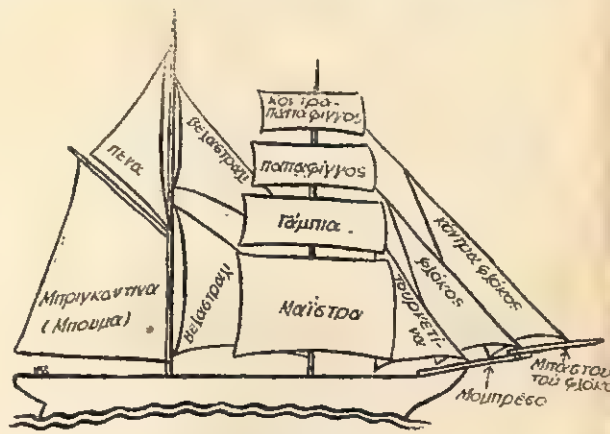
στιο πανί που ο άνεμος το χτυπούσε τ'ό φούσκωνε.

Τρεις μέρες κράτησε αυτή η τρικυμία και το βαρόμετρο εξακολουθούσε να πέφ-

Στις 23 του μηνός, ο άέρας έπεσε γ' λίγο, αλλά ύστερα δυνάμωσε.

Κατά τις 4 τ' άπόγευμα, ο Νεγκόρο δεν ανέβαινε σχεδόν ποτέ μέσα στο καστρωμα, ανέβηκε στην πλώρη και κοίτα-ώρα πολλή τόν όρίζοντα...

Ύστερα κοίταξε τη θάλασσα που έπήγαινε άγρίως, και στα τελευταία, τ'ό χρο και κακό του βλέμμα ύψώθηκε σ'ούρανό.

Ο «Προσκυνητής»

Αυτά που είδε, δεν ήταν βέβαια ένθρυνητικά.

Αλλά είτε γιατί είχε έμπιστοσύνη σ'α τύχη του, είτε γιατί δεν λογάριαζε κίνδυνο, η καταιγίδα που προμηνύουν δεν φαινόταν να τόν φοβίζει.

Στα χείλη του άνθισε ένα κακό χαγέλο, όλο ειρωνία και χαιρεκακία. Κι' ύστερα κατέβηκε πάλι στην κουζίνα του.

Από τις 24 Φεβρουαρίου ως τις 9 Μάρτη, η τρικυμία δεν έπαψε.

Εύτυχως που τούς, νέγρους δεν τούς πιανε η θάλασσα, κι' ούτε την κυρία

έλντον. Όσο για τόν ξαδερφό Βενέδικτο, αυτόν δεν άφηνε κατσαρίδα ή άλλο έντομο πλοίο, που να μην τ'α μελετήσει, αυτές μέρες που έμενε κλεισμένος στην καμπύνα.

Εκείνος που όπέφερε πιο πολύ άπ' όλους, ήταν ο καυμένος ο Τζάκ, που έμ'εξαπλωμένος στην καρέτα του όλη μέρα.

Στις 9 του Μάρτη, ο Ντίκ στεκόταν τ'ό κανοκυάλι του στην πλώρη και κοίτα τόν όρίζοντα, όταν τόν πλησίασε η κυρία Ουέλντον.

— Δεν βλέπεις τίποτε Ντίκ; τόν τησε.

— Τίποτε ακόμη κυρία Ουέλντον. Όστόσο με την ταχύτητα που άρμενίζ'όλες αυτές τις μέρες, έπρεπε να χόμω άκροστάρις τις άμερικανικές άκτές.

— Όχι! Δεν είμαστε μακριά. Αλλά θ'ας σ'ας λέω, πρέπει να είχαμε κιάλας φ'σει. Είλικρινά, δεν καταλαβαίνω τίπα.

— Μήπως έκανες κανένα λάθος Ντίκ; ταν υπολόγισες την ταχύτητα τ'ό κοβιού;

— Αδύνατον κυρία Ουέλντον! Ρίχν'όν τ'ό δρομόμετρο σχεδόν κάθε ώρα. Σ'ας δ'έν μπορώ να καταλάβω τί συμβαίνει. Τώρα, θα ξαναρίξω τόν θάλασσα τ'ό δρομόμετρο.

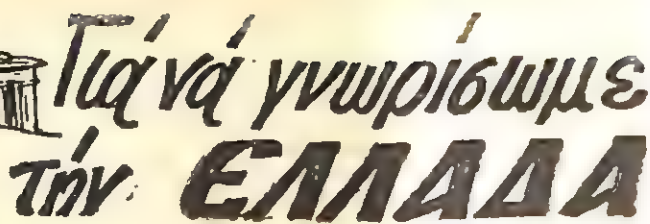
Ο Ντίκ φώναξε τόν Τόμ και τ'ό έδ' τις άναγκαίες οδηγίες.

Ο μαύρος έριξε τ'ό δρομόμετρο στη λασσα, τ'ό άφησε ν' ακολουθήση λίγο δρόμο τ'ό πλοίο σαν πετονιά, κι' ύστ' άρχισε να μαζεύη τ'ό σκοινί.

Τ'ό σκοινί τ'ό έμεινε στα χέρια. Ε'κοπή, και τ'ό πολύτιμο έργαλείο χ'όσ'όν τ'ό άκεανό.

(Συνέχεια στο άλλο φύλλο)

Ταξιδεύουμε με τη «Νεράϊδα». Ὁραιο-
τρο ὄνομα δὲ μπορούσε νὰ δοθῇ στὸ βα-
θύρι, ποὺ ταξιδεύει σ' αὐτὰ τὰ παραμυθί-
α νησιά. Μία νεράϊδα μᾶς σέρνει πάνω
τὰ κύματα καὶ πετάμε... Ἀφήνουμε πῶ-
ς μας τὴν Αἴγινα καὶ τὴ νύμφη Ἀφασία
—ξενοφερμένη νεράϊδα κι' αὐτή—καὶ σαλ-
άρουμε γι' ἄλλες γαλαξίες ἀκτές.

Ἄλλοι πρωτοβλέπουν τὸν Πόρο, ἀπ' τὸ
ράβι, κι' ἀφήνουν ἀλόγυρα στὴν κλει-
μὴ αὐτὴ ἀκρογιαλιά τοῦ Σαρωνικοῦ τῆ
γιά τους, τὰ χάνουν γιὰ μιὰ στιγμή.
Ἡ Αἴγινα δίνει γαλήνη, εἶπε κείνος ὁ
γοτέχνης ποὺ λέγαμε, ἐνῶ ὁ Πόρος σὲ
σπῆκναι, σὲ κάνει νὰ θναίνεις ἀπὸ τὸν
αὐτὸ σου, νὰ χάνεσαι στ' ὄνειρο, καὶ στὸ

Απ' τὸ βομπορί κιόλας μᾶς είχαν εἰδο-
ποιήσει: Νὰ πᾶτε στὸ Μοναστήρι. Καθίσαμε κάτ-
σις ἐκεῖ πρωτοπύργαμε. ἤπιαμε νερό,
ἀπ' τὸν αἰωνόβιο πλάτανο. Βρῆσι, φάγαμε
ἀπ' τὴν κρυσταλλένια του βρύσι, φάγαμε
λουκούμι στὸν ξενώνα, κουβεντιάσαμε μὲ
τὸν πρόσχαρο καὶ φιλόξενο ἡγούμενο καὶ
κοιμηθήκαμε μιὰ βραδιά στ' ἀναπαυτικά

Μα τώρα είναι καιρός να καθιερωθεί
Πρέπει να κοιμηθούμε χωρίς να μας ξε-
κούραστοι για να συνεχίσουμε αύριο το
ταξίδι. Έχουμε ακόμα να δούμε τις δυο
όδες της ναυτικής Ιστορίας μας, την "Υ-
δρα και τις Σπέτσες. ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

30

Ξονορχίζοντας

"Ένα μακρινό ταξίδι, ανάγκασε και τη στήλη αυτή να διακοπεί τη συνέχειά της για μερικά φύλλα. Νά, όμως, που με τη χάρη του Θεού, είμαστε πάλι μαζί. Τώρα, μπορούμε να συνεχίσουμε τη συζήτησή μας.

Τί λέγαμε, λοιπόν; Ποιό ήταν το μεγάλο μας θέμα, το γενικό, ήταν πώς θα πετύχαμε στη ζωή μας. Πώς θα γίνουμε ευτυχισμένοι άνθρωποι. Συζητώντας αυτό βρήκαμε πώς, για να φτάσουμε σ' αυτό το σκοπό μας, χρειαζόμαστε να έχουμε δυο πράγματα: Ένα πρόγραμμα στη ζωή μας, και ένα πρότυπο που σύμφωνα μ' αυτό να προσπαθήσουμε να φτιάξουμε τον εαυτό μας. Αφού μιλήσαμε για το πρόγραμμα, ήλθαμε και στο πρότυπο, που πρέπει να μιμηθούμε. Και βρήκαμε ότι δεν μπορούμε να έχουμε άλλο καλύτερο πρότυπο, που να βλέπουμε ως μοντέλο της ζωής μας, παρά αυτό τον ίδιο τον Υίο του Θεού. Ήλθε στον κόσμο, έγινε άνθρωπος σαν κι έμάς, για να μπορούμε κι' έμεις ν' ακολουθήσουμε τα βήματά του. Να γίνουμε κι' εμείς σαν κι' Εκείνον. «Κατ' εικόνα Θεού και ομοίωσιν».

Μιά, λοιπόν, κι' είχαμε βάλει εμπρός μας, ως πρότυπό μας, τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό, αρχίσαμε να ξεετάζουμε ένα - ένα τα σημεία, όπου θα έπρεπε να προσπαθήσουμε να τον μιμηθούμε.

"Ετσι, είδαμε με πιο τρόπο αντιμετώπιζε τις ανάγκες τις υλικές, που είχε το σώμα Του. Ύστερα είδαμε, πώς απολάμβανε και πώς ζητούσε τη χαρά και ποιά ήταν τα μυστικά Του, που Του έδιναν χαρά και μπορούν να τη δώσουν και σε μας. Κατόπιν μιλήσαμε για τη σταθερότητά Του, ιδίως για την επιμονή Του να εξακολουθή να κάνει το καλό. Έτσι είδαμε και την καλωσύνη Του. Τέλος Τον παρακολουθήσαμε ως παράδειγμα ειλικρινείας απέναντι στον ίδιο τον εαυτό Του, απέναντι στους άλλους, απέναντι στο Θεό.

Τώρα, δεν θάπρεπε να προχωρήσουμε; Δεν θάπρεπε να ιδούμε και άλλες πλευρές απ' την προσωπικότητα του Κυρίου, για να προσπαθήσουμε να τις μιμηθούμε; Δεν θάπρεπε να συμπληρώσουμε την εικόνα, που αρχίσαμε να καλλιτεχνούμε; Φαντασθήτε τί άσχημο θα ήταν ένα άγαλμα, που ό καλλιτέχνης, σ' ένα μέλος του σώματος, άς πούμε για το χέρι, είχε για μοντέλο ένα τέλειο πρότυπο, ενώ για το άλλο χέρι και για το υπόλοιπο άγαλμα ή είχε άσχημο μοντέλο, ή άφισε το μάρμαρο άπελέκητο. Τότε αυτό το άγαλμα δεν

θα ήταν καλλιτέχνημα, θα ήταν τερατούργημα. Θα προξενούσε όχι ευχαρίστηση, άλλ' άηδία, σ' όποιον θα τό έδλεπε.

"Ετσι κι' έμείς, αν άφίσουμε στη μέση αυτή τη δουλειά που άρχίσαμε. Ίσως θα έχουμε προσπαθήσει να μιμήσουμε με τον Κύριο σ' ένα - δυό σημεία, ενώ τα άλλα σημεία του χαρακτήρα μας ή θα τα έχουμε άφίσει άκατέργαστα, όπως ήσαν, ή θα έχουμε προσπαθήσει να μιμηθούμε άλλα πρότυπα. Μπορεί όμως να ύπάρξη κανένα άλλο πρότυπο τόσο τέλειο και τόσο ώραίο, όσο ήταν αυτός ό ίδιος ό Υιός του Θεού;

Γι' αυτό θα πρέπει να προσπαθήσουμε δυο πράγματα. Το πρώτο θα είναι, μιλά και άρχίσαμε, να συνεχίσουμε και να τελειώσουμε τη συζήτησή μας. Να ιδούμε, δηλαδή, και άλλες πλευρές απ' το χαρακτήρα και την προσωπικότητα του Κυρίου μας. Μ' αυτό τον τρόπο, σιγά σιγά, θα συμπληρωθή ή εικόνα που θα πρέπει να έχουμε εμπρός μας.

Το δεύτερο που θα έχουμε να κάνουμε θα είναι, αυτά που σημειώνονται σ' αυτή τη στήλη και τα διαδίδουμε σ' κάθε φύλλο, να προσπαθούμε κάθε ήμέρα, θα έλεγα κάθε στιγμή της ζωής μας, να τα εφαρμόζουμε. Αν αυτό το προσπαθούμε τακτικά, τότε ήμέρα με την ήμέρα θα πλησιάζουμε πρὸς το πρότυπό μας και θα γινόμαστε και πιο καλότεροι, αλλά και πιο ευτυχισμένοι.

Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Από τη δράση των «Σπιτιών του Παιδιού»

Από την έκθεση λειτουργίας του μηνός Μαΐου των «Σπιτιών του Παιδιού» μεταφέρουμε τα παρακάτω χαρακτηριστικά στοιχεία που μαρτυρούν την εξαιρετική δράση των τροφίμων τους. Συνεχίζουμε από το περασμένο τεύχος με την μονάδα ΕΒΡΟΥ.

ΑΒΒΑΝΤΑ

Οι τρόφιμοι του «Σπιτιού» στὰ Άββαντα, περιποιήθηκαν και καλλιέργησαν τον άγρό τους. Το ξυλουργείο συνέχισε την κατασκευή μιάς διτρίνας και το συνεργείο ραπτικής, έραψε φορέματα, έκέντησε ένα ταγάρι και κατασκεύασε πέδιλα για όλα τα παιδιά. Η ύφανση συνεχίζεται από τα κορίτσια. Τα παιδιά του «Σπιτιού» φροντίζουν κάθε έβδομάδα για την καθαριότητα της Έκκλησίας. Μεγάλη έπιτυχία σημείωσε ή έορτή που οργανώθηκε του Αγίου Κωνσταντίνου που έόρταζε ό Διάβολος.

ΠΕΠΛΟΝ

Στις 20-5-51 έγιναν με συμμετοχή όλου του χωριού τα έγκαίνια του «Σπιτιού». Το γεγονός γιορτάστηκε με πανηγύρι. Έν συνεχεία έγιναν προκαταρκτικά μαθήματα καλλιέργειας καθώς και τα μαθήματα ξυλουργικής και ραπτικής.

ΤΥΧΙΟΝ

Έγιναν 3 θεωρητικά μαθήματα γεωργίας, και άρχισαν οι προκαταρκτικές εργασίες για την έγκατάσταση του όρνιθοτροφείου. Το ξυλουργείο κατασκεύασε μιά εργαλειοθήκη και μιά κρεμάστρα, και το τμήμα ραπτικής, έραψε φορέματα άγοριών και κοριτσιών. Για την ψυχαγωγία των τροφίμων του «Σπιτιού» έγιναν 2 έκδρομες και μιά ώραία έορτή την ήμέρα της έορτής του Διαδόχου.

ΚΟΡΝΟΦΩΛΕΑ

Τα παιδιά περιποιήθηκαν το άγρό του «Σπιτιού» και φύτεψαν λαχανικά. Το ξυλουργείο κατασκεύασε 1 τραπέζι και 2 ράφια και το τμήμα ραπτικής έραψε διάφορα μωρουδιακά καθώς και μιά ζακέτα κι' ένα φόρεμα. Τα παιδιά άσχολήθηκαν επίσης με τη χειροτεχνία.

ΛΑΙ-Ι-ΝΑ

Έγιναν 3 γεωργικά μαθήματα και συνεχίζονται οι προσπάθειες για την έγκατάσταση του χοιροστασίου που δεν τελείωσε ακόμη λόγω έλείψεως νερού. Γίνεται σκέψη να άνοιξη πηγάδι. Το ξυλουργείο κατασκεύασε ένα φανάρι, μιά πόρτα και 2 τραπέζια και το τμήμα ραπτικής έραψε 5 φορέματα. Τα παιδιά καθάρισαν το νεκροταφείο. Για την ψυχαγωγία των τροφίμων έγιναν 3 έκδρομες και έορτάστηκε με έπισημότητα ή 21η Μαΐου.

ΑΙΣΥΜΗ

Τα παιδιά καλλιέργησαν τον άγρό τους. Στο ξυλουργείο έξασκούνται με τη χρήση των εργαλείων και κατασκεύασαν και ένα κομοδίνο. Το τμήμα ραπτικής έραψε κουρτινάκια, ένα φόρεμα, ένα σεντόνι κλπ.

ΛΕΥΚΙΜΗ

Έγιναν 4 γεωργικά μαθήματα στον άγρό. Στο ξυλουργείο κατασκευάστηκαν διάφορα αντικείμενα των χωρικών, κορνίζες παραθύρων, τραπέζια κλπ. Το τμήμα ραπτικής έραψε φορέματα, μπλουζες κλπ. Γίνονται επίσης μαθήματα χειροτεχνίας.

Για την ψυχαγωγία των παιδιών έγινε και μιά ώραία έορτή. Σημαντικές ύπηρεσίες προσέφερε κατά την έποχή του θερισμού το Φαρμακείο του «Σπιτιού».

ΕΛΛΗΝΟΧΩΡΙ

Έγιναν 4 γεωργικά μαθήματα στον άγρό. Το ξυλουργείο κατασκεύασε ένα παράθυρο για το εικονοστάσι και δυο έταζέρες. Το τμήμα ραπτικής έραψε μιά κουρτίνα, 3 παιδικά πουκάμισα, ένα φόρεμα, μιά μπλουζά και μιά φούστα. Ο Άρχηγός συνεργάστηκε με τις κοινοτικές άρχες για την καθαριότητα του χωριού.

ΜΑΝΗ

Τα παιδιά ίσοπέδωσαν τον άγρό. Το ξυλουργείο έπιδιόρθωσε το δάπεδο του «Σπιτιού» και κατασκεύασε ένα τραπέζι. Το συνεργείο ραπτικής έραψε 2 φορέματα

και ένα ντιβανόπανο. Επίσης τα παιδιά άσχολήθηκαν με το κέντημα και την χοροπλεκτική. Για την ψυχαγωγία των παιδιών του χωριού έγινε με μεγάλη έπιτυχία γιορτή την 1η και 21η Μαΐου.

ΛΑΔΗ

Έγινε περιποίηση και συμπλήρωση του άγρου. Το τμήμα ραπτικής έραψε 2 παιδικά πουκάμισα, ένα πανταλονάκι, ένα ντιβανόπανο και 4 κουρτίνες. Το σιδηρουργείο κατασκεύασε 2 φτιάκια, 2 κοπίδια, μιά σιδηρουργική λαβίδα και 2 τσάπες.

Η Σελίδα των Μυθών

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τά σύννεφα

Αγαπητά μου παιδιά.

Ήρθαν άσπρα караδάκια στο γαλάζιο ούρανό. Έλάτε να ταξιδέψουμε μαζί τους. Νά ένα που κατεβαίνει στην κορυφή του βουνού μας κι' έχει το σχήμα μπρασέρας τρικάρτης. Άς ανεβούμε σ' αυτό. Έχει πρίμο τον άνεμο και γερά πανιά.

Πού θα πάμε;

Ο Λάκης θέλει να γυρίση στην Άθήνα γιατί πεθύμησε τη μανούλα του. Έχει έρθει στην έξοχή σ'ε μια θειά του. Ο Μέλος θα ταξιδέψει ακόμα μακρύτερα. Στην Αμερική όπου είναι ο πατέρας του από χρόνια. Μόλις θυμάται το πρόσωπό του, μά τη γλυκειά του φωνή και τ'ά χάδια του δεν μπορεί να τ'α ξεχάση. «Όταν μεγαλώσω» του γράφει «θάρρης να με βρης. Έχω άνοιξει δουλειές εδώ και χρειάζομαι βοήθη». Εκείνος λοιπόν θάστειλε το λευκό αυτό πουπουλένιο καράδι να πάρη το Μέλο.

Η Νίνα θα ταξιδέψει στις χώρες τις μακρινές όπου ζουν οι Νεράιδες κι' οι Μά-

γισσες. Δεν ξέρει πού βρίσκονται, γιατί κι' οι γιαγιάδες που λένε τα παραμύθια τους δεν το ξέρουν να τ'ης το πουν. Μά, να ένα σύννεφο πούχει πάρει τη μορφή μιάς σειρήνας. Ούρά φιδωτή το κορμί της, κυματιστά τ'α μαλλάκια της στον άέρα, τ'α πέπλα της άπλωμένα σαν άσπρα πανιά. Κολυμπά ταξιδεύοντας στις ούράνιες θάλασσες. Εκείνη θα ξέρη πού ζουν οι Νεράιδες.

Έτσι ταξιδεύουμε απόψε, καθένας εκεί που ποθεί, με τ'α σύννεφα π' όλο κι' αλλάζουν μορφές ρίχνοντας τον ίσκιο τους πέρα στον κάμπο.

— Ήρθε, γιαγιά, το φθινόπωρο;

— Όπου νάναι φτάνει, παιδιά. Θα το φέρουν τ'α σύννεφα.

— Κρίμα, είπε η Ρηνούλα. Πάει λοιπόν το καλοκαίρακι. Θα φύγουμε από την έξοχή, θα κλειστούμε στην πόλη.

— Έτσι είναι, Ρηνούλα μου. Η ζωή είναι μιά ποικιλία. Όλα αλλάζουν σαν τ'α λευκά συννεφάκια στον ούρανό. Δεν προφταίνεις να δ'ης το λιοντάρι και γίνεται δράκος, πουλί, караδάκι... Κι' όμως δεν έπαψε νάναι σύννεφο και να δίνη τον ίσκιο του και να φέρη τη βροχή στα φτερά του.

Σ'ε λίγες μέρες θάρθουν τ'α πρωτοβρόχια να φέρουν τη θύελλα, το χειμώνα. Η γη θα χορτάση νερό και την άνοιξη θα γεμίση λουλούδια ή γη που θα γίνουν άργότερα τ'α δρόμορα μήλα κι' άχλάδια που τρώς το καλοκαίρακι.

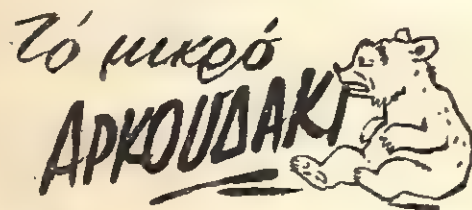
Όλα αλλάζουν στη φύση και στη ζωή κι' αυτό είναι ή όμορφιά κι' ή άξία τους.

— Μά, γιαγιά, δεν προφταίνει κανένας να τ'α χαρή.

— Καλλίτερα, θα ξανάρθουν και θέλουνε να τ'α λαχταράμε. Προσπάθησε μόνο, ν'ε νά τ'α κρατάς στην ανάμνηση Ρηνούλα μου να κρατάς στην άμνηση σου την κάθε στιγμή που φεύγει με κά- τι ώραίο. Με μιά καλωσύνη που θάχης και ν'ε, με μιά συγκίνηση όμορφη, με τ'α έργα της αγάπης και της καρδιάς. Οι στιγμές που περνάνε, χωρίς νάχης κάτι ώραίο, χωρίς νάχης κάτι όφέλιμο δεν ξαναγυρίζουν ποτέ γιατί δεν φροντίσαμε να τ'ους δώσουμε ζωή από τη ζωή μας. Θα σκορπίσουν με τ'α από τ'η ζωή μας. Θα σβύσανε π'ε σαν τούτα τ'α συννεφάκια που γεμίσαμε με ρα. Ένώ οι άλλες που τις γεμίσαμε κα- ευγένεια, καλωσύνη κι' αγάπη γίνανε караδάκια χρυσά που μ'ας ταξιδεύουν στα περασμένα.

Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιά φορά κι' ένα καιρό ήταν ένα μικρό καφέ αρκουδάκι, που ζούσε σ'α δάση. Και μιά ώραία καλοκαιρι- νή μέρα το αρκουδάκι μας ξεκίνησε να πάη περίπατο.

Είχε μεγάλη περιέργεια να δ'η, τι θά μπορούσε να βρη σ'α δάση, ψηλά. Πάνω σ'α μεγάλα δέντρα.

Καθώς προχωρούσε μοναχό του το αρκουδάκι σκεφτόταν.

— Ω! Πόσο πεινώ! Θάθελα νάθρ- σκα κάτι για να φάω. Άλλα θάθελα να ήταν και κάτι καλό. Θα προτι- μούσα άπ' όλα να εύρισκα λίγο μέλι. Μ' αρέσει τόσο πολύ!

Και ξαφνικά το μικρό αρκουδάκι σταμάτησε κι' άρχισε να μυρίζει. Μυρίζοντας, μυρίζοντας, όλο και προχωρούσε.

— Ω, ω! Έλεγε συνεχώς. Μιά πολύ ώραία μυρωδιά, νοιάθω κάπου γύρω. Μου μυρίζει μέλι. Είναι όπως δήποτε μέλι. Πρέπει να είναι ψηλά πάνω σ' αυτό το δέντρο. Στάσου να δω...

Κι' ή μικρούλα καφετιά αρκουδί- τσα άρχισε να σκαρφαλώνη πάνω στο πελώριο δέντρο.

Κι' όλο κι' ανέβαινε, κι' όλο κι' ά- νέβαινε πιο ψηλά. Γλυστρούσε, πή- γαινε να πέση, μά δεν τ'όβαζε κάτω. Είχε αποφασίσει να φτάση ως εκεί που το δ'ηγούσε ή δημοτική μυρωδιά.

Και να ξαφνικά μιά σκοτεινή τρύπα

άνοιγμένη στον χοντρό κορμό.

— Ω, ω! φώναξε τότε το αρκουδά- κι. Τι ώραία που μυρίζει! Είναι πραγματικά μέλι. Δεν πήγε άδικα ο κόπος μου.

Και μιά και δυό χώνει το καφεδί του κεφαλάκι μέσα στην τρύπα.

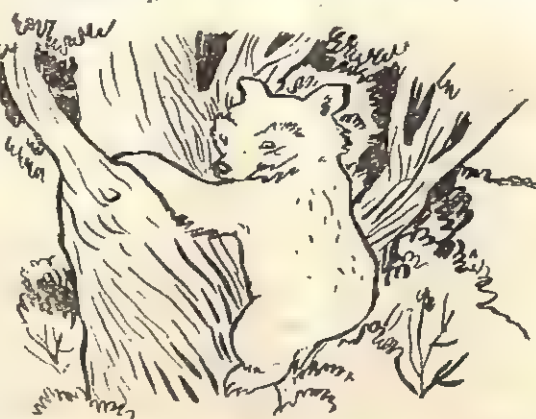
Κι' εκεί βρίσκει μπόλικο μέλι, άλ- λά βρίσκει μαζί και μπόλικες μέλισ- σες. Και μιά άπ' αυτές, που δεν ήται καθόλου φιλόξενη, άντι να του προσ- φέρη μέλι, πετ'α βιαστικά και δίνει ένα γερό τσίμπημα στην μαύρη μυ- τούλα του.

— Άχ! τι έπαθα, τι έπαθα το δυ- στυχισμένο! Πρέπει γρήγορα να κα- τέβω κάτω γιατί θά με τσιμπήσουν κι' άλλες.

Και κλαίγοντας άρχισε να κατε- βαίνει.

Με δάκρυα πάντα σ'α μάτια, σαν έφτασε στο χώμα, ξεκίνησε για το σπίτι του.

— Πόσο πονούσε ή μυτούλα του! Ο δρόμος για το σπίτι του φάνηκε άτέλειωτος.

— Μανούλα μου, μανούλα μου άρ- χισε να φωνάζη σαν είδε την μεγά- λη καφέ αρκούδα από μακριά.

— Τι έπαθες, παιδάκι μου; ρώτησε εκείνη, που έτρεξε άμέσως σ'ας φω- νές του. Τι πελώρια μύτη είναι αυτή που έχεις; Τι σου συνέβη;

Και τότε το αρκουδάκι διηγήθηκε στην μανούλα τι είχε πάθει.

Και ή μαμά - αρκούδα άρχισε να γελά, να γελά όλο και πιο πολύ.

— Είσαι πολύ άστείο, αρκουδάκι μου. Βλέπεις τι παθαίνουν τ'α μικρά σαν άνακατώνονται εκεί που δεν πρέ- πει; Άλλη φορά σαν θέλ'ης μέλι ή τίποτα άλλο να το ζητάς άπ' την μανούλα σου.

Κι' άφου είπε αυτά έβαλε μιά κρύα κομπρέσα στην πρισμένη μύτη του παιδιού της.

Και σιγά - σιγά οι πόνοι του τέρα- σαν και το αρκουδάκι πήρε ένα καλό μάθημα.

Η ΑΝΕΜΗ

Παλιά ποιήματα

Το έγκλησάκι το φτωχό...

Είς το βουνό ψηλά εκεί
είν' έκκλησιά έρημική
το σημαντικό της δεν κτυπά
δεν έχει ψάλτη ούδε παπά.

Ένα καντήλι θαμπερό
κι' ένα πέτρινο σταυρό
έχει στολίδι μοναχό
το έγκλησάκι το φτωχό.

Μά ο διαβάτης που περνά
στέκεται και το προσκυνά
και με εύλabeia πολύ
τον πέτρινο σταυρό φιλεί.

(Μετάφραση του Άγγ. Βλάχου)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'ΑΠΑΝΤΑ'

Είδοποιώ όλους τους φίλους μου που μου στέλνουν επιστολές προς διαβίβασή τους πώς πρέπει να εμβάζουν για κάθε αποστολή 500 δραχμές. Το περιοδικό είναι πτωχό και δεν μπορεί να επιβαρύνεται έξω δολαρίου με τα έξοδα αποστολής.

Είδοποιώ όλους τους φίλους μου που μου στέλνουν σκίτσα ότι πρέπει να τα σχεδιάζουν με σινική μελάνη ή με πολύ μαύρο κραγιόν σχεδίσματος. Σκίτσα φτιαγμένα με κοινό μολύβι ή μελάνη, η στυλό διαρκείας θα πετιούνται στο κάλαθι των άχρηστων.

Παρακαλώ τους φίλους μου να καθυστερούν τις επιστολές τους. Και να μη λησμονούν να σημειώνουν τη διεύθυνσή τους και το όνομά τους.

Σήμερα πέταξα 10 γράμματα στο καλάθι των άχρηστων γιατί δεν είχαν υπογραφή και διεύθυνση. Πολλές επιστολές αυτή τη φορά με κούρσαναν καθώς ήταν γραμμένες με εστυλό διαρκείας. Τα γράμματα βγαίνουν και στο πίσω μέρος του χαρτί και εκ παραλλήλου οι φίλοι μου έπαιζαν γράφουν και στις δύο σελίδες κάθε χαρτίου. Έτσι για να διαβάσω τα γράμμάτα τους στραβώθηκα κυριολεκτικά. Γιατί άραγε οι φίλοι μου με βασανίζουν με αυτό τον τρόπο;

Ο φίλος μου που μου έστειλε το ψευδώνυμο (Σ.Κ.) θα λέγεται ΟΛΥΜΠΙΟΣ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ.

Δυστυχώς ΓΙΩΡΓΟ ΓΡΑΙΚΕ το ψευδώνυμο Φαίδων τ' έχει άλλος.

Δεν κατάλαβα αγαπητέ μου ΣΤΑΥΡΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ γιατί κάνεις τόσο κατάχρηση της λέξεως «δυστυχώς». Μου γράφεις: «Δυστυχώς κι' εγώ, όπως όλα τα Έλληνόπουλα, έτυχα και γώ να είμαι στην παιδόπολη της Κερκύρας». Και πάσα κάτω: «Δυστυχώς όμως εδώ στο μικρό χωριό Καβάσιλα έχουν σχηματισθεί δύο ομάδες ποδοσφαιρικής κλπ...». Και ξαναρωτάω γιατί δυστυχώς; Δυστυχώς γιατί ήσουν στην παιδόπολη; Αντίθετα ευτυχώς που βρέθηκες στην παιδόπολη. Και άκου τα γράμματα που βρήκαμε που γίνονταν οι ομάδες: Θωραίς γιατί «δυστυχώς» την υποστήριζαν. Μου φαίνεται όμως πως αυτό το «δυστυχώς» το πτάξες εκεί χωρίς έννοια. Έτσι για να πεις μία λέξη. Έτσι δεν είναι;

Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση ΝΙΚΟ ΦΑΡΟΠΟΥΛΕ (Παμίδας Έκκλησιαστική Σχολή).

Πήρα ΙΩΑΝΝΗ ΤΟΛΗ των 50.000 δραχμές και σ' ευχαριστώ. Θα με εξυπηρετήσουν όμως αν έγραψες ταυτόχρονα και ποιών παιδιών μου στέλνεις τις συνδρομές. Πάντως σ' ευχαριστώ.

Πρώτα - πρώτα ΑΕΤΙΔΕΑ το σκίτσο σου αυτή τη φορά δεν είναι άσχημο. Έπειτα μου κάνεις έντυπωση ή παρατήρηση σου πως δεν σ' άρεσαν τα λόγια των Σπαρτιατών. Και όμως είναι κάτι που έχει ξετρελλάνει πολλούς αναγνώστες μας. Και είναι και τόσο χρήσιμο! Για το ζήτημα των σκίτων δεν νομίζω ότι έχεις δίκιο πέρα ως πέρα. Θα συζητήσουμε όμως την πρότασή σου. Δεν δέχομαι επίσης τη γνώμη σου για το ζήτημα της δια του σκίτσου σάτυρας. «Τί θα πη πως δεν έχει να κάνει αν το σκίτσο μου είναι άσχημο αφού σκόπευε μου δεν είναι να κάμω ένα καλό σκίτσο αλλά πόσο μου δίνει ο σκίτσο μου! Για να εκ- να σατυρήσω!». Όχι αγαπητέ μου! Για να εκ- το σκίτσο να είναι καλό! Σε παρακαλώ λοιπόν, να αναθεωρήσεις τις σκέψεις σου. Για τις άγγελίες από το νέο χρόνο θα κάω μεταρρυθμίσεις. Πάντως κανένας λόγος να υπερβαίνεις τις 30 λέξεις. Μάθε να είσαι σύντομοι και να λές «πολλά δι' ολίγων».

Ευχαριστώ ΑΦΡΟΛΟΥΣΜΕΝΟ ΘΕΡΜΑΪΚΕ για τα στοιχεία που μου έστειλες.

Θα πρέπει να πήρες τα τεύχη ΒΑΣΙΑΝ ΠΑ- ΣΧΑΛΙΔΗ. Ευχαριστώ για τα χρήματα που έ- στειλες.

Θα σου σταλή το τεύχος ΧΡ. ΣΑΜΑΝΙΔΗ. Μπορεί να είναι και έτσι φίλε Ε. ΧΡΥΣΙΚΟ- ΠΟΥΛΕ. Πρέπει όμως να σε βεβαιώσω πως έχω άνοιγω προσωπικά τα γράμματα. Και σημαίνει πάντα τα χρήματα που βρίσκω μέσα. Συμβαίνει όμως — το ανέκαυσα εκ των ύστερων — να μένουν τα χρήματα και ιδίως γραμματοσήματα μέσα στο φάκελλο και να πετιούνται μαζί του. Γι' αυτό οι φίλοι μας πρέπει να βάζετε τα λεπτά κατά τέ- λους σεις. Πρέπει να βάζετε τα λεπτά κατά το- τοίρο τρόπο ώστε να βγαίνουν από το φάκελλο μαζί με το γράμμα. Θερμά συγχαρητήρια για τα νέα σου σκίτσα.

Έδωσα συστηματικές εντολές στη διεκπεραίωση ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΒΛΑΧΟ.

Ευχαριστώ ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΑΣΟΝΙΚΟΛΑΚΗ για τη συνδρομή. Έδωσα εντολή στη διεκπεραίω- ση για το ζήτημα των τευχών. Αυπάμα πολύ γιατί ήταν τόσο άσχημα φέτος ή σόδα και ιδίως σε κηπουρικά προϊόντα. Ευχομαι να τα καταφέρεις και να έλθεις στη Ριζάρειο Σχολή και να σημειώσεις κάθε έπιτυχία.

Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση ΓΙΩΡΓΟ ΜΙΧΕΛΗ.

Το σκίτσο σου έτσι όπως είναι ζωγραφισμένο ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΜΠΟΥΝΤΑΚΟΠΟΥΛΕ δεν είναι δη- μοσιεύσιμο. Συμφορώσω με τις οδηγίες που δίνω στην άρχη, όπως και σε κείνες που δώσαμε στο προηγούμενο τεύχος.

Και τα δικά σου Δ. ΚΑΡΑΒΑΡΓΙΩΤΗ σκί- τσα αβλεπώτα σχεδισμένα. Συμφορώσω και σύ με τις οδηγίες μου.

Ευχαριστώ τη διοίκηση του Πανελληνίου Συλ- λόγου Νεανική Προσπάθεια (Πειραιά) για τις ύ- ποδείξεις της. Δυστυχώς προς το παρόν δεν μπο- ρώ να κάμω μεγαλύτερη διανομή. Άργότερα βλέπουμε... Για όλες σας τις προσπάθειες θερμά συγχαρητήρια. Ευχομαι στο σύλλογό σας κάθε προ- κοπή.

Θα σου σταλή το 32 τεύχος ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΤΑ- ΒΟΥΛΑΡΗ. Σε χρεώνω με 1000 δραχμές.

Πήρα το σκίτσο σου ΚΩΝ. ΤΣΙΑΡΑ.

Και το δικό σου ΗΡΩΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ.

Ευχαριστώ για τα καλά σου λόγια ΣΩΤΗ- ΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ. Άλλα ποιος σου είπε πως ξετάζω με τα ίδια μέτρα και τα ίδια σταθμά τις συνε- γασίες των μικρών και των μεγάλων;

Πήρα τα σκίτσα σου ΑΝΔΡ. ΣΑΒΒΑ ΘΕΟ- ΔΩΡΙΔΗ.

Ευχαριστώ θερμά ΣΙΜΑΚΗ ΑΘ. ΣΑΡΑΝΤΗ για την έγγραφη των νέων συνδρομητών. Σ' ευχα- ριστώ και για την προαιρετική εισφορά σου και για τα τόσο καλά σου λόγια και το ευγενικό σου γράμμα.

Σ' ευχαριστώ που έχεις το «Σπίτι του Παι- διού» ΝΙΚΟ ΜΠΑΛΑΝΟ στο πλευρό σου σαν ά- δελφικό φίλο. Έλπίζω πως στο βουνό έπαινο περνάς όμορφα το καλοκαίρι σου.

Η «Ερώση του Μοναστηρίου» Σταυροφόρε του Βορρά πολύ καλή. Δυστυχώς σχεδισμένη με κοινό μολύβι παίρνει την προς τον κάλαθον ε- γουσαν. Και είναι άσχημα τέτοια σκίτσα να πη- γαίνουν χαμένα.

Σ' ευχαριστώ θερμά ΝΑΟΥΜ Χ. ΜΠΙΜΠΑ για την έγγραφη, ως συνδρομητού, του ΚΩΝ. ΚΥΡΚΙΝΕΣΚΑ.

Τα καλά σου λόγια ΣΤΑΜΑΤΗ ΠΟΛΥΜΕ- ΡΟΥΔΗ με συγκίνησαν. Το σκίτσο σου αρκετά καλό. Θα δημοσιευθεί έλπίζω πολύ γρήγορα. Το άλλο δεν γίνεται κλισέ. Έσημειώσα τις συστάσεις σου για το φίλο μας ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΟΛΥΧΡΟ- ΝΙΔΗ.

Δυστυχώς ΧΡ. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΑΚΗ δεν συμ- φωνούμε καθόλου, με καθόλου. Δεν σ' άρεσαν τα «σοφά λόγια» των Σπαρτιατών; Φροντίστε να τα διαβάσετε και τότε βλέπουμε. Όσοι νέοι τα διαβάσουν είναι ξετρελλάνοι. Σε πληροφορώ ότι σε πολλά σχολεία τα απαντήματα παίζονται. Τώρα γιατί σεις στη Νέα Ίωνία δεν παίζετε δεν μπορώ να καταλάβω. Για το σκίτσα διεβίβασα την έπι- στολή σου στον καλλιτεχνικό συνεργάτη μας.

Ευχαριστώ θερμά ΚΩΣΤΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ για όλα. Είμαστε ευτυχείς γιατί έχουμε φίλο ένα καλό παιδί σαν και σένα. Οι κυρίες του έράνου είναι πολύ περήφανες γιατί ένα τόσο καλό παιδί βγήκε από την «Παιδόπολη» και γιατί έτσι βλέπουν πως ο κόπος τους δεν πήγε χαμένος. Σ' ευχαριστώ για την προαιρετική εισφορά.

Πρώτα - πρώτα ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΤΣΑΚΛΙΔΗ σ' ευχαριστώ θερμά για τα τόσο καλά σου λόγια. Αισθανόμαστε ιδιαίτερα χαρά που διαβάσαμε τα λό- για σου: «Και όταν έχω λίγο τη λέξη «παιδό- πολη» νοιώθω ένα βαθύ αίσθημα υποχρέωσης κι' ευγνωμοσύνης, διότι έζησα κι' εγώ μέσα στη ζε- στή άγκαλιά της παιδοπόλεως». Για τα ζητήματα των συνδρομών έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση να εξετάσει.

Έχει καλώς ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΧΡΙΣΤΟΥΛΑΚΗ. Θα γίνουν, έλπίζω, κατά την επιθυμία σου.

Έδωσα εντολή στη διεκπεραίωση ΑΝΤΡΕΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ για όσα μου γράφεις.

Μπορείς ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΥΜΑΡΙΕ (Σύρο) να στέλνεις συνεργασίες χωρίς να είσαι υποχρεωμέ- νος να πάρεις ψευδώνυμο.

Θα φροντίσουμε να μάθουμε για την υπόθεσή σου ΚΥΡΙΑΚΟ ΛΙΑΛΗ. Ευχαριστούμε για τη συν- δρομή.

Έν τάξει ΑΘ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΚΗ. Θα σου σταλή. Σου γράφω και ιδιαιτέρως.

Θα σου σταλή το τεύχος ΧΡΙΣΤΟ ΑΘ. ΧΟΝ- ΔΡΗ.

Σ' ευχαριστώ θερμά ΒΑΣΙΑΝ ΜΗΛΙΟΠΟΥ- ΛΕ και για τις εύχες και για τους νέους συνδρο- μητές που έγραψες. Φρόντισε μόνο να μας στα- λούν οι συνδρομές τους.

Το σκίτσο σου όχι καλό ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΧΑ- ΤΖΗΠΑΥΛΙΔΗ. Έν τοις το έδωσα στον καλ- λιτεχνικό συνεργάτη μας.

Αισθανόμαι ιδιαίτερα Ικανοποίηση αγαπητέ μου ΚΩΣΤΑΚΗ ΜΠΑΜΝΙΟ που σ' άρεσε τόσο πολύ το νέο μας μισθότορμα. Μπορούσε να υπό- γραφες από τώρα με το ψευδώνυμό σου τις συνε- γασίες σου.

Πρώτα - πρώτα ΜΑΛΑΜΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΙ- ΕΟΥΔΗ δεν αφήνουμε κανένα φίλο μας χωρίς ά- πάντηση. Συνεπώς θα πρέπει να πήρες ήδη την απάντηση που ζητάς. Πάντως την επιστολή σου διεβίβασα στον προϊστάμενο της διεκπεραιώσεως για να τα φροντίσει.

Το σκίτσο σου ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΤΣΕΛΕΠΗ όπως είναι με κοινό μολύβι της κόπιας σχεδισμένο, παίρνει αήν προς τον κάλαθον... άγουσαν. Και όμως τα ανθρώπινα σου έχουν καλή κίνηση. Η πρόσφω όμως του καμπαναριού δεν έχει προοπτική καλή.

Έπειδή τα χρήματα που έστειλες ΔΗΜ. ΑΡ- ΣΙΤΑΡΑ δεν είναι αρκετά θα σου γράψω ιδιαιτέ- ρως ή διεκπεραίωση.

Σ' ευχαριστώ ΔΗΜ. ΧΑΡΙΤΑΤΟ για τα τόσο καλά σου λόγια.

Είμαστε ευτυχείς ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ που άποκτήσαμε ένα καλό φίλο σαν και σένα.

Ευχαριστώ θερμά για την προαιρετική εί- σφορά, αγαπητέ μου ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΠΑΠΑΔΗΜΗ- ΤΡΙΟΥ.

Σε συχαίρω ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΡΗΓΟΠΟΥΛΕ για το καταστατικό της «Νεανικής Προσπάθειας».

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ, που μάς γράφει για τα τεύχη και ζητεί πληροφορίες περί δασών, πως σύνεται μια πυρκαϊά στα δάση κλπ. να μου ξαναγράψω, αφού καθαρογράψω το όνομά του και τη διεύθυνσή του. Το γράμμα του το παράπεμπα στον ελπίμα- τα Μήτρον. Να μου ξαναεπιβεβαιώση στο γράμμα του τα τεύχη που θέλει.

Πήρα το σκίτσο σου ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΝΤΕΛΗ ΓΡΑΙΚΕ. Το Φαίδων έχει άλλος.

Και τα δικά σου σκίτσα πήρα ΑΛΚΗΣΤΗ.

Πήραμε τη συνδρομή σου αγαπητή μου ΙΦΙ- ΓΕΝΕΙΑ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ.

Ευχαριστώ θερμά ΔΙΟΝΥΣΙΕ ΚΑΝΕΛΛΑΚΗ για τις φροντίδες που υπόσχασαι. Σου ευχομαι κάθε προκοπή στο νέο σου άγγεγελμα.

Μου γράφεις ΚΩΝΣΤ. Ν. ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗ από την Κάρπαθο: «Φύτρωνες και μένεις μέσο στην ψυχή μου. Μου χαρίζεις τακτικά ό,τι το ά- νωτερο κι' ευγενικό κρύβουν οι θροασές σου στη- λες. Σου δίνω μια ειλικρινή υπόσχεση ότι πάν- τοτε θα βρίσκομαι κοντά σου. Θα είμαι πρώτε- γάτης στην πραγμάτωση κάθε ευγενικής σου έκδη- λώσεως...». Δεν έχω παρά να σε ευχαριστήσω με όλη μου την καρδιά για τα ευγενικά σου λόγια.

Περιμένω αγαπητέ ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΤΣΕΚΟΥΡΑ τις παραγγέλεις σου.

Τα χρήματα μπορείς να τα στείλεις αγαπητέ ΝΙΚΟ ΔΙΑΚΟΣΤΑΥΡΙΑΝΕ με έπιταγή ή σε συ- στημένο γράμμα ή σε γραμματοσήματα. Ευχαριστού- με για τα τόσο καλά σου λόγια.

Πρώτα - πρώτα θα έχω και σύ αντιληφθί- φίλε ΜΗΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ ότι σε θεωρούμε ένα από τους πιο καλούς φίλους μας. Δυστυχώς έλλειψη του χαρτί μας δημιουργεί όλες αυτές τις άνωμαλίες. «Εκ' έλπισα όμως πως όλα σιγά σιγά θα διορθωθούν. Θα είμαστε πολύ ευτυχείς να σε γνωρίσουμε το Σεπτέμβριο που θα έλθεις στη Αθήνα».

Ευχαριστώ πολύ για τα καλά σου λόγια ΣΤΑΥΡΟ ΛΟΓ. ΛΟΓΓΙΝΙΔΗ και για την έγγρα- φη των νέων συνδρομητών.

Πρώτα - πρώτα σ' ευχαριστώ θερμά για τα καλά σου λόγια ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΣΤΑΚΗ. Για το ζή- τημά σου θα φροντίσουμε να μάθουμε.

Πήρα το σκίτσο σου ΑΓΝΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ. Απάντησι γι' αυτό που με ρωτάς πήρες. Έτσι δεν είναι;

Σ' ευχαριστώ θερμά για την προαιρετική εί- σφορά, αγαπητέ ΚΩΝ. ΒΑΪΚΟΥΣΗ. Για το ζή- τημα του τεύχους διεβίβασα την επιστολή σου στη διεκπεραίωση.

Πήρα τα σκίτσα του ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΕ. Τις συστάσεις σου διεβίβασα στον καλλιτεχνικό μας συνεργάτη.

Πήρα το άκριδ ή σου στοιχεία ΑΝΔΡΕΑ > ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΕ.

Και βέβαια μπορείς ΔΗΜ. ΤΣΙΓΚΑΛΕ. Δι- μοσιεύω την άγγελία σου και σε χρεώνω με 100 δραχμές. Για όλα όσα μου γράφεις έπέστησα τη προσοχή της Έπιτροπής Κρίσεως.

Σε γράφωμε συνδρομητή φίλε ΓΡΗΓΟΡ ΤΟΥΡΑΛΗ και θα ευχαριστηθούμε πολύ να σ' γνωρίσουμε όταν με το καλό έλθεις στην Αθήνα.

Πήρα τα σκίτσα σου ΧΡΙΣΤΟ ΟΡΦΑΝΕ. Δι- πιστεύω όμως πως θα γίνουν κλισέ.

Δεν μπορώ να φαντασθώ ότι ένα τέτοιο γρά- μα έγραψες έσύ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥ- ΛΕ (Λευκίμη Κερκύρας). Έσεις οι Κερκυραίοι έ- στε τόσο ευγενείς, ώστε μου κάνουν έντύπωση «πο- λή έφυγαν έρκος οδόντων». Δηλαδή επί λόγια σε ξέφυγαν». Ποιος καταδέχεται, παιδί μου, έδώ κλέψη 6.000 δραχμές; Τα γράμματα τα άνοιγ- έχω προσωπικά. Και όταν υπάρχουν χρήματα ση- μειώνω πάνω στο γράμμα. Δεν σου λέω. Μπο- ρει να γίνη κάποτε παραδρομή. Άλλα αυτές τ- λέξεις, κλέφτης, κλέφτω, την επανάλαβες 4 φο- ρές με μία σελίδα επιστολής. «Καταχρώμεθα λές, τι

144

Πεννομαχίες

Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμές 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιών μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμές ή λέξη. Για κάθε λέξη πέραν από τις 30: 500 δραχμές).

913) Ο καλύτερος πεννομάχος είναι το Κεφ. Διαβολάκι.

Αποκληρωμένος Ιππότης

914) Πειραχτήρι έρχεσαι στο φυγείο μου για πάτος;

Αποκληρωμένος Ιππότης

915) Ντολορές μου άρεσες πολύ! Γιατί έχω ιδιαίτερη προτίμηση στις κουτές.

Αποκληρωμένος Ιππότης

916) Πεννομάχοι! Για χαρά. Με θέλετε στην κίνηση; Μπαίνω.

Πλάτων

917) Χαιρετώ: Ταπεινόν, Ν. Κρίνη, Σαίξπηρ, Αύγερινόν. Άλληλογραφούμε; Πρωτογραφετε: Γεώργιον Δ. Κούδελαν, Φοινικούντα - Πυλίας. Περιμένω.

Πλάτων

918) Πρωτομπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ όλους - ες. Φτερωτέ Καβαλλάρη χάθηκες;

Δημ. Τσίγκαλος

919) Προσοχή. Θέλοντας να ιδρύσω σύλλογο καλώ κάθε αναγνώστη ψευδωνυμού κατω των 16 ετών να με συναντήσει στο «Πρακτορείο Έφημερί-

νικά σου λόγια που αντανακλούν και στην παιδο-πολή της οποίας είσαι τρόφιμος.

Πήρα τα σκίτσα σου αγαπητέ μου ΔΗΜΗΤΡΙΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΙΓΚΑΛΕ. Τα έδωσα στον καλλιτεχνικό μας συνεργάτη για τα περαιτέρω...

Και τα δικά σας φίλοι μου: ΣΠΥΡΟ ΓΕΩΡΓ. ΣΚΑΦΙΔΑ (τον ευχαριστώ για τα καλά του λόγια), ΥΠΕΡΟΝ, ΑΛΚΥΩΝ, ΝΙΚΟ Κ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ, το σύλλογο «Η ΕΝΔΟΞΗ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑ, ΓΙΩΡΓΟ ΚΩΝ. ΜΑΝΤΖΙΚΟ.

Πήρα τα «Για να γελάτε» των φίλων μας: ΧΑΡΙΣΗ ΒΕΝΕΤΗ και ΛΥΣΣΑΝΔΡΟΥ ΜΠΟΝΤΖΟΛΗ.

Πήρα τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μου: Κων. Τσιάρα, Νίκου Γιαννούλη, Σωτηρίου Φασούλη (έλεος να έγκριθι για τη σελίδα μόνο), Βασίλη Μαστροδήμου, Τηλέμαχου Τσελεπίδη (το αγία να γελάτε γραμμένο στο ίδιο χαρτί δεν έληφθη ύπ' όψη), Γιάννη Γουσέτη, Γιάννη Αγιάννη, Σπύρου Γεωργίου Σκαφίδα, Αργοπορημένου Διαδάτη, Γρηγορίου Λάφα, Μηνά Γεωργιάδη, Χρίστου Κιρκιντάου, Χαρ. Νικ. Μανιουδάκη.

Πήρα τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μου: Νίκου Γιαννούλη, Κλεάνθη Μαρκούση, Στ. Αθ. Κυ-μαστροδήμου, Τηλέμαχου Τσελεπίδη (το αγία να γελάτε γραμμένο στο ίδιο χαρτί δεν έληφθη ύπ' όψη), Γιάννη Γουσέτη, Γιάννη Αγιάννη, Σπύρου Γεωργίου Σκαφίδα, Αργοπορημένου Διαδάτη, Γρηγορίου Λάφα, Μηνά Γεωργιάδη, Χρίστου Κιρκιντάου, Χαρ. Νικ. Μανιουδάκη.

ΚΟΚΚΙΝΕ ΒΡΑΧΕ. Να στείλεις τις 7.000 ή σε γραμματόσημα ή σε έπιταγή. Περιμένουμε όρση σου.

Γιατί Μυστήριε λίαν μυστηριωδώς δεν το εί-χες σημειώσει και ο ίδιος. Απολύστατα. Έχε ύψη σου ότι μερικές άγγελίες διορθώνονται.

ΑΓΓΗ ΨΥΧΗ. Σε δεχόμαστε με χαρά στον κόσμο μας. Και είμαστε εύτυχεις που προσθέτουμε ακόμη μια άφοσιωμένη φίλη στους τόσους φίλους μας.

Πολύ καλά φίλε ΚΩΣΤΑ ΜΠΑΛΤΑ. Θα σου σταλούν τα τεύχη.

Θα σου σταλούν τα τεύχη φίλε ΜΙΧ. ΑΔΑ-ΙΔΟΠΟΥΛΕ.

Παρακαλώ τους Άνδρέα Μουράτη, Ανίκητο, Ντολορές, Άσπρο Περιστεράκι, Ξουθή Κατάσκο-πο, Άσσο Σπαθί, Περίφανη Μακεδονοπούλα, Α-τρώμητη Έλληνοπούλα, Βαρόνο Πομερσού, Βλάχο Νικητή, Δίκαιο, Ερμπετ, Εύθυμογράφο, Ζέφυρο, Ηχώ της Ειρήνης, Θανάση Φλώρο, Ιππότη του Ούρανο, Καστανή Αμαζόνα, Λάκη Λαδέρη, Μά-ριο, Μικρό Έραπόστολο, Μπάιρον, Νεραϊδόπαιδο, να μου στείλουν τα στοιχεία των (όνομα, επώνυμο κ.λ.π.).

δων Αθηναϊκού Τύπου. Έδρα συλλόγου Αγίου. Μισέλ Ντετιέν

920) Κ. Μπλουντ, δεν καταδέχομαι να σου α-παντήσω. Μύρια ευχαριστώ Αύγερινε. Ζητώ αλ-ληλογραφία από Αύγερινόν Ρούντη και κάθε πεννο-μάχο. Γράφατε: Θανάσιον Κωνσταντίνον Νι-καίας 11, Ν. Ίωνία, Αθήναι.

Αετιδούς

921) Χαιρετώ Κεφαλληνίτικο Διαβολάκι, Μυ-χάουζεν, Μπέμπε. Γράφε και μία άγγελία της προ-κοπής καμμένη και άσε τα μωρουδιάσματα.

Αετιδούς

922) Μπορεί Έξάφαλμε (779α). Άγαπητή μου Τσουκνίδα αντίχαιρέτω θερμά. Τι λές για κανένα γράμμα;

Ζ. Ρενουάρ

923) Ν. Σαλονικιέ και Τζιτζιφρικό προσέχετε γιατί θα σας... ζωγραφίσω! Το νού σας λοιπόν.

Ζ. Ρενουάρ

924) Προσέξτε πεννομάχοι γιατί ο Άπόλλων, έφτασε.

Άπόλλων

925) Έδώ είναι ο άρχηγός των πεννομάχων Ά-πόλλων. Ζήτη ο Άρης.

Άπόλλων

226) Έδώ ο Άπόλλων το θυρικό άστέρι.

Άπόλλων

927) Σαλονικέ κλείσε το στόμα σου. Άκουσες;

Άπόλλων

928) Ζήτη ο Άρης και ο Άπόλλων.

Άπόλλων

929) Σ' όλους τους Πασκλήδες υπενθυμίζω Ά-ρης ΠΑΟΚ 3 — 1.

Άπόλλων

930) Ο πιο φοβερός έχθρος των πεννομάχων. Άπόλλων, Άστρο Λαμπερό

Άπόλλων

931) Θανάση το έκλεισες ή όχι;

Άπόλλων

932) Ο καλύτερος σύλλογος είναι τα Έλεύ-θερα Παιδιά! Έμπρός γραφίτη γρήγορα.

Άπόλλων Θυρικό Άστέρι

933) Πρωτομπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ ό-λους και όλες.

Σταυροφόρος του Βορρά

934) Χαιρετώ τους: Αετιδέα, Αύγερινό Ρούν-τη, Τώνη Γιούλη, Σαίξπηρ, Φάρο Άρετής.

Λάκης Λαδέρης

935) Τσουκνίδα, Μαντώ Μαυρογένους είστε ά-γόρια. Κεφ. Διαβολάκι = κορίτσι. Χαιρετώ Ρε-ζεντά.

Λάκης Λαδέρης

936) Λάρυ Πάρκς άνοιξε το στόμα σου Ε;

Άπόλλων

Άρης - Πάος 7 — 2 — 3 — 1 — 1 — 0.

937) Άρης — Ηρακλής 1 — 0. Άρης όμάδα θυλός.

Άπόλλων

938) Λάρυ Πάρκς μην άνοίγεις το στόμα σου.

Άπόλλων

939) Μ. Πλοίαρχε αλληλογραφώ μόνον μέσω περιοδικού. Ευχαριστώ. Ροδόπουλε δεν είναι όπως τα λές (752-759).

Μυρσίνη

940) Ρενουάρ κοίτα να κτυπήσης πρώτος τη δική σου κουτοεξυπόνα (617).

Μυρσίνη (Πρωτοπορυν)

941) Αντιχαιρέτω Αετιδέα. Ευχαριστώ για κάρτα και άντεχομαι Φάρε Άρετής.

Π. Μαλεβός

942) Μαλλιά κομμένα μα και σκληρά που του σκεπάζουν τα δύο αυτιά.

Στόμα μεγάλο μύτη μικρή τρανό σημείο του γκαφοντζή. Στόμα γεμάτο παντοτεινά αυτό προδίδει καλοφαγά.

Έλεύτερο Πουλί

943) Τ' άναστημά του είναι κοντό μάς κάνει όμως τόν ύψηλό. Τ' άρεσουν όμως πολύ τα σπόρ και γι' αυτό είναι σαν παλαδός.

Ίδου ποιός είναι ο Μαλεβός Έλεύτερο Πουλί

944) Άμαζόνα, το σκίτσο σου «Ίκαρε βυθίζε-σαι» δεν είναι δικό σου. Σε ποιό παλαιόπωλείο Μαλεβέ κατασκευάζεις τα κρύο σου άστεία (792).

Έλεύτερο Πουλί

945) Άρετση (717) σου δίνω ραντεβού τα με-σάνυχτα στην Κόλαση. Θα με βρης ν' άνακα-τεύω στο καζάνι μου όλους τους πεννομάχους εκ-τός βέβαια... από σένα. Λέω και επαναλαμβάνω τόσο για σένα Ηρωικό Ρουμελιωτόπουλο όσο και για όλους τους πεννομάχους ότι δεν αλληλογραφώ με κανένα. Άγαπητή μου Άμαζών, ρώτα τ' ά-στρα. Αυτά θα σου πούν γιατί χάθηκε! Από πού έδγαλες το συμπέρασμα Ύπερε; 739.

Κ. Διαβολάκι

946) Φάρε Άρετής γιατί έτσι... χονδρός και στ' άστεία (μη μου πής πως δεν ξέρεις περί τίνος πρόκειται) και στο σώμα; Τζιτζιφρικό πως πάει ή άκεφιά;

Κ. Διαβολάκι

947) Δίκαιος = Άντώνιος Κωνσταντόπουλος. Βαρώνος Μυχάουζεν

948) Άποχωρώ της κινήσεως προσωρινώς. Ο θέλων να αλληλογραφή άς γράψω: Παναγιώτην Μπακόπουλον, Κρέσταινα.

Ίκαρος

949) Σκαλιστήρι, Θ. Μπέμπε, Άθλ. Διαβο-λάκι κι' εγώ «Όλυμπιακός». Ζήτωω «Όλυμπια-κός».

Πειραχτήρι

950) Προσοχή, στην κίνηση έχει μπη το Πει-ραχτήρι. Όλοι θα ύποταχθίτε.

Πειραχτήρι

951) Άλληλογραφώ με όλους - ες. Γράφετε: Ν. Χατζηγεώργην, Καραντώνη 10, Μυτιλήνη δια Ι.Χ.Ν.

Πειραχτήρι

952) Μεταξύ των εκπλήξεων Τολ. Έλληνόπουλο (737) πιστεύω να βάζεις και το Όλ. — ΠΑΟ 4 — 0! Όλ. — ΠΑΟ 1 — 0.

Θανάσης Μπέμπεης

953) Έχω λάβει τα μέτρα μου άγαπητέ Κ. Γ. Ντέμπο (774).

Θανάσης Μπέμπεης

954) Έχεις λάθος 100 % Κ. Διαβολάκι (793). Έτσι δεν είναι Πειραχτήρι, Σκαλιστήρι, Άθλ. Δια-βολάκι και Χ. Δρόσο που σας χαιρετώ;

Θανάσης Μπέμπεης

955) Πειραχτήρι = Μικρόδιον. Χ. Δρόσος = Τάυρον Πάουερ. Πανυφ. Κοτρίδης = Κατέβα να φάμε.

Θανάσης Μπέμπεης

956) Διά το «Όλυμπιακός — ΠΑΟΚ 7 — 0 τί λές Λάρυ Πάρης (787).

Θανάσης Μπέμπεης

957) Πειραχτήρι χρόνια πολλά για τη γιορτή σου.

Θανάσης Μπέμπεης

958) Πρωτομπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ ό-λους και όλες.

Γαλάζιο Πουλί

959) Προσχωρώ στο σύλλογο «ΑΔΑΕΣ». Υπό-σχομαι δράση.

Γαλάζιο Πουλί (ΑΔΑΩΝ)

Περνάτε εύχάριστα την ώρα σας

1) ΔΙΠΛΗ ΣΚΑΛΑ

1) Π . Σ . . . . . Σ
2) Π . . Σ . . . . . Σ
3) Π . . . Σ . . . . . Σ
4) Π . . . . Σ . . . . . Σ
5) Π . . . . . Σ . . . . . Σ
6) Π . . . . . . Σ . . . . . Σ
7) Π . . . . Σ . . . . . Σ

- 1) Τροπικό επίρρημα — Έλληνικός κόλπος.
- 2) Θα τον βρήτε στο Βατικανό — Αρχαίος τραγικός.
- 3) Νησί — Κι' άλλο νησί του Σαρωνικού.
- 4) Βουνό της 'Ηπείρου — Λίγα δέντρα.
- 5) Καλοκαιρινό καπέλλο. — Νησί των Κυκλάδων.
- 6) Ένας από τους 7 σοφούς — Δεν έπαθε τίποτα.
- 7) Μεγάλο ελληνικό λιμάνι — Κτητική άντωνυμία.

Εύστρ. Ν. Μισγίρης
Καλλονή Μυτιλήνης

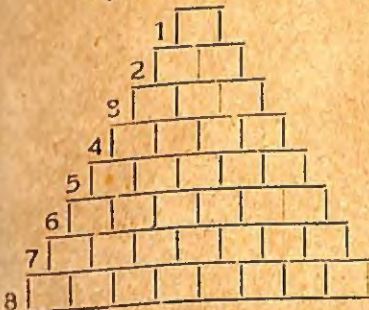
2) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

- 1) Μιλά στην εκκλησία. 2) Βαλκανικό Κράτος. 3) Γνωστότατος Έλληνας ποιητής. 4) Αρχαίος Έλληνας συγγραφέας, περφόμος για τους λόγους του. 5) Πλησιάζει την τρέλλα.
- Αν η λύση είναι σωστή, το 2ο αρχικά γράμματα των λέξεων που θα βρούμε διαβαζόμενα στη σειρά μας δίνουν μία γόλη πολύ γνωστή απ' την Α-γία Γραφή.
- Κ. Β. Καραστάθης, Αταλάντη

3) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

- Έλα Μαρίκα, φέρε μου και μένα να πιώ.
— Τί, μαμμά;
— Μά σου το είπα.

4) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Μόνον οριζόντια:

- 1) Σύμφωνο. 2) Άρθρο στον πληθυντικό. 3) Νησάκι του Αιγαίου. 4) Ιστορική πρωτεύουσα. 5) Αρχαία θεά. 6) Βουνό της Ελλάδας. 7) Εκεί αποβίβασθηκε ο Ιμπραήμ. 8) Τη βλέπετε αυτή τη στιγμή.

Δ. Μαυριστάκης, Μεθώνη

5) ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΕΙΠΟ

— φ — τ — π —
δ — λ θ — ν π ρ
— σ μ —

Μία φράση του Χριστού.

Μ. Θ. Κρεμυδάς, Μεσσήνη

6) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Θ' αντικαταστήσετε τις τελείες με φωνήεντα και τις παύλες με σύμφωνα, ώστε να σχηματισθούν 12 λέξεις της παρακάτω σημασίας. Αν η λύση εί-

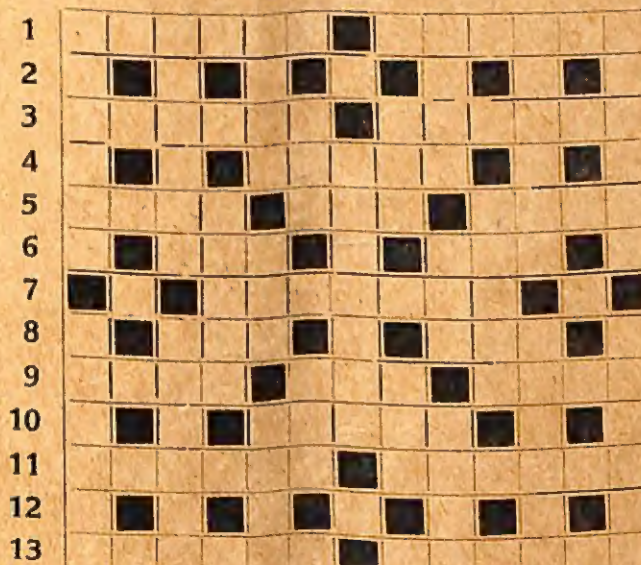
- 1) — — — — —
- 2) — — — — —
- 3) — — — — —
- 4) — — — — —
- 5) — — — — —
- 6) — — — — —
- 7) — — — — —
- 8) — — — — —
- 9) — — — — —
- 10) — — — — —
- 11) — — — — —
- 12) — — — — —

ναι σωστή, τότε τ' αρχικά γράμματα των λέξεων που θα βρούμε, μας δίνουν το όνομα στρατηγού των αρχαίων Θηβών.

- 1) = Προφήτης.
  - 2) = Στρατηγός του Μ. Αλεξάνδρου.
  - 3) = Μαθητής του Χριστού.
  - 4) = Σπουδαίο λιμάνι της Μεσογείου.
  - 5) = Προσφέρεται μόνος του.
  - 6) = Ποιητικός ρυθμός.
  - 7) = Πελοποννησιακή πόλη.
  - 8) = Σπρώξιμο.
  - 9) = Ιταλική πόλη.
  - 10) = Μεγάλος ποταμός της Ευρώπης.
  - 11) = Αρχαία θεά.
  - 12) = Νησί των Κυκλάδων.
- Γ. Γκανάτσας, Γρεβενά

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 40

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Γνωστός ποιητής. — Γεωργικό προϊόν.

- 3) Αρχαίος βασιλιάς της 'Ηπείρου. — Η γυναίκα του Μ. Αλεξάνδρου. 4) Μεγάλος ήταν ο Σωκράτης. 5) Επιτυχάνεται στο ποδόσφαιρο. — Στρατιωτικό τμήμα. — Η κρούστα του ψωμιού. 6) Το έχουν οι κοιμψούμενοι. — Κάποιος. 7) Εκεί έγινε στην αρχαιότητα μία ιστορική μάχη με τους Πέρσες. 8) Η καταγωγή (δημ.). — Όνομα που το βρίσκουμε στο «Νησί του μυστηρίου». 9) Ποταμός της Ασίας. — Το γρασίδι. 10) Γυναίκείο υποκοριστικό όνομα. 11) Πόλη της Κρήτης. 12) Γεωργικό εργαλείο (γεν.). — Βασίλισσα της Ελλάδας. 13) Παράγεται κυρίως στην Πελοπόννησο. — Την ζητούν οι Κύπριοι.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Των παιδιών μας, έγινε από τους συμμορίτες. — Προλέγει τα μέλλοντα. 3) Απολίτιστος. — Μαζί, συγχρόνως. 4) Τον γνωρίσαμε στην Κατοχή. 5) Ποταμός της Β. 'Ηπείρου. — Σύνδεσμος. — Τό ξενοδοχείο των μικρών χωριών. 6) Νησάκι του Αιγαίου (ανάποδα). — Ολόκληρος. — 7) Ευρίζει με... τη γλώσσα (αίτ.). 8) Τρέξιμο υγρού. — Ομηρικός ήρωας (κλτ.). 9) Χερσάνθησος της Χαλκιδικής. 10) Κράτος της Ασίας (αίτ.). — Δεν έχει μπη ακόμα στο... ζυγό. — Η Αγία Γραφή. 13) Μία ιστορική πρωτεύουσα. — Η Παλαιστίνη.

Γεώργιος Ζάχος, Άγρια Βόλω

7) ΛΕΙΓΡΙΦΟΣ

Θεό αρχαίο κι' άρθρο στη γραμμή τοποθετείς. Και κάνεις έναν άθλο που ζηλεύει ο μαθητής.

8) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

- Για κοίττα Τάκη πόσο ωραίος είναι!
— Ποιός;
— Μά σου το είπα.

Κ. Θεοδώρου, Πουρνιά

9) ΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΟ

Με ποιο όργανο του πλοίου διατάζουμε μία πόλη της Γαλλίας να... πηδήσει;

ΛΥΣΕΙΣ 39ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΛΕΙΓΡΙΦΟΣ

α-δης (ΑΔΗΣ)

2) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ο ΚΡΙΝΟΣ — Η ΚΡΗΝΗ

3) ΤΡΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μ Α Ρ ᾱ
Α Λ Ο γο
Τ Α Δ ε
Α Μ Ε σως
Π Α Σ τα
Α Ν Ι α
Σ Α Α ρ

4) ΜΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΠΡΑΞΗ

Η αυτοκτονία.

5) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΣΤΡΑΟΥΣ = ΣΤΑΥΡΟΣ

6) ΤΡΙΓΩΝΟ

Χ Α Ν Ι Α
Α Θ Ω Σ
Ν Ω Ε
Ι Σ
Α

7) ΠΟΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ;

$240 + 16 : 16 = 16$.

8) ΚΑΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

- 1) ΑΤΕΚΝΟΣ, 2) ΑΥΛΙΚΟΣ, 3) ΑΜΑΝΤΟΣ, 4) ΑΡΝΗΤΗΣ, 5) ΑΡΑΜΠΑΣ, 6) ΑΤΡΑΠΟΣ, 7) ΑΠΑΤΡΗΣ, 8) ΑΡΓΟΛΙΣ, 9) ΑΝΑΓΚΕΣ, 10) ΑΓΥΡΤΗΣ, 11) ΑΝΙΑΡΟΣ, 12) ΑΤΟΦΙΟΣ, 13) ΑΠΛΟΤΗΣ, 14) ΑΡΙΣΤΟΣ. Η λέξη που σχηματίζεται από μέσον ακριβώς, ριζόντια, είναι: ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ.

9) ΡΟΜΒΟΣ

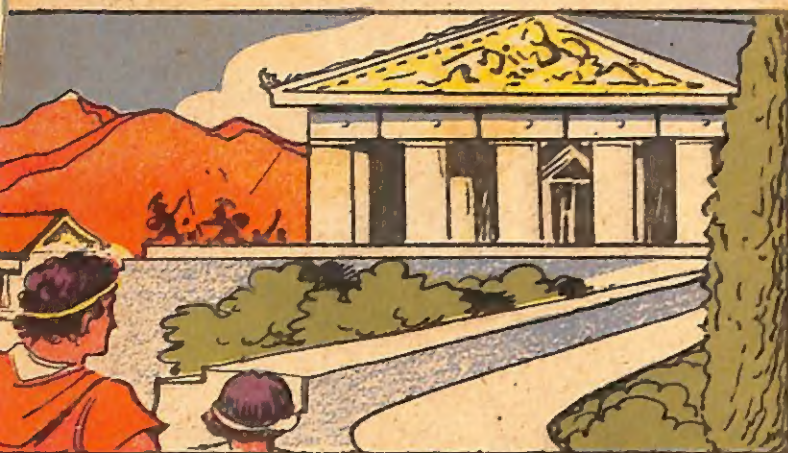
Π
Η Ρ Α
Π Ρ Α Γ Α
Α Γ Ω
Α

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 39

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΛΑ-ΕΜ — ΜΑΓΙΣΣΑ, 3) ΒΕΒΗΛΟΣ — ΑΠΑΛΑ, 5) ΝΤΑΗΣ — ΟΚΑΡΙΝΑ, 6) ΤΟΣΑ, 7) ΑΒΡΑΑΜ — ΦΟΨΤΑ, 8) ΕΥ, 9) ΘΑΛΑΣΣΑ — ΡΩΜΟΣ, 11) ΥΜΝΟΣ — ΜΑΝΙΚΗ, 13) ΑΡΝΗΣΙΣ — ΑΝ — ΜΑ. ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΛΕΒΑΝΤΑ — ΘΑΥΜΑ, 3) ΑΒΡΑ — ΡΟΛΙΝΑ, 5) ΜΑΛΙΣΤΑ — ΣΗΣΙΣ, 6) ΜΩΣ, 7) ΜΙΣΘΟΣ — ΑΜΜΟΣ, 8) ΚΑΦΕ, 9) ΓΡΑΙΑ — ΟΥΡΑΝΙ, 11) ΣΠΑΝΙΟΣ — ΜΠΑΚ, 13) ΔΑΝΑ — ΑΙΣΘΗΜΑ.

Με τὴ δαῖδα καὶ τὸ θῆαθι ! (ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ)

1) Βρισκόμαστε, στὶς ἀρχὲς τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 356, π.Χ., στὴν πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας, τὴν ὁμορφὴ Πέλλα, ποὺ καθρεφτίζεται στ' ἀημέγνια νερά τοῦ Λουδία.

Ἀπ' τ' ἀνάκτορα τοῦ Φιλίππου, ποὺ στολίζουν σὰν ἓνα λευκὸ διάδημα τὴν νεόκτιστὴ πολιτεία, πάνω ἀπ' τὸ ὕψωμα τοῦ Κάστρου, ἀκούγονται ολερόχαρες ἰαχές.

Κι' ὅμως ὁ Φίλιππος, μὲ τὶς ξακουστὲς φάλαγγές του, πολεμᾷ τοὺς ἱλλυριοὺς στὴ Θράκη. Μὰ τότε τί πόλεμος εἶναι αὐτὸς στὴν αὐλή του; Ἀς πᾶμε νὰ δοῦμε. Οἱ φρουροί, ἀπασχολημένοι κι' αὐτοὶ μὲ τὸ θέαμα, εἰ μᾶς φράζουν τὴν εἴσοδο.

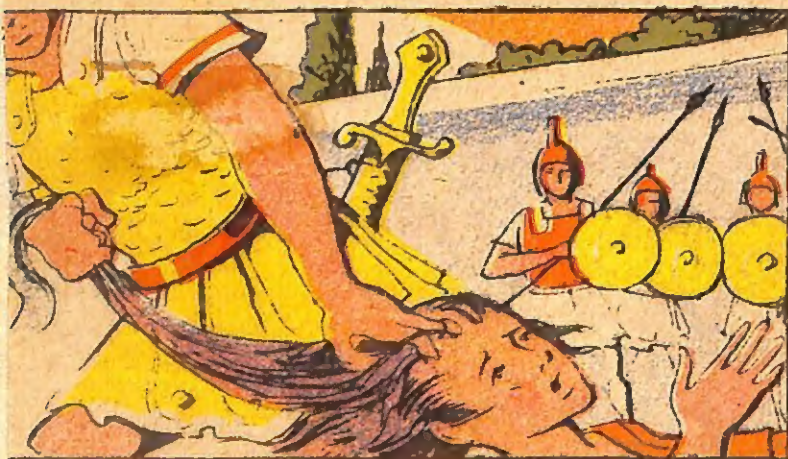

2) "Ἐνα ὄνομα μόνο κι' ἔφτασε νὰ τοὺς κόψῃ τὰ ἦπατα. Ὅπισθοχωρῶν, παίρνουν θάρρος οἱ ἄλλοι...

Καὶ νὰ ποὺ προβαίνει μὲ τὸ κεφάλι περήφανα ὕψωμένο — λίγο γερό — τ' ἀριστερά — ἓνας Ἀχιλλέας ἐννιά χρονῶν.

Σπίθες ὀργῆς ἀστραποβολοῦν στὴ ματιά του, κι' ἡ φωνὴ του παίρνει τρικίαν ὀρμῆς, καθὼς προκαλεῖ τὸν ἀντίμαχο.

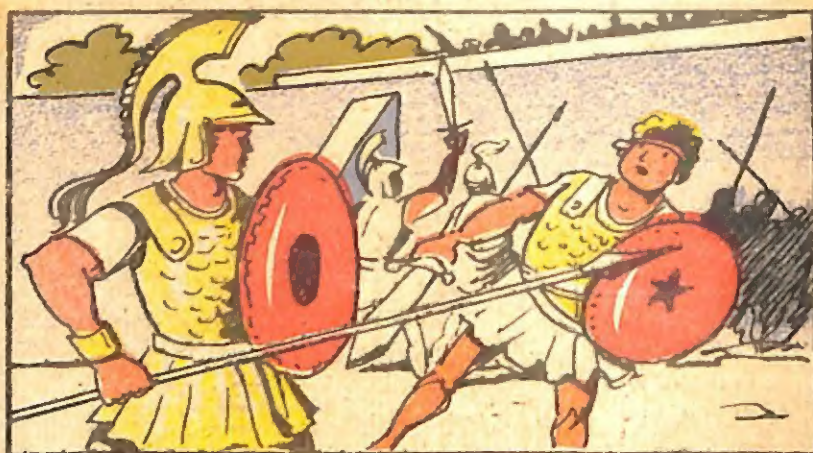
— Ἐκτορα, στάσου, ἀντροφονιά, νὰ μετρηθοῦμε οἱ δύο μας. Τὸν Πάσκλο ὅταν σκότωνες, τὸν Ἀχιλλέα, ξεχνούσες;

3) Νὰ ποὺ λυγίζει ὁ Ἐκτορας, πέφτει... Ὁ Ἀχιλλέας τοῦ βγάζει τὸ ράιν καὶ σέρνοντάς τον ἀπ' τὴ μαλλιά — τί μακριὰ χρυσαφένια μαλλιά! — δείχνει σ' ὅλους τὸ πρόπαίό του:

— Ὄχι, τόσο δυνατά, Ἀλέξανδρε, μὲ πονεῖ! μουρμουρίζει μὲ μιὰ φωνὴ ορισιστατικὴ, ὁ ἐνεκρὸς Ἐκτορας.

— Πάλι ἐσύ, Κλεοπάτρα; λέει τ', ἀγόρι γεμάτο θυμὸ στὴν ἀδερφή του. εἰ σὺ εἶπα νὰ μὴν ξεφυτρώνῃς ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει; Νὰ τί ἔκαμες τώρα. Ὁ Ἀχιλλέας νίκησε... μιὰ γυναίκα.

2) Ἐδῶ γίνεται μάχη ὁμηρικὴ, ὅπως βλέπετε. Βροντολαλοῦν τὰ σπαθιά πάνω στὶς ἀσπίδες, σειοῦνται τὰ δόρατα, ἀνεμίζουν οἱ φούντες στὰ κράνη.

Ἕλληνες καὶ Τρῶες — πολεμιστὲς μικροσκοπικοὶ μὲ τὸν ὅπλισμό τῆς Ὀμηρικῆς ἐποχῆς — μάχονται μὲ πείσμα. Οἱ Τρῶες λυγίζουν γιὰ μιὰ στιγμή τὶς γραμμὲς τῶν Ἑλλήνων.

Ἀσφena ὅμως ἀκούγεται μιὰ φωνὴ βροντερή:

— Πίσω Τρῶες καὶ Δαρδάνοι! Εἶμαι ὁ Ἀχιλλέας! Ἀλλοίμονό σας!

4) Καπνὸς ἐγίναν στ' ἀντίκρουσμά του οἱ Τρῶες. Μονάχα ὁ Ἐκτορας — ἓνας τόσοσ — δὲ σὰν τὸν Ἀχιλλέα — προβάλλει πίσω ἀπὸ μιὰ κολώνα. Ἀμέσως τὸ βάσει στὰ πόδια. Τρεῖς φορές ἔκαμαν τὸ γύρο τῶν Προπυλαίων, μπροστὰ ὁ Ἐκτορας πίσω ὁ Ἀχιλλέας. Οἱ Ἕλληνες χούγιαζαν θριαμβευτικά. Τέλος, νὰ ποὺ ὁ Ἐκτορας, κεντρισμένος ἀπ' τὸ φιλότιμο, στέκεται ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ... γιὸ τῆς Θέτιδας.

Ἡ μονομαχία ἀρχίζει ἀμείλικτη. Οἱ δύο ἥρωες πολεμοῦν σὰν λιοντάρια.

5) — Εἶμαι ὁ Ἐκτορας, εἶπε ἡ Κλεοπάτρα περήφανα, κι' ὅπως λέει ὁ Ὀμηρος, εἶμαι τὸ ἴδιο γενναῖα ὅπως κι' ἐσύ.

— Τί γίνεται ἐδῶ; τοὺς ἐκοψε μιὰ φωνὴ αὐστηρή.

Τρῶες κι' Ἕλληνες — ἀρχοντοπούλα τῆς Μακεδονίας — μαζεύτηκαν σὲ μιὰν ἄκρῃ. Ἦταν ὁ Λεωνίδας ὁ Αἰτωλὸς, ὁ δάσκαλός τοῦ Ἀλέξανδρου κι' οἱ τῶξεραι πᾶς τὸ βασιλόπουλο τὴ λογάριζε τὴν ὀργὴν του.

— Παιζοῦμε, δάσκαλε, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος. Παριστάνουμε μιὰ σκηνὴ ἐπ' τὴν Ἰλιάδα. Γυμνάζομαι γιὰ νὰ γίνω, ὅπως μ' ὀνειρεύεσαι: ἓνας Ἀχιλλέας!